Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 78. szám. Kedd, március 19.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. Főszerkesztő: RÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Megint a kereszt.

Budapest, március 18.

(v.) Az egyetemen kisértő kereszt-kérdésről elmélkedvén, ott veszszük fel megint a fonalat, ahol a multkor elejtettük. Ha Molnár Jánostól azt kérdeznék, az isten házába valók-e a tanitás eszközei, mint például: a boncoló asztal, a teleszkop vagy a villamos batteria, a főtisztelendő ur hüledezve és csodálkozva, de egész határozottsággal azt felelné, hogy *nem* valók oda. S ezt a választ mindenki rendjén valónak találná. Az egyetemi tanács megkérdeztetvén, a tantermekbe való-e az istentiszteletnek egyik magasztos jelentőségü szimboluma: a kereszt, ugyancsak azt a józan és természetes feleletet adta, hogy *nem* való oda. Ezt a választ is rendjén valónak találja mindenki, csupán a néppárt nem találja annak, sőt vallásháboritást, szentségtörést, megbélyegzendő eljárást lát benne. Ki is mondta ezt nyiltan a képviselőház egyik minapi ülésén, sőt kifejezetten fenyegetőzött is, hogy az ifjuságnak hozzája szitó része az egyetemi tanács végzése ellenére mégis beviszi majd a tantermekbe a keresztet.

Ez a fenyegetés ma tetté vált. Egy csapatnyi ifju kora reggel benyomult a tantermekbe s ott a falakra szegezte a feszületet. Ez több a diákcsinynél. Több a tüntetésnél is. *Politikai akció* ez, amelynek világos a célja és kétségtelen az eredete. Csak föl kell vetni a régi kipróbált kérdést: cui prodest, s tisztában vagyunk tüstént az egész dologgal. Vannak, akiknek a politikai érdekük erősen tanácsolja, hogy most a választások küszöbén hadd keletkezzék mennél élesebb formában egy kereszt-viszály. A tapasztalás azt mutatta, hogy a kérdést a maga negativ formájában a klerikális izgatás céljaira kiaknázni nem lehetett. Hogy nem eresztik be a keresztet azokba a tantermekbe, amelyekben száz esztendő óta feszületet látni nem lehetett, ezt a sérelmet gyujtó anyagul hiába igyekeztek felhasználni. Élesebb formát kellett tehát keresniök s ezt meg is találták. Az egyetemi tanács határozatának erőszakos megszegésével helyezni el a tantermekben a feszületet s ezzel azt provokálni, ami csakugyan bekövetkezett, hogy a tanács az illetéktelenül oda vitt kereszteket ismét *eltávolitsa:* a kérdésnek ebben az uj formában való felvetése alkalmasabb izgatószerül kinálkozott. S csakugyan arra vall minden jel, hogy a mai meglepetés nem volt rögtönzött dolog; jól megfontolt és körülményesen előkészitett akciónak eredménye az.

De azt hiszszük, hogy a politikai számitás ezuttal sem fog beválni. Nem a kereszt kérdésével van itt dolgunk, *hanem az egyetemi fegyelem kérdésével.* Hogy a tantermekbe mit kell és mit szabad elhelyezni s mit nem, azt jogosan az egyetemi tanács dönti el. A hallgatóság a tanács döntését sem fel nem oldhatja, sem meg nem szegheti. Rendelkezni az egyetemen egyedül a tanács jogosult. A hallgatók kötelessége az akadémiai hatóság intézkedésének tiszteletben tartása és a feltétlen engedelmesség. A sérelem tehát nem akkor esett, mikor a tanács a tantermekből a keresztet eltávolittatta, hanem akkor, mikor a hallgatók egy csapatja a feszületeket a tantermekbe vitte. Nem a kereszten esett sérelem, *hanem az egyetem belső rendjén, a tanács tekintélyén s az akadémiai fegyelmen.* A keresztet az egyetem tanácsa nem bántotta meg; az illető határozat nem sérti a kereszt vallásos jelentőségének magasztos voltát, hanem csupán azt dekretálja, hogy az oktatás szinhelyén az istentisztelet eszközei nincsenek helyükön. Az ifjuságnak nincs jogában e határozat felülbirálása; ha akad hallgató, aki helytelennek látja ezt a döntést, az vagy nyugtassa meg magát azzal, hogy amit bünnek tart, nem az ő lelkén szárad, vagy felszedheti sátoriáját s mehet olyan főiskolára, ahol a tantermekben is megtalálja a feszületet. De a mi keresztvédőink sem ezt, sem amazt nem tették, hanem félrerugva a tanács határozatát, a maguk akaratából cselekedték meg azt, amit az akadémiai hatóság megtiltott. Józan fővel ki láthatja ebben a keresztnek sérelmét? Vallási villongás ebből az esetből hogyan támadhatna? Ha onnan távolitják el a keresztet, ahol méltán követelhet magának helyet, akkor igenis a vallásnak esett bántódása. De akik ebben határozni egyedül illetékesek, azok kimondták, hogy az egyetem tantermeibe a kereszt nem való. Hát e miatt a keresztény lelkiismeretek nem fognak lángra lobbanni. Olyan gyönge lábon még nem áll Magyarországon a felekezeti elfogulatlanság, hogy ilyen incidensek komolyabb mozgalmakat okozhassanak.

Az adóhivatal arra való, hogy benne adót fizessenek. A folyammérnöki hivatal arra való, hogy benne vizszabályozási munkákat végezzenek. A mértékhitelesitő hivatal arra való, hogy benne mértéket hitelesitsenek. Az egyetem arra való, hogy benne tanitsanak. A templom arra való, hogy benne a keresztet imádják. Adóhivatalba, folyammérnöki hivatalba, mértékhitelesitő hivatalba bevitte-e már a hitbuzgóság a keresztet? S ha bevinné, vajjon szabad volna-e, lehetne-e ott is tartani? S ha kitennék a keresztet ezekből a hivatalokból, ahol nem áhitatot, hanem profán munkát végeznek az emberek, józanul lehetne-e szó az egyház vagy a kereszt sérelméről? Nos, az egyetem tantermei sem arra valók, hogy vallásos gyakorlatokat, istentiszteleteket tartsanak bennök. Az ő rendeltetésük *kizárólag* a tudomány terjesztése. A templomot a tudomány szerszámai *profanizálják.* A tantermet a vallás jelképei *kanonizálják.* Az a profanizálás és ez a kanonizálás egyformán helytelen. A tudomány birodalmában eszmezavart fakaszt a hit szimboluma. A hit birodalmában összekuszálnák a fogalmakat a tudomány instrumentumai. A két birodalom

TÁRCA.

Hokuszái, a rajz bolondja.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Lyka Károly.*

Bécs, március közepén.

Messze, messze, a Sárga-tenger partján, Jedo egyik külvárosában született száznegyven esztendővel ezelőtt Hokuszái, a japáni rajzmesterek legnagyobbika. Ő magát több képén *gvakiojinnak*, a „rajz bolondjának" nevezte, csakugyan ez volt a főszenvedélye, hosszu életének tartalma. Rövid életrajzát ő maga irta meg ilyképpen:

„Már hat éves koromban főszenvedélyem volt a tárgyak formáinak lerajzolgatása.

„Midőn elértem ötvenedik életévemet, már végtelen sorát adtam ki a rajzoknak. De mindaz, amit hetvenéves koromig teremtettem, szóra is alig érdemes.

„Hetvenhárom éves koromban kezdtem kissé megérteni az igazi természet, az állatok, a füvek, a fák, a madarak, a halak és bogarak formáit.

„Következésképpen nyolcvanéves koromban még jobban fogok előrehaladni. Kilencvenéves koromban be fogok hatolhatni a dolgok misztériumába. Száz éves koromban bizonyára csodálatos tökéletességet érhetek el s ha száztiz éves leszek, minden vonal, minden pont, ami csak kezem alól kikerül, eleven lesz.

„Felszólitom azokat, akik épp oly sokáig fognak élni, mint én: győződjenek meg róla, ha vajjon szavamat álltam-e.

„Irtam hetvenötéves koromban, én, az egykori Hokuszái, mostani nevén: Gvakio Rojin, azaz: vén bolondja a rajznak."

Az öreg rajzmester 1849. május 10-én halt meg nyolcvankilenc éves korában. Tehát éppen küszöbén annak az időszaknak, amelyben a programmja szerint behatolt volna a dolgok misztériumába. Az az egy év azonban nem határoz. Hokuszái csak az időelőirányzatban tévedt: amit igért, azt holtáig beváltotta. A rajz vén bolondja csakugyan egyuttal a rajzolás csodája is. Európa dusgazdag mütörténetének kincsei közül is ugy nézünk ennek a sárgaképü japáni mesterembernek a munkáira, mint valami egészen különleges, páratlan kinyilatkoztatásra. Ez az öreg mindent tudott, amit a rajzban tudni lehet. Ha első tekintetre a laikus előtt talán kissé szokatlan az ő előadása, hát ez nem a rajz minőségén mulik, csak a más, mienktől eltérő kéziráson. Olyan, mint egy büvös zenedarab, amely nem a mi fajunk zenefundámentumaiból épült ki. Olyan, mint egy gyönyörü költemény, amelyet csak akkor tudunk tökéletesen élvezni, ha megtanultuk a nyelvét. Hokuszái a világ legnagyobb müvészei sorából való. Bátran melléje állithatjuk az összes nagy indoeurópai müvészeknek. És egy idő óta csakugyan bevonult a mi mütörténetünkbe is.

*

Szükséges lesz itt még néhány statisztikai adatot elmondani a „rajz bolondjának" müködéséről, hogy aztán néhány futólagos jegyzetet irhassunk melléjük. Önéletrajzából már kitünt, hogy semmi külső eseményt sem tartott lényegesnek, hanem egészen a rajzban való tökéletesedése szerint állapitotta meg a maga értékét. Egy ember, akinek a világa a rajz, élettörténete a rajzolás. Monografistái lankadtan dobják el a tollat, amidőn arra kerül a sor, hogy némi átnézetet adjanak Hokuszái munkáiról. Von Seidlitz számokba merte foglalni hátrahagyott munkáit, persze csak hozzávetőleg. Szerinte Hokuszái körülbelül 30.000 rajzot adott ki, azonfelül illusztrált mintegy ötszáz kötet könyvet. Goncourt 207 könyvet ösmer tőle, 646 kötetben. Tudni kell azonban, hogy Hokuszái munkálkodásának felkutatása még csak most fog igazában kezdődni. Maga ez a bécsi kiállitás, amely az első nagy Hokuszái-tárlat, körülbelül hatszáz számot sorol fel a katalógusában, de ez a hatszáz szám tizezrekre menő rajzot jelent. Van itt például egy mü, a *Simpen szuiko gvaden* cimü, amely 90 kötetből áll. Ezt végig Hokuszái illusztrálta. A *Hok'szái Mangva* (Hokuszái rajzötletei) tizenöt kötetet tesz ki, 1812-ben jelent meg az első, hatvanhét évvel utóbb az utolsó. Ezek a kötetek különböző tárgyuak és természetüek. Minket a Mangva-könyv kötött le leginkább: csupa szabad ötlet, korlátlan sáfárkodása egy nagy müvész fantáziájának. Közeli rokonságban állanak ehhez azok a könyvek, amelyeknek nem illusztráció a céljuk, hanem amelyekben Hokuszái rajzmintákat ad, vagy amelyekben az életvásáron ellesett epizódokat, tájrészleteket mutat be. Ilyen a *Densin Gvakio* („a rajz szellemének megnyilatkozása, amely a sziv reflexe"), ilyen a *Hokuszái gvasiki*, amelyben bemutatja a saját rajzolási módját. Fudzima Szuzabro táncmesterrel szövetkezve, képekben ad egy „utmutatást a tánc müvészetének elsajátitására." Máskor utirajzot ad ki, amelyben pontosan bemutatja Jedo és Kioto közt szerzett összes tapasztalatait. Ehhez közel áll a „Fuzijama száz látképe" cimü hires könyve, amely a japániak szent vulkánhegyének változatos képeit adja. Olykor Plutárkussá válik *Jéhon szakigaké* cimen bemutatja Khina és Japán hőseit s hazája ötven költőjét.

Lapunk mai száma tizennyolc oldal.

közt elhuzódó határvonal eltörlése egyformán árt az igaz hitnek és az igaz tudománynak. A közvélemény tehát helyeselni fogja az egyetemi tanács intézkedését. A vallásháboru üszkét pedig megint hiába fogják csóválni azok a buzgó kezek, amelyek az ország nyugalmának feldulásán megdöbbentő szivósággal fáradoznak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 18.

A *magyar királyi* tudományos egyetemen történt események hirével volt tele a folyosó. Akik korábban jöttek és csoportokba verődve beszéltek az ifjuság akciójáról, minden ujonnan érkezőt a szenzációs hirrel fogadtak:

— Az egyetemi tantermekbe kifüggesztették a keresztet.

Fiatalabb képviselők nem tudták bevárni a lassan szivárgó ujabb hireket s maguk siettek az egyetemre, hogy személyesen győződjenek meg az incidens részleteiről. Akik ugy vélték, hogy eleget tudnak, kerestek maguknak egy-egy miniszter, hogy elsőknek informálhassák. Mások aztán az informálóktól tudakolták, hogy mit szólnak a dologhoz a miniszterek? Igy aztán mindenkinek volt dolga. A folyosón csak olyanok járkáltak, akik informáltak vagy informáltatni akarták magukat.

Hogy ilyen körülmények közt nem sok érdeklődés jutott a *felhatalmazási javaslat* részletes megvitatásának, az természetes. S ez a vita nem is tartott sokáig. *Csávolszky* Lajos próbálkozott meg egy heves kirohanással a közgazdasági tevékenység ellen, melyet az ő saját közgazdasági tevékenységének multja szempontjából az egész Ház meglepőnek talált. S minthogy e kirohanás során valósággal ki szerette volna végezni a pénzügyminisztert, a t. Ház egy várakozás volt, hogy miképpen fogja Lukács László ezt a kirohanást megtorolni.

Hát meglepően torolta meg. Ördögi módon. *Nem is reagált rá.*

S ennek az agyonhallgatásnak olyan hatása volt, hogy a többség majdnem megtapsolta a pénzügyminisztert — *elhallgatott beszédéért.*

Erdekes thémát vetett fel a második szakasznál gróf *Tisza* István. A közigazgatás egyszerüsitése kapcsán arra kérte a kormányt, hogy a kezelő segédszemélyzet munkaidejét terjeszsze ki, ennek fejében dotálja jobban ezt a tengődő személyzetet s akkor a jobban felhasznált és jobban fizetett személyzet fölöslegessé fogja tenni a létszám folytonos szaporitását. *Széll* Kálmán miniszterelnök méltányolta ezt az ideát s a maga részéről bejelentette, hogy *ilyen irányban már intézkedett is.* Uj díjnokokat az ő miniszteriumában nem vesznek fel, a meglevők munkaidejének kiterjesztésével pedig a fizetések emelését kezdeményezte. Hasonló intézkedést szándékozik tenni a közigazgatás egész vonalán. De a munkaidő uj beosztása igazán *minden téren szükséges volna.* Mert ma nemcsak a parlament, de a társadalom is helytelenül rendezte be munkaidejét. Kivánatos volna az egész társadalom szempontjából olyan okos berendezkedés, hogy ne kelljen tovább is a nap legbecsesebb részét egyszerüen elpocsékolni.

Ez a perspektiva, melyet a miniszterelnök egy régen óhajtott s hovatovább halaszthatatlan társadalmi reformra nyitott: a mai ülésnek legérdekesebb momentuma volt.

Még *Molnár* Józsiás, az *erdélyi valutakapacitás* vállalkozott pénzügyi politikánk veszedelmes voltának kései leleplezésével. Erre *Lukács* László pénzügyminiszter jóakaró komolysággal adta meg a választ s aztán a többség részleteiben is elfogadta az 1901. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot.

Holnap napirenden lesz: a miniszterelnök inditványa a kvóta-deputáció választása iránt és az Adria-javaslat..

A képviselőház ülése március 18-án.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Plósz* Sándor.

(A képviselőház alapitványa.)

Elnök; A Ház magyarországi tagjai egy napra eső illetményeiket alapitványul ajánlották fel az országos gazdasági munkás- és cselédsegélyző pénztár javára. A pénztár igazgatósága ez összegről alapitó oklevelet állitott ki.

Makkfalvay Géza, a pénzügyi bizottság előadója, bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését az 1897. évi XXX. törvénycikk módositásáról.

(A költségvetési törvényjavaslat.)

Csávolszky Lajos a 2. §-nál kifejti, hogy megdöbbenéssel fogadta a miniszterelnök és a pénzügyminiszter beszédét. Az utóbbinak minden szava a készülő inkompatibilitási törvényjavaslat ellen irányul. Hogy mondhatta a pénzügyminiszter, hogy a gazdasági ténykedőket lenézik, sőt azokat üldözik. Nem részesülnek tiszteletben azok, akik képviselői állásukat privát gseftelésre használják fel, de a tisztességes kereskedőket senki sem bántja. A pénzügyminiszter azt is állitotta, hogy a kiegyezést meg kell kötni, mert Ausztria piacára szükségünk van. A Bärenreitherféle formula is ezt követelte, természetesen Ausztria előnyére.

Gróf **Tisza** István a 4. §-nál egy körülményre hivja fel a kormány figyelmét. Egész állami apparátusunk rohamosan növekszik, de különösen az a része, amely nem szellemi, hanem inkább az adminisztráció dolgait végzi. Az irnokok száma 40 százalékkal növekedett 10 év alatt, a díjnokoké még többel. Ezek pénzügyi szempontból aggályos tünetet képeznek, de szociális szempontból is aggasztók. Elismeri, hogy a miniszterelnök a közigazgatás egyszerüsitésének munkáját megkezdte, de kéri, hogy az általa meginditott kezdeményezést a részletek terére vigye át. De szükséges a tisztviselők munkaidejének megváltoztatása is. Mert igaz, hogy a segédhivatal tisztviselőinek fizetése minimális, de a szellemi erejüket sem veszi oly nagy mérvben igénybe, mint amennyire jogositva volna. Ez uton volna a közigazgatás egyszerüsitése megkezdendő.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez a kérdés mindenesetre igen figyelemreméltó kérdése adminisztrációnknak; oly kérdés, amelynek bajait orvosolni és amelyre vonatkozólag behatóan és kimeritően intézkedni szükséges.

Azt is helyesnek tartja, hogy ez az egész reform egyes részleteiben oldassék meg. Valószinü, hogy egyes fontosnak látszó dolgokat és reformrészeket kiszakitva az egészből fog előterjeszteni, olyanokat, amelyeket életbe lehet léptetni anélkül, hogy az egészet megbolygatnók.

Teljesen osztja azt a véleményt, hogy a díjnokok és a kisebb kezelő-tisztviselők munkaerejének nagyobb kihasználása mellett, az időnek jobb felhasználása mellett lehetne a számot leszállitani, a kisebb tisztviselőket ez által jobban dotálni és a kezelést gyorsabbá és egyszerübbé tenni.

A mostani egész munkabeosztás a nemcsak a tisztviselőknél, nemcsak a hivatalokban, de általában a magyar társadalomban a lehető legalkalmatlanabb arra, hogy gyors és kimerítő munkát teljesitnessünk. Azzal a munkabeosztással, amelylyel mi a napnak legbecsesebb részét felhasználatlanul hagyva, igazán erőt és időt pocsékolunk, azt a munkát, amelyet az államnak és a társadalomnak teljesitenie kell, hogy feladatának magaslatán álljon, mint ezt Európa többi népei teszik, teljesiteni nem lehet. Mi összpontositjuk, összezsugoritjuk az egész munkaidőt reggeli kilenc órától egyig, vagy délutáni kettőig és a napnak többi részét elhagyjuk veszni. Ez helytelen beosztás. (Ugy van! Ugy van!) Ez a képviselőház üléseitől kezdve a bürókig és a társadalom minden munkájára nézve helytelen mindenütt. (Ugy van! Ugy van!) Itt tehát segiteni kell. Az igazi munkásember, még a földmives is másképpen rendezi be munkaidejét. És másképpen kell berendezni a szellemi munkát is. Ennek is el fog következni az ideje.

A díjnokok mai rendszere, a díjnokok alkalmazásának mai módszere csakugyan nem felel meg a kivánalmaknak. Az nem helyes dolog, hogy tisztán csak a délelőtti órák használtatnak ki, délután pedig a díjnok elmegy dolog nélkül és ha kap más munkát, dolgozik, ha nem kap, elvesztegeti a többi időt. Azt az elvet akarja keresztül vinni, hogy délután is dolgozzanak az emberek, ennélfogva jobban díjaztassanak, több munkát teljesitsenek és azt kevesebben végezzék. Először is ez által az adminisztráció jobbá, gyorsabbá, könnyebbé tétetik. Ez az államnak, a társadalomnak, a polgároknak érdeke. De másodszor a tisztviselők sorsán is lehet ezzel javitani. Ezt a második szempontot is nagy figyelemben részesiti. Azt a rendszert akarja tehát követni, hogy ezután több díjnokot nem vesz fel (Helyeslés), az üresedésben levő díjnoki helyeket nem tölti be, hanem ezeknek a munkáját többi díjnokokra bizza s akkor délután is foglalkoztatja és ezért jobb díjazásban részesiti őket.

Némely kötete csupa erkölcsös, tanulságos mese, mint ahogy a didaktikus él sok más müvében is megvan, például kötetet ad ki temérdek rajzzal az urához hü szolgáról, a gyermeki szeretetről, a családi nevelésről (1828-ban jelent meg levélformában, tehát körülbelül őse a nálunk divatozó levélbeli oktatásformának.) Olykor irásra és rajzolásra akar tanitani, ilyen müvei: a *Riakugva haja sinan* (a gyorsrajzolás tanfolyama), a *Jéhon szényimon* = költemény százféle irásformában, aztán a *Gvado hitori kejko*, ami körülbelül a néhai nürnbergi tölcsérnek felelhet meg, applikálva a rajzban való önképzésre. Sőt készit egy háromkötetes divatlapot is *J majó kujsi kiszeru hinagata* cimmel, — magyarul: divatos fésü- és pipaminták. Aki tudja, hogy minő nagy a szerepe ennek a két tárgynak a japáni divatban, értékelni fogja a „rajz vén bolondjának" ezt a munkáját is.

De mindez elveszőn csekély töredéke Hokuszái kötetbe foglalt rajzainak. Hát még az a temérdek, szertelen számu egyes lap, amelyet egy vagy két ecsettel rajzolt, fába metszett! Évtizedek munkájába fog kerülni ezeket valamiképp összegyüjteni, annál is inkább, mert bár Hokuszái csaknem az összes munkáit aláirta, mégis előbb össze kell majd állitani azt a temérdek — hogy is mondjuk: álnevet, amelyet használt. Ennek a kiállitásnak tárgymutatója nem kevesebb mint harminc különféle ily *nome de guerret* állitott össze, csupa olyant, amelyekről most már bebizonyult, hogy Hokuszái használta. (A mestert tulajdonképpen *Kacusika Hokuszái*nak hivták, fia volt *Nakajima-Ize* érctükör-csiszolónak.)

Az európai mükritika a nyolcvanas és kilencvenes években kezdett ezzel a ritka mesterrel behatóbban foglalkozni. Mennyi akadály torlódott a kutatók elé! Magában Japánban sokkal kevesebbet törődtek vele, sőt ott távolról sincs akkora hirneve, mint nálunk. Ott ugyanis a népies naturalizmus képviselőjének tartják őt, afféle ponyvarajzolónak, aki eltántorodott elődeinek „klasszikus hagyományaitól." Lám a japáni művészetben is megvan a küzdelem az akadémikus copf és a szabad természet inspirálta művészet közt. Könnyen érthető ebből, hogy Hokuszái müködéséről bizony édeskevés adat van Japán irodalmában. A Szélső Kelet e nagy művészét a Szélső Nyugat amatőrjei hámozták ki az ismeretlenségből. Három párisi kutató tett érte legtöbbet: Edmond de Goncourt, S. Bing és Louis Gonse, de ők nem tudnak japánul, s ennélfogva szövetkezniök kellett japáni irástudókkal. Goncourt 1896-ban adta ki nagy munkáját Hokuszáiról. Ehhez a kiadáshoz egy kis irodalmi botrány füződik, amely Párisból átnyult Tokióig. Goncourttal egyidejüleg ugyanis Bing is gyüjtetett anyagot Japánban óriás költséggel s ezzel japáni munkatársát, Sisima Hansurot bizta meg. A derék férfiu Bing háta megett maga is könyvet állitott össze a francia költségen gyüjtött anyagból s azt Japánban japáni nyelven kiadta. Goncourt japáni munkatársa, Hajasi, egyebek közt ebből a könyvből is kivonatot készitett a gazdája számára s igy Goncourt a nélkül, hogy sejtette volna, egy még meg sem jelent könyvből plagizált. Annak jellemzésére irtuk ide ezt az apróságot, hogy minő bajokkal van egybekötve az e féle kutatás.

Hokuszái müvei hamar divatba kerültek, egyes nagy mükereskedők és antikvárusok gyüjteni kezdték, a tavaszi párisi kiállitáson is kiállitottak belőlük többet. Ez a bécsi gyüjtemény mégis az első alkalom arra, hogy egészen megösmerkedjünk vele.

*

Milyen egy japáni művésznek a lelke, mi izgatja őt, mi vezeti ecsetjét? Melenget-e olyasfajta ideálokat, mint az európai festők, van-e valamelyes lélekközössége velük?

Van. A legnagyobb mértékben, tökéletes teljességben. A rajzra való talentum benne sem másmilyen, mint aminő Dürerben, Rembrandtban, a nagy olaszokban lakozott. Mindezek a géniuszok egyet kerestek rajzolás közben: az élet lüktetését, lendületét, apró, kifürkészhetlen véletleneit. A formákat és mozgásokat, amelyek által tudjuk, hogy valami él, fejlődik, küzd. Hokuszái is, mint Rembrandt, Dürer, Velazquez becsavarogta az utcákat és kereste s rajzolta a lótó-futó, tereferélő, pörlekedő embereket, a munkást, aki követ tör, terhet cipel, pálinkázik, nagyot duhajkodik, pihen, táncol, ünnepi ruhában hetykélkedik a piacon vagy szomoru sorsán kesereg. Gyerekeket, amint a porban játszanak, az iskolában irnak, hallgatják a nádpálcás tanitó oktatását, kergetőznek. Lányokat és asszonyokat a piperés szobájukban, pletyka közben, táncvigasságban, sétálva és kacérkodva, nevetve, virágot szaggatva, dalolva vagy fürdés közben. Azután kereste a különös szituáció hatásait: szélroham kerekedik, tépi a fákról a levelet, fölforgatja az utcai árus vándorboltját, összevissza csavarja a bő ruhákat, majd eldönti az embereket. Vagy birkózó suhancokat, atlétákat, csepürágókat rajzol excentrikus mutatványaik közepette, ahol minden izom szokatlan módon feszül, hogy készen álljon egy pillanat alatt valami nehéz akrobata-munkára. Tizszer, százszor megrajzolja ugyanazokat az alakokat, hogy ellesse a mozdulatok dinamikáját, a formák fokonként való változását: valóságos kinematográfiai képek. Hokuszái élesszemü kémlelője, detektivje az élet jelenségeinek, a formák változásainak. És mert oly rengetek sok vázlatot rajzolt s szüntelen csak rajzolt: olyan tökéletesen megértette, kezébe kapta mindezeket az életváltozatokat, hogy csak az indoeurópai művészek közt akadunk hozzá méltó társakra.

Az ő rajzolásának eszköze vékony ecset volt,

Molnár Józsiás utal az ország nyomasztó anyagi helyzetére és azt állitja, hogy sokkal több kamatot fizet az ország, mint amennyi tőkének megfelel. Eladósodásunk nagy s erre mentségeket sem lehet felhozni, mert a beruházásokat más államok is megtették, még sincsenek annyira az adósságok terhe alatt, mint Magyarország.

Lukács László pénzügyminiszter: Fájdalom, igen jelentékeny adósságok terhelik az országot. Ámde arra, hogy a magánosok csinálnak-e adósságot és mennyit, a kormánynak csakugyan alig van befolyása és igy azért, hogy a magánosok több vagy kevesebb kölcsönt vesznek-e fel vagy vettek-e fel a multban, a kormányzatot szemrehányással illetni alig lehet. Ami pedig az állami adósságokat illeti, ha megnézi ezeknek a keletkezési idejét, arra a megyőződésre fog jutni, hogy a mi adósságainknak a zöme régebbi időre vezethető vissza es ujabb időben alig köttetett kölcsön, vagy amely köttetett is, igen elenyésző csekély az egész összeghez képest. A kérdés az, hogy valamely adósság, valamely kölcsön mire fordittatik, mert, ha az adósságot azért veszszük fel, hogy azzal luxuskiadásokat fedezzünk, akkor az mindenesetre sajnos jelenség és inproduktiv kölcsön. De, ha az adósságokat azért csináljuk, hogy hasznos beruházásokra forditsuk a befolyt összeget, amint az ugy a nemzeti adósságok, valamint az államadósságok igen nagy, tulnyomó részénél történt, akkor ott, ahol egy tőkeszegény országgal állunk szemben, ezt kifogásolni nem lehet. A valutarendezést nem lehet tisztán csak az Ausztriával szemben fizetendő államadóssági járulék szempontjából megitélni. Mert ha 1879-ben nem szüntettetett volna be az ezüstveretés, akkor az ezüst depreciaciója, mely már akkor is jelentkezett, oly óriási mértékben jelentkezett volna, hogy senki sem mondhatja meg, hogy a nagymérvü ezüst-termeléssel szemben hová sülyedt volna pénzünk értéke és minő megadózásoknak lett volna az kitéve.

Elnök: A Ház a tételt valamint a törvényjavaslat többi tételeit is változatlanul fogadja el.

Széll Kálmán miniszterelnök: Beterjeszti az 1900-ik év negyedik évnegyedében előfordult előirányzat nélküli kiadásokról, tulkiadásokról és hitelátruházásokról szóló jelentést.

Elnök inditványozza, hogy a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülés napirendjére a miniszterelnöknek a kvóta-küldöttség megválasztására vonatkozó inditványát is az Adria-törvényjavaslatot tüzi ki s az ülést fél 1 órakor bezárja.

BELFÖLD.

Az uj menedékhelyek. A belügyminiszteriumban már dolgoznak a lelencügy rendezésén, melynek nagyrésze a törvényben nyert felhatalmazás alapján rendeleti uton történik. A főrendiház a napokban fogja letárgyalni a lelencügy rendezéséről szóló törvényt. Addig elkészülnek a belügyminiszteriumban az összes végrehajtási utasitásokkal és az uj törvényt haladéktalanul életbe fogják léptetni. Mint értesülünk, a lelenc-házakat azokban a városokban fogják felállitani, ahol bábaképző-intézetek vannak. Az első országos lelencházak lesznek *Budapesten*, *Nagyváradon*, *Miskolcon*, *Pécsett*, *Szombathelyen*, *Kolozsvárt*. A szükséghez képest azonban szaporitani fogják a lelenc-házakat.

A polgári perrendtartás. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter, mint már a parlamentben is jelezte, anketet szándékozik összehivni, mely elé a polgári perrendtartás dolgában néhány kérdést akar intézni. Ez az ankét értesülésünk szerint április hónap második felében ül össze.

A szabadelvüpárt értekezlete. Az országgyülési szabadelvü pártkör holnap, kedden este 7½ órakor értekezletet tart, amelyen ki fogja jelölni a kvótabizottság képviselőházi tagjait. Ugyanez ügyben az értekezletet megelőzőleg a pártkör kijelölő bizottsága ülést tart.

Az autonóm vámtarifa. Bécsi jelentés szerint a két kormány még e hónap végén, vagy a jövő hónap elején kinevezi delegátusait az autonóm vámtarifa tárgyalására. Az uj tarifa alapvonása, a bécsi forrás szerint, az lesz, hogy az *agrártermelés és az ipar egyforma védelemben részesüljön*. Ausztria azt a koncessziót fogja tenni Magyarországnak, hogy megfelelően föl fogja emelni a gabonavámokat.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága március 21-iki ülésében tárgyalás alá veszi báró *Fiáth* Miklós, *Rakovszky* István és *Pichler* Győző mentelmi ügyét.

A képviselőház közgazdasági bizottsága gróf *Andrássy* Tivadar elnöklésével ma ülést tartott, melyen a kormány részéről *Hegedüs* miniszter volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a magyar-horvát társasággal kötött szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot, melyet gróf *Batthány* Tivadar előadó ismertetett és ajánlott elfogadásra. *Szabó* Imre, a pénzügyi bizottság előadója bejelentette, hogy a pénzügyi bizottság már hozzájárult a törvényjavaslathoz. *Hegedüs* miniszter felvilágositásai után a bizottság változatlanul elfogadta a törvényjavaslatot. — Nyomban a közgazdasági bizottság ülése után *Vörös* László elnöklete alatt a *közlekedési bizottság* is ülést tartott s *Konkoly-Thege* Miklós előadó ismertetése után szintén hozzájárult a szóban forgó törvényjavaslathoz, melyet a pénzügyi és közlekedési bizottságok nevében is gróf Batthyány Tivadar fog a Házban képviselni.

A gyógyszerészeti kamarák. Dr. *Csatáry* Lajos miniszteri tanácsos ma terjesztette be jelentését az országos közegészségi tanács tavalyi működéséről. A jelentés többek közt megemliti, hogy a gyógyszerészeti kamarák tervezete a tanács véleményére bocsáttatván: a tanács a tervezett kamaráknak létesitését sem szükségesnek, sem célszerünek nem véite, ellenben ama nézetét nyilvánitotta, hogy nem esik kifogás alá egy „Magyarországi gyógyszerészi testület" megalakitása, mely ugy tudományos, mint humanitárius feladatokat tüzhet ki céljai gyanánt s amelybe való kötelező belépés törvény által elrendeltessék.

Beszámoló. *Eperjesről* irják: Nagy lelkesedés mellett tartotta meg tegnap *Schmidt* Gyula országgyülési képviselő beszámoló beszédét, melyben vázolta az országgyülés nevezetesebb eseményeit. A beszéd után *Villecz* Kamill nyugalmazott osztálytanácsos a választókközönség nevében felajánlotta ujból a jelöltséget Schmidtnek, ki azt köszönettel elfogadta. Ezután háromszáz tagu végrehajtóbizottságot választottak. A pártgyülés *Széll* Kálmán miniszterelnöknek üdvözlő táviratot küldött.

Katholikus autonómia. A katholikus autonómia 27-es bizottsága ma délután 6 órakor értekezletet tartott. Jelen voltak: gróf *Szápáry* Gyula elnök, dr. *Hoványi* József előadó, dr. *Samassa* József egri érsek, *Hornig* Károly veszprémi püspök, *Ivankovics* János, *Vajda* Ödön zirci apát, dr. *Bitta* Rezső egyetemi tanár, *Várossy* Gyula a központi papnevelde igazgatója, *Molnár* János pápai prelatus, dr. *Rajner* Lajos pápai prelatus, dr. *Borsody* Géza, dr. *Sághy* Gyula, dr. *Bakonyi* Elek, gróf *Zichy* Nándor, gróf *Apponyi* Albert, dr. *Günther* Antal, *Ugron* Gábor, dr. *Hortoványi* József, dr. *Timon* Ákos, *Rakovszky* István, dr. *Győrffy* Gyula és dr. *Pásztélyi* Jenő. Az értekezlet a 27-es bizottság többségi javaslatának 10. szakaszával foglalkozott, tekintettel a püspöki kar és a vallás és közoktatásügyi kormány nyilatkozatára.

Gróf *Szápáry* Cyula elnök megnyitván az ülést, tárgyalás alá bocsátja az alapok és alapitványok kérdését.

Sághy Gyula nem tartja teljesen kielégitőnek sem a püspöki kar, sem a kormányi nyilatkozatot, de feltételesen hajlandó a 27-es bizottság formulázásának oly arányu enyhitésébe belemenni, mely az elvi álláspontot nem adja fel és a jogigény fenntartását a katholikus alapok kezelésének átvételére kifejezésre juttatja.

Gróf *Zichy* Nándor: A püspöki kar nyilatkozata ellen kifogása nincs, olyannak tartja, mely megüti a mértéket, sőt ez a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel.

Ugron Gábor: Az egyház vagyonának kezelési joga nem tartozik a püspöki omnipotencia alá kizárólag, hanem meg kell követelni, hogy a világi hivekkel együtt kezeltessék. A kormány nyilatkozata felháborító, de a püspöki javaslat 10-ik szakasza bátoritotta fel erre a nyilatkozatra. Beszéljünk őszintén, vagy legyen autonómia, de adják meg akkor az autonómia tartalmát, vagy ne legyen autonómia. Ha a püspöki kar elfogadja az erdélyi autonómiát, fogadja el azt teljesen, mert az alapok kezelése nem abban áll, hogy azok kezelése ellenőriztessék, hanem az átadassék. Nem közönyös az, hogy a javakat a zsidó bérlők és a titkos társulatok tagjai és társai kezelik, a kathotikusok pedig ki vannak zárva. A püspöki kar javaslata igen veszélyes, mert joglemondást tartalmaz. Ha a katona lesz áruló, nem baj, de ha a vezetők lesznek árulók, akkor elvesztették a csatát. Ezért kéri, hogy a 16. szakaszt, ugy amint a 27-es bizottságban elfogadva lett, fogadják el változatlanul.

Dr. *Hortoványi* József élesen kikel *Wlassics* Gyula nyilatkozatai ellen és kijelenti, hogy Ugron inditványához csatlakozik.

Gróf *Apponyi* Albert konstatálja, hogy a püspöki nyilatkozat teljesen egyezik a 27-es bizottság álláspontjával és az egyház jogával, azért és egyátalán katholikus szempontból szóló csak sajnálhat minden támadást, mely a püspöki kar ellen intéztetik. A kormány egyfelől a 27-es bizottság munkálatában az alapokra nézve követelt költségvetés megállapitási jogot a költségvetés feletti véleményadás jogával akarja devalválni. E tekintetben szóló ragaszkodik a 27-es bizottság eredeti álláspontjához; másfelől a kormány tagadásba vonja a 27-es bizottságban kifejezésre jutott jogtenntartás helyességét és nemcsak formailag törvényes, de jogos állapotnak is mondja az alapoknak a kormány által való kezelését. Gróf Apponyi Albert ebben sem osztja a kormány álláspontját, de meddő konfliktusok elkerülése végett helyesnek azt vélné, ha a kongresszus a katholikusoknak az alapok és alapitványok tekintetében a főkegyuri jog sérelme nélkül kétségtelenül fennálló és alaptörvényeinkben alapuló jogát kimeritőbben mint ahogy az a 27-es bizottság munkálatában történt és pedig külön határozatban fejezné ki. Ez irányban inditványt nyujt be, hogy a jogtenntartó határozati javaslat szövegezésére szükebb bizottság küldessék ki.

Rakovszky István gróf Zichy Nándor álláspontján van.

Győrffy Gyula: Csodálkozását fejezi ki, hogy a püspöki kar a vagyonkezelési jogról lemond, még inkább, hogy ehhez gróf Apponyi Albert hozzájárul. Ami Erdélyben lehetséges az a magyar katolikusok vagyona tekintetében itt sem lehet másként. Gróf Apponyi Albert attól él, hogy a jog hangsulyozása miatt, akik a kormánynyal oly ellentétbe jutottunk ő felségénél,— hogy e miatt jogunk el nem ismertetik s ez veszélyes. Ezt ugy javasolja kikerülni, hogy hagyják meg a püspöki kar szövegét, de hozzunk egy erélyes határozati javaslatot. En e tekintetben a saját használatra szánt expedienshez járulni nem fogok, mert a jog tagadásával szemben a szervezeti szabályzat hallgatása a jog törvényes nemlétezését állapitja meg s azt többé nem vindikálhatjuk soha. Ragaszkodnunk kell a 27-es bizottság által megállapitott minimumhoz, mert különben a katholikusok előtt veszitjük el minden komolyságunkat ami azután végzetes veszélyeket hozhat az állam és egyház számára.

Gróf *Szapáry* Gyula elnök ezzel a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

Képviselőjelölés. *Mindszentről* irják: dr. *Vázsonyi* Vilmos Szegvárott nagyszámu választó előtt programmbeszédet tartott, mire 48-as demokrata jelöltnek kiáltották ki. Este társasvacsora volt tiszteletére. Másnap *Vázsonyi* a szegvári küldöttséggel Mindszentre

---

amelyet tusba mártott. Ez adja meg rajzainak a különleges zamatu teknikát. Kényelmes, alkalmas rajzolási mód, ujabban több müvész használja nálunk is, például Kubinyi. A vonalat egy ecsethuzásra plasztikussá lehet vastagitani ott, ahol a formának a vékony vonal adta ridegségből, szárazságból át kell alakulnia lágy, simulékony, elmosódott formává. Ehhez a mesterfogáshoz páratlan ügyességgel értett Hokuszái. Nála majdnem önálló lénynyé válik egy-egy vonal, tökéletesen uralkodik rajta, büvészmódon kormányozza, a nélkül, hogy valaha is csak éppen teknikai bravuroskodást végezne. Neki szüksége volt erre a vonalbiztonságra, ez eszközül szolgált arra, hogy hibázhatlanul lesztenografálhassa az emberek muló, gyors mozdulatait, amelyek egy-egy attitüdöt jellemeznek. Mentül kevesebb eszközzel, mentül hibázhatlanabbul jellemezni: ez lehetett a vágya. Talán a rejtett jellemvonásoknak biztos felkutatása és előadása az, amit élete programmjában a „dolgok misztériuma" alatt értett.

Ily vágyakkal szemlélvén a természetet, nem lehet csodálni, hogy naturalistává lett, amit a japáni konzervativ müvészek annyira rosszalnak benne. Semmi sincs benne abból a kaligráfus müvészetből, amelyet Japánban a szélesebb rétegek annyira szeretnek s amely szép és megdöbbentően pontos ugyan, amely számbeli hüséggel tünteti fel egy hal pikkelyeit, egy madár tollait, de mégis holt dolog Hokuszái élettől zsibongó rajzai mellet. Diesérik — főképp gyüjtők — Hokuszáinak *szurimonóit*, amelyek között néhány „az utolsó hajszálig ki van dolgozva." Ezt azonban ne tartsuk tősgyökeres Hokuszái-stilusnak, a nagy müvész itt engedményeket tett a közizlésnek s kiadói vagy megrendelői számára — bizonyára azok kivánságára — a legvégsőig kirajzolta ezeket a lapokat, amelyek a japáni fényüzés jellemző apróságai. (A *szurimono* körülbelül megfelel azoknak a már divatjukat mult ujévi gratulációs-kártyáknak, amelyekre rózsát, nefelejtset, angyalkákat pingáltak.) Még az ilyen munkáiban is szuverénül uralkodott az élet, a nagy vonal. A japáni publikum ilyfajta müvészi követelményeivel Hokuszái nagy versenytársa, Utámáro, a Gésák, hires festője is csak nagy nehezen tudott megküzdeni.

Hokuszái tulajdonképpen a fametszésen kezdte müvészi tanulmányait. Tizennégy éves korában tanulta meg ezt a mesterséget, amely azonban nem elégitette ki, mert egyre más müvészek munkáit kellett pontosan másolnia, holott őt ellenállhatlan varázssal vonzotta az élet közvetlensége. De amit ott tanult, azt tovább fejlesztette és későbbi periodusaiban is hive maradt ennek a szép müvészeti teknikának. Ezen a kiállitáson körülbelül ötszáz egyszinü és szines fametszetben látjuk bámulni való előadási tudását. E fametszetek, amelyeken ismét a vonal csodálatos hatalmával ismerkedünk meg, két, három és több duccal készültek, e ducoknak különböző festékkel való egymásranyomásából nagyon kellemes hatásu képek egész sorozatát készitette. Uralkodik rajtuk a kék, sárga és barnaveres szin. Tárgyuk épp oly változatos, mint a vázlatkönyveié, de miután a kiadók széles körökben iparkodtak ezeket terjeszteni, sok népies legenda, romantikus történet, szerelmes história, rablókaland s más e féle tér vissza bennük. A tárgy exotikumának varázsa azonban itt sem elég erős arra, hogy elvonja figyelmünket Hokuszáinak csodálatos rajztudásától, mélyen szenvedélyes vonalérzésének megélvezésétől. Itt is csak olyan kiváltságos nagy mesternek látjuk, mint a hires Mangva-könyvben. Ezekkel, mint többi müveivel, halhatatlanságot biztositott magának a „rajz vén bolondja".

ment át, ahol szintén programmbeszédet mondott. Este részt vett a földmivelők körének márciusi ünnepén.

A hevesi szabadelvűpárt győzelme. Hevesmegye mai tisztujitó közgyülése, mint *Egerből* telegrafálják, a szabadelvűpárt teljes diadalával végződött. A törvényhatóság első sorban a halálozás folytán megürült alispáni széket töltötte be *Majzik* Viktor megyei főjegyzővel. Az ilyképpen megüresedett főjegyzői tisztségre az ellenzék *Hellebronthot*, a szabadelvűpárt pedig *Isaák* Gyula főszolgabirót jelölte. A két jelölt mindegyike mellett erős korteskedés folyt s az ellenzék tegnap tartott pártértekezletében egyenesen pártkérdéssé tette tagjai számára, hogy Hellebronthot a szavazás alkalmával pártolják. E határozat azt eredményezte, hogy az ellenzék számos tagja a régi párból kilépett s a mai közgyülésben a szabadelvü *Isaák* Gyulát hatvankilenc szótöbbséggel főjegyzőnek megválasztották. Főszolgabiró *Hering* Kálmán volt szolgabiró lett, akinek helyébe *Mártonffy* Lajost választotta a közgyülés.

A függetlenségi-párt értekezlete. Az országgyülési függetlenségi és negyvennyolcas párt mai értekezletén tárgyalta a kvóta-küldöttség megválasztásáról szóló javaslatot és elhatározta, hogy a párt a javaslatot közjogi állásánál fogva nem fogadja el és a választásban nem fog részt venni. A párt nevében *Thaly* Kálmán fogja ezt a kijelentést megtenni. Az „Adria" javaslatot a párt szintén nem fogadja el és álláspontját *Pichler* Győző fogja a házban képviselni.

Uj függetlenségi kör. Nemes-Ócsán a függetlenségi polgárok március 15-én megalakitották a függetlenségi polgári kört, melynek diszelnökévé *Kossuth* Ferencet, tiszteletbeli elnökévé pedig dr. *Molnár* Akost, a kerület függetlenségi jelöltjét választották.

A kereszt az egyetemen.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, március 18.

Az egyetemen ma ismét élénk mozgalom volt a kereszt jegyében. Vagy másfélszáz diák azzal tett tanuságot hitbuzgalmáról, hogy álkulcsok segedelmével berontott a tantermekbe és az egyetemi tanács multkori határozata ellenére erőszakkal felszögezte a keresztet a katedra fölé. A fiatal embereknek ez a cselekedete valóságos zendülést okozott, ugy, hogy ma délelőtt a tanárok nagy része nem is tarthatta meg az előadását. A termeket és a folyosókat megszállották a keresztesek és a liberálisok hadai s a két párt versenyezve zajongott, abcugolt, éljenzett, veszekedett. A klerikálisok terjedelmes plakátokat ragasztottak ki és osztogattak, amelyekben hosszasan mondják el az okát cselekedetüknek. A tumultus déli két óráig tartott, mikor az egyetem kapuit becsukták és azóta a tanulók közül senkit sem bocsátanak be.

A botrány hire még a délelőtt folyamán eljutott a képviselőházba. *Molnár* János apát volt a hirnök, aki hogy, hogy nem, leghamarább értesült az esetről. Nemsokára jöttek aztán egyetemi ifjak is, és pedig mind a két pártról. A képviselők nagyon élénken tárgyalták a dolgot, s kézről-kézre adták a keresztes ifjak plakátjait. Jutott belőle egy *Wlassics* Gyula kultuszminiszternek is. Már ma fel is akartak szólalni ebben a dologban a néppárt és az Ugron-párt részéről, de *Széll* Kálmán miniszterelnök kérelmére elállottak ettől, hogy az appropriáció még ma letárgyalható legyen. A miniszterelnök azonban már ma kijelentette, hogy semmi kifogása sincs az ellen, hogy holnap a dolgot szóvátegyék. Ugron Gábor és *Rakovszky* István, akik a klerikális diákok ügyét a pártfogásukba vették, ma délelőtt ellátogattak az egyetemre, hogy bővebben informáltassák magukat. A szabadelvü diákok viszont a kormánypárti és Kossuth-párti képviselőket keresték fel, hogy ügyük részére megnyerjék őket.

Délután az egyetemi tanács ülést tartott, melyen elhatározta, hogy az erőszakosan felakasztott kereszteket eltávolitja, a kihágásban bünös diákok ellen fegyelmi eljárást indit és az előadásokat két napra beszünteti.

Az egyetemi botrányokról és a velök összefüggő dolgokról a következő részletes tudósitást adjuk:

(A keresztek fölszegezése.)

Ma reggel hetedél órakor körülbelül százötven egyetemi hallgató álldogált a központi egyetem főbejárata előtt. Amikor pedig a kapukat kinyitották, valamennyien betódultak az előcsarnokba és onnét elszéledtek a földszinti és az emeleti folyosókra. A szolgák éppen a reggeli takaritást végezték. A tantermek még zárva voltak és az ifjak hiába döngették meg az ajtókat. A VIII. számu termet nyitották ki legelőször, ide beosont husz fiatal ember és a katedra fölé fölszegezett egy *sima, fekete keresztet*. A keresztet a kabátja belső zsebéből vette ki egyikük. A jó előre elkészitett terv szerint ezután a többi teremben is kifüggesztették a fekete keresztet. Nyolc óra felé már tiz teremben hajtották végre a botrányhősök tervüket.

A VIII. számu teremben egy szolga takaritott, amikor a keresztet kitüggesztették. Az egyetemi tanács *értesült már előzőleg a történendő dolgokról* és ki is adta a parancsot a szolgáknak, hogy *az ifjuságot csak csengetés után, közvetlen az előadások megkezdése előtt bocsássák be a termekbe*. A VIII. számu terem szolgája szólt is a husz fiatal embernek, hogy távozzanak a teremből, de hasztalan. Az egyik fölállt a tanári asztalra és fölszegezte a keresztet „az Atyának, Fiunak és Szentlélek Istennek nevében." Másodszor a VI. számu teremben verték föl a keresztet, itt semmi ellenállásra nem talált az ifjuság. Nyolc óra felé már tiz teremben volt kifüggesztve a kereszt.

A folyosókon most már nagyszámban gyülekezett az ifjuság. A keresztek kitüzésének hire ment gyorsan a hallgatóság között és mind hangosabban és izgatottabban tárgyalták a dolgot. Amikor észrevették a termekekben a kifüggesztett kereszteket, megindult a tüntetés

— Le a keresztekkel! Le a jezsuitákkal! — hangzott az egyik részről.

— Éljen a kereszt! Dicsértessék a Jézus Krisztus! — válaszolták a tüntetők.

A folyosókon folyton nőtt az izgatottság. A keresztfeltüző párt hivei és az ellenpárt között számtalan affér keletkezett. Az egyetem szolgaszemélyzete fejét vesztve, ide-oda rohant. *Margittay* tanácsjegyzőt, aki meg akarta akadályozni a kereszt kifüggesztését és kiadta a parancsot a kifüggesztett keresztek leszedésére, zajosan megabcugolta az ifjuság, ugy hogy a tanácsjegyző az ifjuság haragja elől kénytelen volt hivatalába menekülni. A szolgák meg akarták kisérelni a keresztek leszedését, de a tüntetők fenyegető magatartása visszariasztotta őket. A XI. számu teremben egy szolga éppen akkor szedte le a keresztet amikor egy csomó tüntető belépett. A szolgát kidobták és a keresztet ujra kifüggesztették, sőt a teremben levő leltári táblára fel is irták: *Egy szent kereszt*. A IX-es számu teremben zárt ajtóra találtak, akik ki akarták tüzni a keresztet.

Mire a tanárok az egyetemre jöttek, a szolgák már bezárták a legtöbb tanterem ajtaját. *Ballagi* Aladár, *Sághi* Gyula, *Kováts* Gyula és Antal tanárok tantermei azonban nyitva maradtak, mert ezeket az ifjuság már jó eleve megtöltötte. Itt azután meg is tartották az előadásokat.

A második emeleti IX-es számu tanteremnél volt a legnagyobb a tüntetés. Itt *Tharand*nak kellett volna prelegálnia. Az ifjuság az ajtónak rontott, hogy azt bezuzza, azonban csupán a kilincset törte le. Tiz óra tájban *Margalits* Ede tanár jelent meg és a kereszt eltávolitására adta ki a parancsot. Erre ujra iszonyu erővel tört ki a tüntetés. Az antiklerikális hallgatóság zajosan éltette a tanárt, a klerikálisok azonban éktelen orditozással abcugolták mindaddig, mig a rektori hivatal ajtaja mögötte bezárult.

Láng Lajos felnyittatta az V. számu termét és megkezdte előadását. Először az volt a tervük az ifjaknak, hogy azonnal felszögezik e teremben a keresztet, de azután óra utánra halasztották. *Király* János jogtanár éppen abban a pillanatban lépett be termébe az előadást megkezdeni, amikor a katedrája fölé felszögezték a keresztet. Szó nélkül megállt, nézte a jelenetet, majd mikor a keresztet odaszegezték a falra, szó nélkül távozott a teremből.

A második emelet egyik termében Margittay tanácsjegyző ráparancsolt az egyik szolgára, hogy vegye le azonnal a felszögezett keresztet a falról. A szolga eleinte habozott, de azután Margittay parancsára mégis levette, a tüntetők azonban visszatették a keresztet a falra.

Lóczy Lajos éppen akkor ért oda előadói termének az ajtajához, amikor Margittay egy teknikust csipett el és faggatta, hogy mit keres itt.

— Mi van itt? — kérdezte Lóczy.

— Felszögeztük a kereszteket! — válaszolta Lóczynak az illető egyetemi polgár.

— *Ugyan, hát haragszik ezért valaki?* — szólt Lóczy és megnézte a termében függő keresztet. Majd igazolta a teknikust, hogy nála is hallgat órákat s jogosan van ott. Ezután pedig megkezdte előadását.

Szentmiklóssy Márton római jogi előadásának kezdetére vártak a fiatalabb egyetemi polgárok és a hallgatóság egyrésze ellenszegült a kereszt kitüzésének. Valóságos dulakodás támadt és mig az tartott, néhány ifjunak sikerült a keresztet kifüggesztení. Az ifjak vezetője itt *Gebhardt* Rezső volt, akinek egy *Burgmann* nevü jogászszal afférje támadt. Óriási zavar és lárma keletkezett, mire bejöttek az egyetemi szolgák. A hatalmas botokkal felfegyverkezett keresztfeltüzők azonban most a szolgák ellen fordultak és kiszoritották őket a termekből. A hallgatóság erre kivonult a teremből, melyet a szolgák lezártak.

Dr. *Mariska* Vilmosnak, a jogi kar dékánjának, kilenc és tiz óra között kellett előadást tartania. Értesülve a történtekről, jelentést küldött a rektornak és egybehivta a jogi kar tanárait.

A második emeleten a női hallgatók szobájában is nagy tüntetés volt. A kisasszonyok egy része azt követelte, hogy az ő szobájukban is függeszszék föl a keresztet, ami nagy éljenzés közepette nemsokára meg is történt. Közben megérkezett *Kisfaludy* A. Béla rektor és nyomban intézkedett, hogy az egyetemi tanácsot délre összehivják.

Kilenc óra után már senki nem tett kisérletet az egyetem hatósága részéről a keresztek levételére. Féltiz órakor azután kihirdették az összes karokon az ifjuságnak, hogy egyelőre beszüntetik az előadásokat.

Dr. *Kováts* Gyula egyetemi tanár termében szintén kifüggesztették a keresztet. Kováts azonban, aki az egyházjogot adja elő, *levétette a falról a keresztet*. Erre vonatkozó álláspontjáról a következőképp nyilatkozott dr. *Kováts* Gyula:

— Mikor a feszület dolgában az ifjuság kérvényezett, a jogi karral együtt helyesnek találtam azt az álláspontot, hogy a doktorrá avatásoknál, valamint a szenátusban és a dekanátusokban a feszület ott legyen, annyival inkább, mert a Bánffy-kormány Erdély igazságügyminiszter által az egyházpolitikai törvények életbeléptetése után is elrendelte, hogy a biróságoknál a feszület alkalmaztassék, sőt, hogy az ujólag be is szereztessék a rendkivüli és előre nem látott kiadások terhére. De a jogi kar ellene volt annak, hogy a feszület a tantermekbe bevitessék, miután II. József kora óta a feszület a jogi kari tantermekben, nem volt. Ma reggel a tanterembe belépve, ott találtam a kifüggesztott keresztet s a plakátot is, amely a kereszt kifüggesztéséről, mint megtörtént dologról szól. *Kértem a fiatalságot, hogy ne kényszeritsen arra, hogy én távolitsam el a keresztet*, megmondtam tehát nekik azt, hogy maguk azok távolitsák el, akik kifüggesztették s a szolgát segitségükre adtam. Erre eltávoztam addigra, mig megtörténhetik, amit kértem. Egy idő multán visszajöttem a tanterembe előadni, de a kereszt még mindig a falon volt. *Hogy tehát ne látszassam a kar határozatát dezavuálni, a keresztet egy hallgatóm segitségével magam távolitottam el*, mire az előadásomat megtartottam.

Ezzel a nyilatkozattal teljesen ellentétben van az az ellenőrizhetetlen hiresztelés, hogy *Kováts Gyula tegnap jelen volt a kereszt föltüzését előkészitő konferencián*. A professzor ur mai viselkedése és nyilatkozata után természetesen kételkedéssel kell fogadnunk ezt a hirt.

*

A *Fővárosi Tudósitó* jelenti a következő értesülését: *Kisfaludy* A. Béla a Magyar Tudomány Egyetem ez idei rektora a kereszt kitüzésről már tegnapi napon birt tudomással. Azt a proklamációt ugyanis, melyben a tettesek a tanári kar és az ifjuság tudtára hozzák cselekedetüket, a Szent István nyomdában nyomták ki. Kisfaludy A. Béla rektor, alelnök tegnap hivatalból nézte át a közlemény kefelenyomatát s nem is akarta addig annak közlését megengedni, amig a szerzők a felelősséget érte el nem vállalják és csak akkor engedte meg a proklamáció kibocsájtását, amikor egy Kovács nevü jogszigorló azért a felelősséget elvállalta. Csakis ennek a körülménynek, hogy a rektor erről előzetes tudomással birt, lehet tulajdonitani azt, hogy kellő időben a szükséges intézkedések megtétettek.

*

Az egyetemnek mind a két bejáratát délután két órakor bezárták és az egyetemi ifjuságot nem bocsájtották be az épületbe. Délután kisebb csoportok képződtek az egyetem körül és nyugodtan tárgyalták a délelőtt történteket.

(A fehér plakátok.)

A keresztek fölfüggesztésével egyidejüleg a tüntetők fehér plakátokkal árasztották el az egész egyetemet. A fehér plakátokat *A budapesti keresztény egyetemi ifjuság nagybizottsága* irta alá. Jellemző, hogy a tüntetők ezeket a nyomtatványokat a *Stephaneum* nyomdájában készittették. A plakátok szövege a következő:

Egyetemi polgártársak!

A keresztény egyetemi ifjuság, amely a jogfolytonosság alapján állva kivánta és kérte a budapesti Egyetem termeiben a keresztény szere-

tet és a keresztény erkölcs szimbolumának, a keresztnek visszahelyezését, a mai napon önmaga illeszté vissza méltó és jogosan megilletö helyére a szent keresztet.

Egyetemi Polgártársak! Nem egy felekezet fiai, nem politikai vagy felekezeti pártok befolyásolt vagy sugalmazott eszközei: minden politikai párttól és felekezettől független, gondolkozásban és cselekedetben önálló, egyedül saját lelkének szent meggyőződését követő fiatal emberek tették azt, mi tettük azt: a tisztán érző és gondolkozó, de — egyszersmind a magyar közéletet és közérzelmet pókhálójával bevonó hazug és veszedelmes, mondjuk ki nyiltan: *erkölcstelen, kozmopolita szelleme által el nem vakitott, meg nem szédített, magyar keresztény egyetemi ifjuság.*

Hiszszük és tudjuk, hogy jól és jogosan cselekedtünk. Amit tettünk, azt tennünk kellett, kötelesség volt. Ha meg nem tettük volna, akkor volnánk bünösök.

A kereszt ott volt az egyetem falán hosszu időkön által, alig 30 éve, hogy letünt onnan, véletlenül, határozat nélkül. Ime, most ott van ismét, határozat nélkül, igaz, de ha nincs eltávolitó határozat, akkor a jog meg nem szünt, élt állandóan és ma föltámadott ujra teljességében. Van-e szükség visszahelyező határozatra? Komoly higgadtsággal kérünk benneteket, egyetemi polgártársaink, a keresztény Magyarország polgárai, fogadjátok nyugodtan, ami történt. Amit tettünk, azzal nem akartunk és nem akarhattunk senkit jogaiban vagy érzületében sérteni.

A szeretet és a tiszta erkölcs jelképe ne bántson senkit, — de ha akadna elvetemült bünös, aki istentelenül ellene támadna, önmagára vessen, ha a támadás önnön fejére visszahull.

Mi nem akarunk támadni senkit, de ha lelkünkben élő eszményünk ellen támadnak, védeni fogjuk azt, munkálni és végezetül diadalra is fogjuk azt segiteni most és mindenkoron.

Egyetemi polgártársak! Nem teszünk különbséget, a jog, igazság és erkölcs nem osztályozható felekezetek szerint, együtt, különbség nélkül kérünk mindannyiatokat: álljatok mellénk szeretettel, lelkesedéssel, az erkölcsben tisztább, hazafiui erényekben gazdagabb és ezek által boldogabb kor meg nem törhető hitével. Ne lássatok sérelmet, ne lássatok erőszakolt célokat, hallgassatok egyes egyedül lelketek szavára.

De ha akad, aki ezt nem teszi, azt meg komoly higgadtsággal kérjük, álljon létre nyugodtan. Várja meg a fölöttes hatóságok intézkedését, a megtörténteken amugy sem változtathat, a keletkezhető bajokért pedig a felelősség az ő lelkére hull.

Amit tettünk, tiszta öntudatból, minden lehető következmény mérlegelésével, Isten nevében cselekedtük.

A keresztény ifjuság erős lélekkel hiszi, hogy keresztény tanárai, akik erényeikkel, a jog és igazság tiszta érzetével mindenkor példányképei és vezetői voltak, e nagyon komoly, de szent és igazságos küzdelemben nem fogják elhagyni és megtagadni eszményeiket, igaz érzésük hevével és tekintélyük sulyával támogatni és biztositani fogják a minden keresztény erkölcs és szeretet szimbolumának, a keresztnek jogait.

Isten és a szeretet békéje velünk!

Budapesten, 1901. március 18.

A budapesti keresztény egyetemi ifjuság nagybizottsága.

(Tiltakozás.)

A keresztel tüntetők ellen az egyetemen felekezeti különbség nélkül határozott állást foglalt az ifjuság józanabb része. Dél felé a liberális ifjuság ivet köröztetett az egyetemen, amelyet az egyetemi tanácshoz intéz és amelyben sajnálkozását fejezi ki, hogy egy töredék ma délelőtt a kereszttel meg nem engedhető módon tüntetést rendezvén, ezzel az egyetemi élet nyugalmát megbolygatta.

Kovács Bálint bölcsészettanhallgató a következő felhivást fogalmazta, amelyet eddig is sokan aláirtak már:

Nagyságos Egyetemi Tanács!

Mi, a budapesti kir. magy. Tudomány Egyetem alulirott hollgatói ezennel őszinte sajnálatunkat fejezzük ki a fölött, hogy egyetemi polgártársaink egy része a Nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi Miniszter ur és a Nagyságos Egyetemi Tanácsnak a keresztre vonatkozó határozatával ellentétben a keresztet erőszakosan és igen sok polgártársunk tiltakozása ellenére a tantermekben kifüggesztette.

Mivel pedig *ezen mozgalom a keresztet határozottan felekezeties célzattal hurcolja meg, erős meggyőződésből tiltakozunk és óvást emelünk erőszakos és jogtalan eljárásuk ellen* s egyuttal tisztelettel kérjük a Nagyságos Egyetemi Tanácsot, hogy a keresztügyben hozott határozatának érvényt szerezni méltóztassék.

Budapest, 1901. március 18.

Az egyetemi ifjuságnak az a része, mely az erőszakos keresztfeltüzést ellenzi, ma délben a Centrálkávéházban gyülést tartott és egyhangulag a következő határozatot hozta:

A magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta az egyetemi tanácsnak az egyetemi ifjuság egy töredékének a kereszt kitüzése iránti kérelmére vonatkozó tagadó határozatát, és ugy döntött, hogy a státus quo fenntartásával, a kereszt jogának teljes épségben hagyásával a kereszt az egyetem termeiben ki ne tüzessék.

Dacára az egyetemi tanács döntésének és a miniszter ezt jóváhagyó határozatának, *egy titkon működő kéz*, mely magát a „budapesti keresztyén egyetemi ifjuság nagybizottságának" nevezi, ma, 1901. március 18-án reggel az egyetem tantermeiben egy harcias hangu kiáltványban ellenállásra szólitotta fel az egyetemi ifjuságot, kozmopolitának és erkölcstelennek bélyegezve azt aki a határozatot respektálja és az egyetem tantermeiben tüntetőleg kitüzte a kereszteket.

Lehetetlen felháborodás és megbotránkozás nélkül hagynunk azt, hogy *az egyetemen a szent kereszt szimbolumát használják fel arra, hogy a magyar ifjuságban pártoskodást, viszályt és szakadást idézzenek elő*, bünösnek bélyegezzék azokat, kik munkájukban részt nem vesznek. Zavartalanul akarják végrehajtani tettüket, hogy a felelősség terhétől szabaduljanak.

A kiáltvány kibocsátói a lázadó és pártoskodó viszályt szitó akcióba az egyetemi polgárság összeségét akarják belevonni és minden szabad véleményt terrorizálni.

Az egyetemi polgárság egy tekintélyes része *megbotránkozással utasitja vissza e felhivást és amidőn a kereszt szentsége előtt egyértelmű tisztelettel hajlik meg, nem fog segédkezet nyujtani ahhoz, hogy a miniszteri határozattal szemben pártot össön, az egyetemi fegyelmet megbontsa és a magyar ifjuság békéjét, nyugalmát és egyetértését széttépje.*

Szentül meg vagyunk győződve, hogy sokkal inkább megilleti azokat a kozmopolitaság és hazafiatlanság vádja, kik pártoskodást és viszályt szitanak azoknál, akik erejüket és szellemüket a magyar tudománynak szentelik.

Az ifjuság egy küldöttsége *Gonda* Henrik joghallgató vezetésével ma délután fölkereste a függetlenségi párti kört, hogy a függetlenségi képviselőket ügyüknek megnyeriék. A küldöttség, amelynek tagjai *Gonda* Henrik, *Ullmann* István, *Szántó* Andor és *Schreier* Endre voltak, ma este 6 órakor tisztelgett a függetlenségi pártnál. Gonda Henrik az ügyállás részletes előadása után az ifjuság nevében kérte a függetlenségi párt támogatását.

Este 7 órakor az egyetemi ifjuság liberális elemei nagy számban jelentek meg a Korona kávéházban, hol mindenekelőtt köszönettel vették tudomásul a függetlenségi pártnak jóakaró válaszát, majd a legszükségesebb intézkedések megtételére három tagu bizottságot választott meg, melynek tagjai: *Lichtenberg* Pál, *Gonda* Henrik a *Král* Vilmos. A gyülés a legnagyobb rendben folyt.

•

A müegyetemi ifjuság egyesületének, a *Müegyetemi Kör*-nek választmánya ma értekezletet tartott, amelyen szóba kerültek a tudomány-egyetem épületében ma előfordult turbulens jelenetek. Az értekezlet rendjén sajnálattal konstatálta a kör vezetősége, hogy az egyetemi zavargásokban igen sokan vettek részt a müegyetem hallgatói közül is és kifejezésre jutott az az óhajtás, hogy a kihágásokban részes kollégák viselkedését, mint a müegyetemi ifjuság többségének véleményével ellenkezőt, a kör választmánya határozott formában dezavuálja. Ez, értesülésünk szerint, holnap meg is fog történni.

(Az Egyetemi Körben.)

Az Egyetemi Körben semmi különösebb emóció sincs. Alig van tiz-tizenöt egyetemi hallgató a szobákban. Egy munkatársunk ma délután beszélgetett az Egyetemi Kör elnökével, *Tahi* Endrével a történtekről az elnök hivatalos helyiségében. Az elnöki szobába is eljutott a tüntetés, amennyiben egy fekete táblára *gondos, biztos vonalukkal fölrajzoltak egy nagy keresztet.* A keresztet senki sem törölte le az Egyetemi Kör, a minden felekezetbeli egyetemi polgárság egyesületének a helyiségében, ennek is az elnöki szobájában.

— Az Egyetemi Körtől, *mint ilyentől*, — mondotta a kör elnöke — teljesen távol áll a mai mozgalom. A dologról, mint a kör elnöke nem is mondhatok véleményt. Az Egyetemi Kör mindezideig állást nem foglalt az ügyben és hogy fog-e benne állást foglalni és mit fog határozni, — most még nem tudhatom. Különben a kör látogatottsága az utóbbi zavaros időben igen megcsappant, a jövedelmeink annyira meglogytak, hogy a házbér terminusa is kezd fenyegető időpont lenni.

Arra a kérdésre, vajjon az elnöki szoba táblján levő kereszt is tüntetés-jellegü-e, az elnök igy válaszolt:

— *Valaki fölrajzolta*...

De a rajzot féltékeny gondossággal óvják az elnöki szobában, mert senki se nyul szivacscsal a tüntetés-jellegü kereszthez.

(Két beszéd.)

A mai tüntetés az egyetemi ifjuság március 15-iki ünnepségén elhangzott két beszédet igen érdekessé tesz. A két beszéd *Madarász* Józsefé és *Herman* Ottóé.

Madarász József az ünneplő közönség kivánságára igy szólt többek között az ifjusághoz:

— Az önök parancsára szólaltam most fel. De ha felszólaltam, akkor elmondom őszintén, amit érzek, *még akkor is, ha az önöknek nem esik jól.* Az az apa az igazi apa, aki gyermekeit meg is tudta feddni, aki azokat meg is tudja korholni. *Panaszom van a mai fiatalság ellen. Nem akarom azonban ezzel e napnak az összhangját zavarni, csak azt óhajtom: adja isten, hogy hazánk szeretetében olvadjunk össze mindnyájan, mint testvérek*, nem ismerve egymás között más különbséget mint azt, amelyet magának mindenki két keze munkájával, becsületes, erkölcsös gondolkozásával s jelleme szilárdságával kiérdemel.

Madarász József beszéde után a lelkes közönség kivánságának engedve, *Herman* Ottó is beszélt az ifjusághoz. Beszédében egyrészt rámutatott arra a különbségre, mely a márciusi és a mai ifjuság között van, másrészt *sulyosan elitélte az egyetemi ifjuságnak viselkedését és magatartását a keresztkérdésben.* A 48-as ifjuság — ugymond — lelkesedett az eszményekért; a mai is lelkesedik azokért. Csakhogy mig a márciusi ifjuság lelkesedését nyomon követte a tett, addig a mai ifjuság legfeljebb azt teszi, hogy ebéd közben elmeséli, hogyan lelkesedett délelőtt. *Nagy bün az ifjuságtól az, hogy a keresztet, az emberszeretetnek e szent szimbolumát és a szent koronát, államiságunknak e jelvényét a napi politika sarával piszkolja be.* Végül arra kérte az ifjuságot, *óvakodjék a jelszavaktól és ne engedje magát a pártpolitika céljaira kiaknázni.*

A korholásnak, a kemény itéletnek, mint a mai nap megmutatta, nem volt hatása. A pártpolitika győzött.

(Az egyetemi tanács.)

A délelőtti zavargás ügyében az egyetemi tanács délután *rendkivüli ülést* tartott, amelyen szigoru rendszabályokat határozott el, egyrészt az erőszakosan kifüggesztett keresztek eltávolitása, másrészt a botrányok okozóinak kipuhatolása, megbüntetése és a további zavargások meggátlása dolgában. A tanács határozata szó szerint a következő:

1. A budapesti kir. m. Tudományegyetem központi épületében folyó évi március hó 18-án lefolyt *tüntetések* és a tanulmányi fegyelmi és tandijszabályzat VI. fedezetében foglalt fegyelmi rendszabályokba ütköző *egyéb vétkes cselekmények* miatt az egyetemi tanács *a fegyelmi eljárást* az idézett szabályzat 83. §-a alapján ismeretlen tettesek ellen egyhangu határozattal elrendeli és a szabályszerü vizsgálat megejtésére a Rector Magnificus elnöklete alatt a jog és államtudománykari Dékán urakból álló fegyelmi bizottságot küld ki.

Egyuttal *sürgős megkeresést* intéz a székesfővárosi államrendőrséghez az iránt, hogy a *budapesti keresztény egyetemi ifjuság nagybizottsága* nevében kibocsátott s 1901. március 18-iki kelettel ellátott „Egyetemi Polgártársak" megszólitással kezdődő felhivásnak *szerzőit*, másrészt pedig azon egyéneket, akik ezzel kapcsolatban a *tüntetést rendezték, sürgősen kipuhatolni sziveskedjék.*

2. Az egyetemi tanács 1900. évi december 13-án tartott III. rendes ülésében 2426/1900—1901. szám alatt hozott határozata ellenére, sőt *tüntetésszerüleg és erőszakosan kifüggesztett keresztjelvények a Rector Magnificus és az illetékes karok dékánjai jelenlétében a mai nap délutánján tisztelettel eltávolitandók* és a rektori hivatalban elhelyezendők.

E határozat végrehajtását megelőzőleg pedig délután 1 órakor a központi épület két kapuja bezárandó a portás és pedellusok részére kiadandó azon szigoru utasitással, hogy további rendelkezésig *csak a hatósági tényezők és a tanári személyzet tagjai bocsáthatók be a központi épületbe.*

3. Az egyetemi központi épületben hirde-

Maager Vilmos-féle valódi tisztitott DORSCH májolaj.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyü emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánltatik és rendeltetik mindennemü esetekénél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell- és tüdő erősitését, a test sulyának gyarapodását, a nedvek javitását, valamint általában a vér tisztitását el akarja érni.

Egy üveg ára sárga 2 korona, fehér 2 korona és kapható a gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Heumarkt 3., és minden gyógyszertárban és drogériában.

tett *előadások a mai és holnapi napon, a szigorlatok* pedig a *mai napon szünetelnek.*

Egyuttal előzetes felhatalmazást ad az egyetemi tanács a Rector Magnisficusnak a célra, hogy amennyiben a zavargás, illetve a keresztjelvénynek bármely tanteremben való illetéktelen kifüggesztése *megismétlődnék*, a tudományegyetemi központi épületben hirdetett *összes előadásokat azonnal beszüntethesse.*

4. Végül felkéri az egyetemi tanács az egyetem Rector Magnificusát, hogy az ifjuságot *a legsulyosabb következményekre* való figyelmeztetéssel a fegyelmi rendszabályok szigoru betartására hivja fel.

A határozat alapján a kereszteket még a délután folyamán eltávolitották, a rektor pedig a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Budapesti kir. Magyar Tudomány-Egyetem.

3749/1900—01.

A kir. Magyar Tudomány-Egyetem összes hallgatóihoz!

Egyetemünk központi épületében a mai napon történt sajnos zavargások és a törvényes hatóság részéről a keresztnek az előadási termekben való kifüggesztése tárgyában korábban hozott határozata ellen irányult tüntetések alkalmából minden jóindulatunk mellett szigoru komolysággal figyelmeztetjük az egyetemi ifjuságot, hogy óvakodjék ezen és efféle tüntetések folytatásától vagy megujitásától ugy a törvényes rend iránti köteles tiszteletből, valamint saját jól felfogott érdekeire való tekintetből is, mert ilyetén zavargások ismétlődése a felsőbb hatóság részéről a legszigorubb megtorlást: az egyetem bezárását vonná maga után.

Budapesten, 1901. évi március 18-án.

Dr. *Kisfaludy A. Béla*,
rektor.

Az egyetemi tanács határozatát hosszu, élénk vita után hozta meg, még pedig *egyhangulag.* Ez az egyhangu megállapodás annál érdekesebb, mert a tanács elnöke, *Kisfaludy* Á. Béla rektor tudvalevőleg *katolikus pap* és részt vett a határozathozatalban a hittudományi kar dékánja is, nemkülönben olyan más professzorok, akik a decemberi határozat meghozatalakor a kereszt kifüggesztését pártolták. Erdekes és fontos továbbá az is, hogy a tanácskozás rendjén voltak olyan hangok, amelyek *többet* kivántak a meghozott határozatnál, de nem volt olyan vélemény, amely ezt a határozatot *sokalta* volna.

Erdekes végül az is, hogy éppen ma érkezett le az egyetemi tanácshoz a kultuszminiszternek az a leirata, amely a tanács decemberi határozatát jóváhagyja.

A tanácsban szóba került a szigorlatok beszüntetése is, azonban ezt, tekintettel arra, hogy a szigorlatok ma délelőtt is mindvégig zavartalanul folytak, elejtették. A jogi kar azonban, külön kari ülésen elhatározta, hogy a szigorlatokat is beszünteti.

A tanácsnak a keresztek eltávolitására vonatkozó határozatát ugy hajtották végre, hogy délután 4 órakor a *rektor maga ment a négy dékánnal együtt teremről-teremre és vette le a kereszteket.*

(Az előzmények.)

A képviselőház február 23-iki ülésén történt, hogy a kultuszvita rendjén *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter hosszabb beszédben jelezte a maga elvi álláspontját *az egyetemi keresztügyben.* A miniszter beszéde után *Rakovszky* István, aki határozati javaslatot nyujtott be, mely szerint a parlament utasitaná a kormányt, hogy az ifjuság kérvényét a kereszt ügyében a jogi fakultás inditványához képest intézze el: — *ezt a határozati javaslatát visszavonta.*

De ugyanakkor *Rakovszky* István *profétai hangon* mondotta a következőket:

T. Ház! Én a tisztelt miniszter urnak feleletét tudomásul nem veszem és *remélem, hogy az ifjuság ismételten és ismételten kopogtatni fog és ha szükséges, körmenetben is vissza fogja vinni a keresztet arra a helyre, ahonnan azt sikkasztva eltávolitották.*

A néppárt éljenzett és tapsolt e szavaknak. *Wlassics* Gyula kultuszminiszter pedig, teljesen átértvén a prófécia jelentőségét, akkor nyomban a következő szavakkal próbálta ellensulyozni:

Igen tisztelt képviselőház! Rakovszky képviselő urnak mindjárt ezen utóbbi tételére akarok néhány megjegyzést tenni, mert hiszen *ő innen kifelé szólt és mintegy az ifjusághoz intézi szavát*, tehát most már a kereszt csakugyan politikai célokra használtatik fel. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

Én felteszem Rakovszky képviselő urról, hogy ő nem az az ember, aki minden ilyen dolgot ki akarna használni, hiszen én ugy fogtam fel, hogy ők csak évenkint, protestáció szinében akarják ezt előhozni, de *arra kérve-kérem, hogy az ifjuságot ne méltóztassék ilyen szempontokból felizgatni.* (Helyeslés jobbfelől. Zaj balfelől.) *Én a magyar ifjuságot is kérve-kérem* . . . (Egy hang balfelől: A vallásos érzületet sértették meg!) Én éppen a vallásos érzület nevében kérem őket, mert ha látnám, hogy mély vallásos meggyőződés vezeti őket ilyen kérdésekben, az egészen más volna, de *mikor ugyszólván mindenki látja, hogy a dolognak bizonyos irányu politikai szinezete van*, (Ellenmondás a baloldalon.) *akkor a tisztelt képviselő urak semmiesetre sem tesznek ennek az országnak jó szolgálatot, ha oda viszik az egyetemi ifjuság közé ezt a kérdést.* En bizom a nemzetben, az egyetemi ifjuságban, hogy megtalálja a helyes, jó utat és ha vannak sérelmei, azokat előhozza ugy, ahogy illik és kell, a maga hatóságai utján, hanem *ilyen izgatásnak való átengedésétől, processzióktól mindenesetre tartózkodni fog.*

Ez történt február 23-án. S ma március 18-án Rakovszky István megelégedéssel konstatálhatja, hogy jóslata pontosan bevált.

(Diákcsiny és politika.)

A politikai klubbokban ma este természetesen az egyetemi zavargás dolga volt a beszélgetés legfőbb, sőt majdnem egyetlen témája. Természetes ez annálfogva, hogy az esetnek a politikai háttere egészen evidens. Föltétlen bizonyossággal meg lehet állapitani, hogy a néppárt állott a tüntetők háta mögött. Erre enged következtetni egy csomó kétségtelen bizonyiték. Igy például tudvalevő, hogy az egyetemi ifjuságnak a képviselőház minden ülésére ötven karzati jegyet szoktak rendelkezésére bocsátani. A *mai* ülésre néppárti képviselők ezen az ötven jegyen kivül még ötvenet kértek és osztottak ki a klerikális egyetemi ifjak között. Azt hitték ugyanis, hogy az ügyet már ma szóba hozzák a Házban.

Hogy a tüntetést napok óta segitették előkésziteni az egyetemi ifjuságon kivül álló tényezők s hogy erről sokan tudtak, ez világos a következő esetből is:

Néhány nappal ezelőtt egy előkelő politikai egyéniség előtt, aki hirül adta az egyetemi tanács decemberi végzését jóváhagyó miniszteri határozatot, az egyetem egyik professzora egész apodiktice igy szólt:

— Már pedig ezzel a dolog elintézve nincs.

— Hogyan? — kérdezte az illető magasállásu politikus.

— Ugy, — felelte a professzor — hogy az ifjak *mindent el fognak követni arra, hogy a keresztet a tantermekben kifüggesszék.*

A tüntetésnek tervszerü előkészitésére vall továbbá az is, hogy a keresztes ifjak plakátjai már ma korán reggel ott voltak az egyetemen, holott tegnap vasárnapi munkaszünet volt, a plakátokat tehát legkésőbb szombaton kellett kinyomnia a *Stefaneum* nyomdának. Ha a jókora terjedelmü plakátok megszövegezésére, kiszedésére, javitására csak egy-egy nap kellett is, akkor is a tüntetés terve legkésőbb csütörtökön már a legutolsó részletig készen volt, szerdán tehát okvetetlenül beszéltek róla. Egyébként ma este a szabadelvü pártkörben — ahol mindezeket a részleteket élénken meghánytákvetették — határozottan és hitelt érdemlően állitották, hogy az egyetem tanári testületének, különösen a jogi karnak több tagja előre tudott a készülő csinyről.

(A szabadelvü pártkörből.)

A szabadelvü pártkörben az egyetemi tanács határoza egyértelmü megelégedésre talált. Különösen szerencsés dolognak itélik azt, hogy a határozat egyhangu, noha katholikus papok részvételével keletkezett. Egyebekben sincs a párt tagjai között véleményeltérés az ügy megitélésére nézve, ami természetes, minthogy szabadelvü politikus másképpen, mint a leghatározottabb rosszalással nem vélekedhetik erről a dologról. Természetes, hogy a klubban jelenvolt egyetemi professzoroknak sokféle kérdezősködésre kellett felelniök. Igy az egyik professzortól, aki megtartotta előadását, noha a kereszt ki volt függesztve a teremben, e miatt felvilágositást kértek. Az illető tanár erre azt felelte, hogy az ő előadását nem zavarták zajongással, tehát neki kötelessége volt prelegálni. Erre azt vetették ellene, hogy a keresztnek a tanács határozata ellen való kifüggesztése az egyetemi fegyelem sulyos megsértése; mire a professzor azzal védekezett, hogy a fegyelemre való felügyelet nem az egyes tanár dolga, hanem az egyetemi adminisztrációé.

Általában megegyeznek a vélemények abban, hogy az egyetemi ifjak mai kihágásának ügye nem felekezeti ügy; nem a kereszt ügye, hanem az egyetemi fegyelem ügye, amely kizárólag a főiskola rendjének, békéjének és a tanitás érdekeinek szempontjából birálandó el.

Egy másik tagja a jogi kar tanártestületének, aki a tanácsnak nem tagja, helyeselte ugyan a tanács mai határozatát, de hozzátette, hogy mindaz, ami ma történt, elkerülhető lett volna, ha a tanács annak idején elfogadja a jogi fakultás ismeretes javaslatát, amely a keresztnek az ünnepi szertartások helyiségéül szolgáló termekben való kifüggesztését ajánlotta. Ugyanez a professzor sajnálta, hogy a jogi karon a szigorlatokat beszüntették, mert ezzel békés, végzett jogászok károsodnak, akik a tüntetésben teljesen ártatlanok.

Arra a kérdésre, hogy mi történik, ha két nap mulva, az előadások megkezdődésével a zavargások ismétlődnek: a professzorok mind ugy nyilatkoztak, hogy akkor *az előadásokat ujra beszüntetik.*

(Tisza István nyilatkozata.)

A keresztnek az egyetem termeiben való kifüggesztése ellen tiltakozó ifjusági gyülésnek egy kiküldötte ma délelőtt a képviselőházban felkereste gróf *Tisza* István országgyülési képviselőt, s tanácsát és támogatását kérte ebben az ifjuság zőmére sérelmes ügyben.

Gróf *Tisza* István az ifjuság kiküldöttének kijelentette, hogy a maga részéről a legnagyobb mértékben *elitéli* az ifjuságnak ama ténykedését, hogy a keresztet az egyetem termeiben önkényesen kifüggesztette. A magyar tudományos egyetem nem katholikus, hanem állami intézmény. Ennek daczára óva inti a sérelmet szenvedett ifjuságot attól, hogy a kereszteket az egyetemről erőszakkal eltávolitsa, mivel ez ugy tüntetné fel az ifjuságot, mintha a keresztnek igazi jelentőségét csökkenteni akarná. Meg kell az ifjuságnak először várnia az e kérdésben első sorban illetékes tényezőnek, az egyetemi tanácsnak a határozatát. Gróf Tisza István hiszi, hogy az egyetemi tanács a maga autonóm hatáskörében el fogja rendelni a kereszt eltávolitását; ha azonban az egyetemi tanács az ifjuság jogos sérelmét nem orvosolja, akkor igenis helye van annak, hogy az ifjuság küldöttségileg keresse fel *Wlassics* Gyula vallás és közoktatásügyi minisztert, aki semmi esetre sem fog jogos panaszaik elől elzárkózni.

(A függetlenségi pártból.)

Az országgyülési *48-as Kossuth-párt* ma este 6 órakor értekezletet tartott Thaly Kálmán elnöklete alatt. Mig az értekezlet tartott, a pártkörben megjelent az egyetemi ifjuság egy küldöttsége, mely azt a kérést terjesztette a párt elé, hogy az egyetem tantermeiben történt erőszakos kereszt-feltüzés ügyében járuljon hozzá, hogy a sérelem orvoslást nyerjen. A küldöttség szónoka kijelentette, hogy az egyetemi ifjaktól távol áll az a célzat, mintha ők a kereszt ellen tüntetni akarnának, de határozottan rosszalják azt a módot, melylyel az egyetemi ifjak egyrésze, valószinüleg tulbuzgóságból a kérdést élére állitotta.

Thaly Kálmán alelnök szivesen fogadta a küldötteket és kijelentette, hogy már a hazafiság is megkivánja, hogy lehetőleg kerüljük mindazt, ami csak a felekezetek közti villongásokra vezethető. Minthogy azonban nem illetékes forumtól elrendelt intézkedésről van szó, a *párt állást nem foglalhat.*

A küldöttség távozván, az értekezlet, tekintettel arra, hogy hir szerint a néppárt részéről a kereszt feltüzés ügyét holnap napirend előtt szóba kivánják hozni, abban állapodott meg, hogy ebben az esetben *Barabás* Béla, mint maga is katholikus ember, fejtse ki a párt álláspontját.

———

KÜLFÖLD.

A francia sajtó és monarkhiánk. Az osztrák hivatalos lap ismeretes esti kiadása, a *Wiener Abendpost* ma egy sugalmazott közleményben erélyes modorban utasitja vissza a francia sajtónak monarkhiánk ellen intézett egy és más támadását, amelyekről eddig valójában tudomást sem vettünk. Az efféle félhivatalos kijelentések a kormányoknak ugyszólván önmaguk iránt való kötelességei közé tartoznak s ennyiben helyükön valók is; de arra, hogy a francia közvéleményt a saját sajtójával szemben bármire is figyelmeztessék, éppenséggel nem alkalmasak. Ahhoz, hogy a francia vagy más sajtó ne támadjon bennünket minden elképzelhető ok nélkül, egészen más sajtópolitika kell, mint amilyen a félhivatalos bécsi estilap közleményében nyilvánul. A *Wiener Abendpost* e közleménye egyébiránt igy hangzik:

Bécs, március 18.

A francia publicisztika egy idő óta monarkhiánk ellen intézett támadásokban és monarkhiánk jövőjéről szóló elmélkedésekben leli kedvét, amelyek nagyon is tulmennek a politikai diskusszió megengedett mértékén és ujabban olyan lapok is követik ezt az irányt, amelyeket eddig komolyan szoktunk volt venni. Azok a premisszák, amelyekből azok a sötét jövendölések kiindulnak, egyiránt bizonyitják a francia sajtónak viszonyainkról való tájékozatlanságát és itéletének felületességét. Ilyenformán egészen érthető, hogy sajtónk eddig nem tisztelte meg ezeket a rémlátásokat azzal, hogy tudomást vett volna rólok. Ujabban azonban bizonyos irányu francia lapok olyan *arcátlanok* voltak, hogy az *uralkodóháznak* a trónhoz legközelebb álló tagjait is belevonták diskusszióikba, még pedig a leggyülölködőbb és legtendenciózusabb módon. Ilyen méltatlan és aljas kifakadásokat *nem lehet egykedvüen türni* s épp azért kénytelenek vagyunk ezeket a *legélesebb formában* visszautasitani. Mindezeknek a sajtóközleményeknek az irányzata meglehetősen átlátszó és ma is csak azért foglalkozunk velök, mert utóbbi időben tovább mennek Ausztria belpolitikai viszonyainak megbirálásánál és nyilván arra irányulnak, hogy a monarkhia és szövetségestársai között bizalmatlanságot támaszszanak. Ideje tehát, hogy figyelmeztessük a francia közvéleményt, hogy ne hallgasson efféle hiresztelésekre és ne befolyásoltassa magát általok a politikai helyzet megitélésében.

Ez a közlemény arra vezetendő vissza, hogy a *Matin* nemrég két cikkben hevesen megtámadta *Ferenc Ferdinánd* és *Ottó* főhercegeket, *Ferenc József* király uralkodásáról pedig otromba kiméletlenséggel irt. A visszautasitás egyszersmind a *Temps*-nak is szól egy cikke miatt, amelynek ez volt a cime: *A bukófélben levő Ausztria.*

A khinai bonyodalom.

London, március 18.

A *Times*nek jelentik Pekingből tegnapi kelettel: Khinai hivatalnokok értesülése szerint *Oroszország lemond Mongolországra és Turkesztánra nézve a végrehajtói hatalomra vonatkozó követeléseiről*, a mandsuországi polgári közigazgatás ellenőrzése tekintetében pedig engedményeket tesz, továbbá beleegyezik abba, hogy a Mandsuországra vonatkozó egyezményt az aláirás után rögtön közzétegyék Pétervárott, ami két héten belül történnék meg. A *Times* megelégedéssel konstatálja, hogy a khinaiak meggyőződhettek róla, hegy vannak nemzetközi konstellációk, amelyek biztositékot nyujtanak Kelet-Azsia egyensulyának fenntartására nézve.

A *Sunday Special* értesülése szerint nagyfontosságu tárgyalások folynak a hatalmak közt, amelyeknek az a céljuk, hogy ismét helyreállitsák az utóbbi időben némileg megbolygatott keletázsiai érdekközösséget.

London, március 18.

A *Standard* a Tiencinben történt *angol-orosz* incidensről a következőket irja: Remélnünk kell, hogy az orosz cár tanácsadói a legsürgősebben helyteleniteni fogják ügyetlen ügynökeik eljárását és garanciákat fognak nyujtani ily esetek ismétlődése ellen. Oroszországot rá kell birni, sőt kényszeriteni kell, hogy vonuljon vissza, még ha Anglia minden segélyeszközét fel kellene is erre használni.

A *Times* irja: Mindenki óhajtja, hogy elkerültessenek a komoly viszályok Oroszországgal, amig komoly érdekek nem állanak kockán. Mihelyt azonban ilyenekről van szó. Angliának a legnyomatékosabban kell követelni érdekeinek megóvását és ragaszkodni jogaihoz. A *Morning Post* következőleg nyilatkozik: Az ügy nem adhat okot komolg viszályra, ha csak nem kezelik ügyetlenül. A *Daily Telegraph* irja: Bizhatunk abban, hogy Oroszország tekintettel saját méltóságára is, meg fog akadályozni ily csunya incidenseket. Oroszország és Franciaország ebben egyenlő mértékben van érdekelve, mert mindkettőnek vannak koncessziói a Peiho jobbpartján. Oroszország tulsulya a balparton a vasut tekintetében kárositaná Anglia jogait. Bülownak ez ügyről tett nytlatkozatai különös fontosságuak. Az angol-német egyezményről tett nyilatkozatai Mandsuriát illetőleg határozottan és világosan arra a reményre jogositana bennünket, hogy ott, ahol a német érdekek oly jelentékenyek, mint Tiencinben, az angol-német egyezmény alkalmazásra jut. Másrészt föltehető, hogy Oroszország éppen oly jóhiszemüleg jár el, mint Németország, mig az orosz kormány tettei az ellenkezőt nem bizonyitja.

London, március 18.

Sanghaiból jelentik: A *China Gazette* beszélgetést közöl, amelyet egyik munkatársa az átutazóban lévő *Conger* amerikai követtel folytatott. A követ állitólag ugy nyilatkozott, hogy *nem is meri mondani, mily messzemenő tervei vannak Oroszországnak Mandzsuország dolgában.* A Mandzsuországra vonatkozó szerződés még nincs megkötve. Ha majd ratifikálva lesz, kétségtelenül befolyást gyakorol a béketárgyalásokra. *Conger* azt hiszi, hogy a khinai császár nem térhet vissza, a mig a szövetségesek vissza nem vonulnak és a khinai hivatalnokok abba a helyzetbe nem jutnak, hogy a rendet az idegenek beavatkozásának veszedelme nélkül helyreállitsák.

London, március 18.

A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből tegnapi kelettel: A pekingi vasut vitás kitérőhelye miatt az oroszok és angolok között támadt viszály ügyében *semmi sem változott.* A két fél a legbarátságosabb egymás iránt. Óvatosságból, esetleges összetüzések kikerülése céljából az őrséget mindkét részen 27 emberre redukálták. *Waldersee* 19-ikén érkezik ide kiaocsaui utjáról. Egy tegnap ideérkezett rekognoszkáló csapat 30 rablót hozott magával, akiket elfogott.

Bécs, március 18.

A tiencini telekvitára vonatkozólag jelentik a *Pol. Corr.*-nek Londonból mai kelettel: Az angol és az orosz csapatok parancsnokai abban állapodtak meg, hogy megmaradnak állásukban és nem nyulnak erőszakhoz, hogy a diplomáciai képviselőknek időt és alkalmat adjanak az ügy békés elintézésére.

Pétervár, március 18.

A *Novoje Vremja Bülow*nak a német birodalomgyülésen mondott beszédéről irva, örömmel konstatálja, hogy Németország és Oroszország érdekei Észak-Khinában összeférnek és azt kivánja, hogy Németország Franciaországgal és Oroszországgal egyesülten vessen véget a khinai zavaroknak.

A *Roszija* azt irja, hogy Németország Khinában semmi esetre sem tarthat Angliával. Oroszország mindenekfölött Khina integritását védi.

A *Novoszti* szerint *Bülow* beszéde már a khinai kérdés epilógusa. Khina állandóan a hatalmak gyámsága alatt marad. A főszerepek egyike Németországnak jut. A Khinában elért sikerek Németország erélyes fellépésének következményei.

Berlin, március 18.

A pekingi főparancsnokság jelenti: Tiencinből e hó 14-én kis expedició ment Cenghai vidékére, ahol megint rablóbandák tüntek föl. Cenghai Tiencinből délnyugatra mintegy 40 kilométernyire van.

Berlin, március 18.

A *Wolff*-ügynökség jelenti Szvatovból 17-iki kelettel: A német konzul előterjesztésére a hsziningi kerületi elöljárót keresztényellenes magatartása és a német reklamációk kigunyolása miatt meg fogják fosztani hivatalától. Hopingban lefejeztek két embert, akik németellenes zavargásokban vettek részt. Csanglóban még két embert tartóztattak le, akiknek részük volt ezekben a zavargásokban.

Peking, március 18.

A peking—cangszinfui vasutat 16-ikán megnyitották a francia és a belga követ jelenlétében. Voyron tábornok ez alkalommal szemlét tartott azokon a müszaki csapatokon, amelyek a vasut épitésében részt vettek.

Róma, március 18.

Legfelsőbb helyen nagy az aggodalom az orosz-angol konfliktus miatt. Berlin és Bécs között sürü táviratváltás van az összeütközés miatt. Gróf *Lanza* berlini nagykövet meghivást kapott Rómába. Mihelyt megérkezik, a király azonnal fogadni fogja.

HIREK.

Budapest, március 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 15-én **uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hirek.** *Hegedüs* Sándor minisztert névnapja alkalmából Kolozsvár tanácsa melegen üdvözölte és tisztelői pártkülönbség nélkül távirati üdvözletet küldtek a város képviselőjének. — *Mária-Feodorowna* özvegy császárné Kopenhágába utazott. — *Ráth* Károly kir. tanácsos, a kereskedelmi muzeum miniszteri biztosa, több heti szabadsággal külföldre utazott.

— **József főherceg és családja.** Fiuméből táviratozzák, hogy a fiumei városi zenekar ma este szerenádot adott József főherceg tiszteletére, aki holnap ünnepli nevenapját. *József* Ágost főherceg három heti távollét után ma Szicilia szigetéről visszaérkezett családjához a voloscai Auguszta-villába. Ma nagy ebéd volt a villában, amelyen Szapáry kormányzó is résztvett.

— **Vilmos császár állapota.** *Berlinből* táviratozzák, hogy a császár állapotáról ma reggel kiadott orvosi jelentés a következő:

> *A seb behegedése már majdnem teljes.* A daganat az arc jobbfelén kisebb, de még nem szünt meg. A császár általános állapota jó.

— **Ebéd a miniszterelnöknél.** *Széll* Kálmán miniszterelnök ma délután 6 órakor ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: gróf Nákó Kálmán, gróf Apponyi Lajos, gróf Széchenyi Tivadar őrgróf Pallavicini Ede, báró Bohus Zsigmond titkos tanácsosok, továbbá gróf Andrássy Sándor, Belitska Béni, gróf Esterházy Mihály, Fluger Károly, báró Harkányi János, Hegedüs Lóránt, Hentalier Lajos, Jakabffy Imre, Lánczy Leó, László Mihály, Lukács Antal, Lukáts Gyula, Molnár János, Nagy Ferenc államtitkár, báró Prónay Dezső, Rohonczy Gedeon, báró Szentkereszty György, gróf Wass Béla, Weisz Berthold.

— **Fodor tanár betegsége.** Dr. *Fodor* József tanár állapota tegnap óta nem változott. Szivmüködése gyönge és nagy aggodalomra ad okot. Kezelőorvosai föltváltva gondozzák.

— **Sándor király politikája.** A szerb király erősen kikésziti népét az uj barátságra s már az iskola padjaiban beléjük akarja ojtani azt a szellemet, melynek segitségével nagygyá és hatalmassá akarja tenni Szerbiát. Belgrádból jelentik azt a kétségkivül érdekes és jellemző hirt, hogy a kormáuy oly törvényjavaslatot fog a jövő szkupstina elé terjeszteni, melyben az orosz nyelvet a gimnáziumok tantervébe fölveszik s tanulását kötelezővé teszik.

— **Csernátony könyvtára.** *Csernátony* Lajos könyvtárát, amelyből tegnap tisztelői és barátai kiválasztottak néhány munkát, *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter vette meg *Gajáry* Ödöntől, a végrendelet végrehajtójától, a kolozsvári református gimnázium ifjusági könyvtára számára. Ezzel a kegyeletes intézkedéssel a könyvtár annak az intézetnek a tulajdonába jut, amelyben az elhunyt publicista első tanulmányait végezte.

— **Tanitványok hálája.** Egy olasz nyelvü távirat érkezett a fővárosba Fiuméből *Kőrösi* Sándor tanárhoz. Kőrösi a fiumei állami főgimnáziumban a magyar nyelvet tanitotta s hogy milyen bölcsen és sikeresen oktatta tanitványait, arról fényesen tanuskodik az emlitett távirat, amelyet a fiumei gimnázium nyolcadik osztályának növendékei, mint egykori tanitványai intéztek hozzá. Igy szól a távirat:

> Szeretett tanáruknak, nevenapja alkalmából, a nyolcadik osztály növendékei, immár elvesztett szelid atyai tanitását visszasirva, forró szerencsekivánataikat küldik.

Ismételjük, a távirat olasz nyelven érkezett Fiuméből a magyar irodalom tanárához.

— **A mexikói elnökről.** A mexikói köztársaság elnökének, Porfirio *Diaz*nak sulyos állapotáról elterjedt hireket Mexíkó londoni ügyvivője határozottan megcáfolja. Az elnök — ugymond a hir — sem meg nem tébolyodott, sem nem halálos beteg. Porfirio *Diaz* a nagy hőség következtében ideges bőrbetegséget kapott csupán, amelynek azonban semmi komolyabb következménye nincsen.

— **A Vörösmarty szobor-alap javára** ma *Hatvanból* 9 korona 22 fillért kaptunk. Ez összeget az ottani vasuttelepi állami iskola növendékei közt gyüjtötték, még pedig *Gál* Károly igazgató a II—III. osztályu tanteremben 6 korona 50 fillért és *Bodonyiné Vargha* Mária osztálytanitónő a IV—VI. osztályu teremben 2 korona 72 fillért. Gyüjtésünk eddigi eredménye ***3598 korona 15 fillér.***

— **A bácsmegyei kivándorlók.** A kivándorlási ügynökök eddig titokban végezték a mesterségüket, de jól. Most nyiltan csinálják a dolgot s természetesen még jobban, mint eddig. A közigazgatási hatóságok pedig eddig sem nyiltan, sem titokban nem csináltak semmit a kivándorlások ellen, jól pedig éppenséggel nem csináltak valamit. *Bács-Topolyán* például már ott tartanak, hogy nyilvános falragaszokon hirdetik azt a sok gyönyörüséget, mely a magyarra külföldön vár s nagy plakátok szólnak arról, hogy milyen jó dolga van Szászországban és Németországban a munkásoknak. Ez az agitáció különben Szeghegyen, Feketehegyen és Verbászon is nyiltan és szemérmetlenül folyik. A zsellérházak udvarára minden reggel bedobnak egy-egy röpiratot, melyet a nép nagy mohón olvas s mivel nincs senki, aki fölvilágositaná őket, hogy vesztükre cselekszenek, ha biznak a csábitásban, százakra megy azok száma, akik készülnek elhagyni az országot.

— **A Castellane—Rodays-párbaj.** A politikai afféren kivül, amely olyan különösen végződött, hogy Buffet és Deroulède párbaj nélkül utaztak el Svájcból tiz napi marakodás után, még egy affér is foglalkoztatta a napokban Párist. *Castellane* gróf vivott párbajt *Rodays* főszerkesztővel a *Figaro* egy cikke miatt s a párbajban, mint már megirtuk, Rodays sebesült meg. A sebesült Rodays főszerkesztő állapota kielégitő és az orvosok remélik, hogy nyolc nap mulva egészen meggyógyul. A golyót holnap veszik ki combjából. Rodays a lövés után igy kiáltott föl:

— Találva vagyok!

Orvosa hozzá rohant s csakhamar odasietett Castellane gróf is, aki azt kérdezte megsebesült ellenfelétől:

— Rodays ur, nagyon szenved?

— Nem tulságosan — felelte neki Rodays.

Castellane gróf azután odanyujtotta kezét Rodaysnak, aki el is fogadta.

— **Kinevezés.** A képviselőház és a főrendiház elnökei egyétértőleg *Siklóssy* Lászlót országgyülési gyorsiró-segéddé nevezték ki.

— **A pápa selyemsapkája.** A nemrég elhalt *Dabert* francia érsekről eleveniti fel a Figaro a következő kedves anekdotát. A hivei egyszer azzal bizták meg, hogy vigye el IX. Pius pápának azt a szép fehér selyemsapkát, amelyet ők csináltattak ajándékba a szent-atyának. De ez még nem volt minden. Az érsek még azt a nehéz missziót is kapta, hogy az uj selyemsapkáért cserébe kérje el a pápától a régi sapkáját, amelyet ereklyeként akartak őrizni az ájtatos hivek. Dabert el is vitte a selyemsapkát a pápának.

— Nagyon köszönöm — mondta IX. Pius, miközben fejére tette a sapkát — igen szép, hogy megemlékeztek rólam.

— Szép, szép — szólt Dabert — de egy kérésem is volna. Adja érte cserébe Szentséged a régi kapuciumát...

Ebbe azonban nem volt hajlandó belemenni a pápa. Minden ujabb kérésre ezt felelte mosolyogva:

— Non possumus...

Erre aztán az érsek is elmosolyodott és igy szólt:

— Hát ha ez igy van, szent atyám, akkor arra kell kérnem, hogy adja vissza a sapkát...

A pápa nagyot nézett.

— Ez azért van, — magyarázta az érsek — mert Szentségednek ugy sincs semmi haszna ezzel az uj sapkával, nekünk meg ereklye kell. Most hordta néhány percig, adja vissza, hazaviszem ereklyének...

Erre aztán elnevette magát IX. Pius és odaajándékozta Dabert hiveinek a régi sapkáját.

— **Herczeg Ferenc otthon.** *Herczeg* Ferencet fényes ovációkkal halmozta el szülővárosának, Versecnek közönsége. Szombaton délután ünnepélyesen fogadták a vasutnál. Este a dalárda diszhangversenyt adott, amelyen *Bodó* Irma Herczeg egyik tárcáját olvasta fel. Vasárnap a verseci nők monstre-küldöttsége gyémántos aranytollat adott át a jeles irónak. Este 210 teritékes banket volt a vigadóban. Herczeget *Seemayer* polgármester, dr. *Dajkovits*, dr. *Markovics* ügyvédek, dr. *Szörényi* tanár üdvözölték. *Herczeg* megigérte, hogy legközelebb megjelenő müvét a verseci nőknek fogja felajánlani. Az ünnepségeken *Zmejanovits* püspök is részt vett.

— **Lelkész-beiktatás.** *Pápáról* táviratozzák: *Kis* József református lelkészt ma iktatták be hivatalába. A beiktatást, melyen *Gyurátz* Ferenc püspök, *Sült* József kath. hitk. elnök, *Hegedüs* Loránt orsz. képviselő és *Mészáros* polgármester is jelen volt, *Szekeres* Mihály esperes végezte. Az uj lelkész emelkedett szellemü egyházi beszédet mondott, amelynek különösen a felekezeti békére vonatkozó része tett mély hatást. Az üdvözlések során *Saáry* Lajos főgondnok a ref. egyház, — *Gyurátz* püspök az ágostai ev. egyház nevében üdvözölték az uj lelkészt.

— **Barrikádok Moszkvában.** Oroszországban egymást érik a zavargások. Moszkvában a minap a munkások is nagy felfordulást csináltak. De támogatták őket a diákok is. A zavargók az utcán torlaszokat épitettek és igen sok ablakot bevertek, igy a többi közt Szergiusz nagyherceg palotájának ablakait is. A nagyherceg öt napig nem mozdulhatott ki palotájából. A zavargók *fölforditották a lóvasuti kocsikat.* Csak rendkivüli katonai erő állithatta helyre a rendet.

— **Amsterdam haragszik.** Vilma királynő férjhezmenetele alkalmából kissé tapintatlanul bánt el a népével. Különösen Amsterdamot haragitotta magára. Még csak arra se tartotta érdemesnek ezt a derék, lojális várost, hogy megmutassa neki a leendő férjét, ha másképpen nem, hát legalább egy sétakocsizás alkalmával. Az amsterdamiak tehát duzzognak s rossz kedvvel várták a királynőjüket, amikor meglátogatta őket. Olyan rossz kedvvel, hogy kerületenkint sem voltak képesek még fogadóbizottságot se szervezni s a nagy gyüjtéshez, amivel nemzeti ajándékot vesznek a királynőnek, mindössze harminckétezer forintot sikerült összeszedni a megsértett városban. A fogadtatás költségeihez se járultak hozzá olyan summával, hogy uj dekorációt tudott volna beszerezni a tanács a bevonulásra. Mit tehettek tehát egyebet? Elővették azt a dekorációt, amivel három évvel ezelőtt fogadták a királynőt s feldiszitették a várost ugy ahogy, a régi holmival. Lassankint azonban fölmelegedett Amsterdam. A királynő olyan kedves volt, hogy az amsterdamiak rideg lelke beleolvadt a mosolygásába, s nem tett kedvezőtlen benyomást a városra a férj se. Ilyenformán szent a béke.

— **Halálozás.** Régi hirneves magyar iró özvegye: *Nagy* Ignácné szül. *Halmy* Karolina asszony hunyt el a napokban élete nyolcvannegyedik és özvegységének negyvennyolcadik esztendejében. Férje igen termékeny, igen népszerü, munkás iró s az Akadémia és Kisfaludy-Társaság buzgó tagja volt. A *Szinmütárt* és *Külföldi Regénytárt* szerkesztette, a *Jelenkor* politikai lap elmés tollu ujdonságirója volt, vidám elbeszéléseket irt s a Nemzeti Szinházban *Tisztujitás* cimü, száz arany jutalmat nyert népies vigjátékával aratott tartós diadalt. A forradalom után ő inditotta meg az első független napilapot: a *Hölgyfutárt.* Azután évekig tartó betegeskedés után, de folyvást dolgozva, 1854-ben elhunyt. Szerető és minden nemes iránt fogékony neje példás szeretettel ápolta betegségében, halála után pedig az özvegy férje iránti kegyeletének élt ugyszólván ismeretlenül és elfelejtve a fővárosban. Akikkel együtt élt, akiket szeretett, mind elköltözött mellőle s évek óta az irói körök közül már csak az egy Magyar Irók Segélyegyletével állt állandó kapcsolatban. A napokban temették el a nemes szivü agg nőt néhány ismerőse meleg részvétével.

Dr. *Kovács* Lipót gyakorló orvos és Bács-Bodrogh vármegye tb. járásorvosa tegnap *Zentán* elhunyt. A közszeretetben álló, alig harmincnyolc esztendős orvosnak hirtelen halála — mint Zentáról irják — általános megdöbbenést keltett a városban. Mindössze néhány napig volt beteg s az influenzát követő sulyos komplikációk megölték. A kitünő szakférfiu halálát mélyen fájlalja a város egész társadalma s igaz részvéttel osztozik nejének, született *Ofner* Szidóniának és hat éves kis fiának gyászában.

Nagyrapolti *Szent Györgyi* Imre nyugalmazott kuriai tanácselnök, a vaskoronarend vitéze, a Szent István- és Lipótrend lovagja, ma reggel 74 éves korában meghalt *Budapesten* Bajza-utcai lakásán. Feleségén, született *Lenhossék* Jozefina és gyermekein kivül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap délután lesz 4 órakor a Bajza-utca 34/c. számu gyászházból.

— **Ki tartozik tudni a menetrendet?** Érdekes pörben hozott itéletet a *frankfurti* törvényszék. Egy ottani fogadó egyik vendége ugyanis kártéritésért pörölte be a fogadóst, mert a portás a nyári menetrend szerint mondotta meg neki a bécsi expressz-vonat indulása idejét és igy lekésett. A törvényszék elutasitotta, keresetével a panaszost, azzal az indokolással, hogy a fogadó személyzete nem tartozik tudni a menetrendet, ellenben az utazó csak magamagát hibáztathatja, ha a vonatról lekésik.

— **Ingyen kenyér.** A Podmaniczky-utcai kenyérosztó boltban tegnap *10,080* adag kenyeret osztottak ki.

— **A garam-berzence-selmecbányai** vonalon a személyforgalmat átszállással, a podgyász- és 50 kilogramm sulyig terjedő gyorsáru forgalmat pedig áthordással ujból meginditották. Egyelőre csak a 7402. és 7411. sz. vonatot helyezték forgalomba.

— **Uj rend Konstantinápolyban.** Ha a szél a szokottnál valamicskét fodrosabbra söpri a Bosporust, az már elég arra, hogy megijedjen a szultán. Mennyivel inkább elég hát az, hogy Brémában egy vasdarabot vágtak a német császár fejéhez. A szultán azóta még több rémet lát, mint azelőtt, pedig nem szükölködött a rémlátásban sohase. Elrendeltek tehát egy csomó ujabb intézkedést arra nézve, hogy nehogy valami kár essék a szultán személyében. Az intézkedések egyrésze a külföldiek ellen irányul. A pénteki szelamlikhoz például nem bocsátanak be idegent olyan tömegben, mint eddig. Mindezideig elég volt az, ha az idegen a követségétől pár ajánlósort vitt a főudvarmester-hivatalba. Kapott belépőjegyeket. Most azonban a követségeket értesitették, hogy nagyon megszoritották a számát azoknak, akik végignézhetik a látványosságot. Egy német gőzösön a napokban több mint háromszáz turista érkezett Stambulba s persze valamennyinek az volt a vágya, hogy a szelamlik alkalmából lássa a szultánt is a török udvari pompa közepette. Az uj rend értelmében azonban csak tizenöt német és tizenöt amerikai jutott ahhoz az engedelemhez, hogy mint néző részt vegyen az ünnepségen. Ez az uj rend okvetlenül kárára lesz az idegenforgalomnak, de ez csak másodrendü kérdés Konstantinápolyban. A fontos az, hogy a szultán kevesebb izgalomnak legyen kitéve.

— **Utazás a világ körül.** A portsmouthi kikötőből szombaton indult világkörüli utjára az angol trónörököspár. A királyi család, élén *Edvárd* királylyal, megjelent az indulásra kész *Ophir* hajó fedélzetén. A király megindultan mondott bucsut és kiemelte, hogy az utazás egyik főcélja az elismerés nyilvánitása a gyarmatok számára, amelyek a dél-afrikai háboruban olyan lojálisan viselkedtek. A lunch után a királyi ház tagjai bucsut vettek az elutazó hercegi pártól és az *Alberta* hajóra vonultak vissza. Négy órakor megindult a királyi hajóraj, legelől az Albertával, amely mögött az *Ophir* szelte a hullámokat. Az *Ophirt* számos torpedóhajó követte. A parton álló néptömeg lelkesen éljenzett. Az ágyuk megdördültek, felhangzott az angol nemzeti himnusz és a katonaság diszállásba helyezkedett, az *Ophir* és az Alberta utolsó bucsujeleket váltottak egymással és a trónörököspárt a hosszu utra vivő *Ophir*, a *Niobe* és a *Diadém* hajók kiséretében lassankint eltünt a *Wight*-sziget nyugati sarka mögött. A király, a királyné és a cornwalli hercegpár mindaddig, a meddig csak láthatták egymást, hajóik fedélzetén állottak és zsebkendőjüket lobogtatták egymás felé. Amikor az *Ophir* már nem látszott többé, az *Alberta* Portsmouth-ba vitte vissza a királyi ház tagjait, ahonnét az uralkodóház tagjai Londonba tértek vissza.

Az *Ophir* nevü yacht, amelyen a trónörököspár utazik, nagy méretekben épült hajó. Créme-szinüre van festve és a nemzeti gyász jeléül violaszinü csik veszi körül. A hajó belsejének berendezése a trónörökös terve szerint készült. A legérdekesebbek a hercegi pár számára berendezett helyiségek, amelyek mindenik házasfél számára egy fürdőszobából, egy toilette-szobából, hálószobából és lakószobából állanak. A toilette-szobák fehér butorzatuak ezüstős diszitéssel. A herceg hálószobájában a fehér függőágy felett arcképek vannak. Az egyik kép a valeszi hercegnét ábrázolja, amint unokáját ringatja. E kép alatt a következő felirás van: *Nagymama és Baby.* A másik arckép a hercegné arcképe. A hálószobákon keresztül a lakószobákba lehet jutni, amelyeknek tölgyfából készült butorai zöld bevonatuak. A trónörökös szobájában gazdag arckép- és festmény-gyüjtemény van. Az ebédlőben egy szinpad is van mükedvelők számára, ugy hogy a hajón előadásokat is lehet rendezni.

— **Házasság.** *Wexler* Miksa miskolci terménykereskedő eljegyezte *Pauncz* József földbirtokos leányát Laurát, *Eger*ben.

— **Mindenképpen meg akar halni.** *Tribék* Antal, aki hosszu ideig főpénztárosa volt Székesfehérvár városának s ez idő szerint hetvenkét éves, tegnap reggel öngyilkossági szándékkal kiment a vasuti őrházhoz és az egynegyed 10 órakor arra robogó vonat elé dobta magát, de az utolsó pillanatban Horváth János váltóőr megragadta és saját élete veszélyeztetésével megmentette. Tribék tovább ottmaradt és egy padon ülve beszélgetett a váltóőrrel. Egy negyedórával később ismét nekiugrott a veszprémi vonatnak, de a robogó vonat olyan szerencsésen dobta félre, hogy csak zuzódásokat szenvedett kezén és fején. Beszállitották a kórházba.

— **Gyilkos katona.** A mult esztendőben a *Krakkóban* állomásozó 36-ik gyalogezred *Polzer* nevü közembere engedély nélkül eltávozott Krakkóból és a csendőrség kutatására indult. *Kassinaic* Illés csendőr

Szájpadlás nélküli fogak. Fölöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula specialista a szájpadlás nélküli müfogakkészitésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

rá is akadt a dezentorra, el is fogta, de a szökött katona kikapta a csendőr kezéből a fegyvert és három lövéssel leteritette a csendőrt, akinek holttestét azután a vasuti sinekre fektette. Ezért a gyilkosságért, mint *Krakkóból* jelentik, *Polzer*-t ma *halálra itélték.*

— **Morley és társa.** Ezt a szédelgő társaságot a bécsi rendőrség tartóztatta le a napokban. *Morley* elfogatásakor egy brilliánsokkal és rubinokkal kirakott 16.000 koronát érő nyakéket akart értékesiteni. Kiséretében egy fiatal ember volt, aki Morley elfogatásakor megszökött, de nemsokára elfogták. Ez *Hauser* Rudolf pincérnek mondja magát s állitása szerint 1877-ben Innsbruckban született. Hauser azt vallotta, hogy ő a Morleynek nevezett embert Londonban a Pentoville-fogházban *Henry* néven ismerte meg, ahol lopás miatt voltak elzárva 12—12 hónapig. Hauser mult évi november végén, Henry pedig január 1-én szabadult. Erre nézve Morley azt adja elő, hogy valódi neve *Carl Henry Wolf*, 1873-ban született Németországban, azonban szülőhelyét nem akarja megmondani, nehogy előkelő szüleit kompromittálja. Azt mondja, hogy porosz katonaszökevény s 1888-ban hagyta el Németországot. Tartózkodott New Yorkban, Párisban, Nizzában és Londonbbn. Itt kétszer volt büntetve 15 és 12 hónapi fogsággal s ujévkor szabadulván, szolga lett. Január 23-án elkövette a lopást és Hauser rábeszélésére Bécsbe jött. Slaby Rudolf pincér, aki szintén társa volt, önkényt jelentkezett s a rendőrség mind a hármat a Landesgerichtnek adta át. Ujabb értesités szerint *Morley* alias *Volf*, Bartsch Gusztávnak nevezi magát s állitása szerint osztrák alattvaló. Ugy tetszik, hogy mind a három álnév s valószinü, hogy valamely nagyobb betörés miatt titkolja kilétét. Az illető 162 centiméter magas, fejhossza 103 milliméter, szélessége 159 milliméter, szemei narancssárgás, különös ismertető jele az, hogy a fej felsőrészén a ballül tájékán kopasz rész van. Kinézése után itélve, pincér. Beszél németül, angolul, franciául, keveset olaszul. Állitólag a versenytereken és játékklubbokban szokott megfordulni s nagyobb összeget nyert.

— **Automata a postán.** *Fodor* Antal gépészmérnök ur a következő nyilatkozat közlésére kér bennünket: Az e hónap 16-ikán megjelent *Budapesti Naplóban Automata a postán* cim alatt *Steuer* Sándor ur találmányom eszméjét magának tulajdonitotta. Nehogy ugy tünjék fel a dolog, mintha én mások ideájának tolvaja volnék, Steuer nyilatkozatával szemben kijelentem, hogy az idea sem Steuer uré, sem az enyém, hanem *mint idea* közkincs és csak megoldásának módozata lehet valakinek tulajdona; hogy én soha Steuer urtól a találmány elkészitésére megbizatást nem kaptam; hogy a technikai kivitelről vele soha szót nem változtam és hogy az ügyet az illetékes biróság elé viszem.

— **A titkos szerelmi levelező.** A szerelmes ifju, ha imádatát ki akarja fejezni eszményképe iránt, mindenképpen kedveskedik. De föltétlenül bizonyos, hogy könyveket visz neki elolvasás végett. Egy német ifju bejutott egy igen előkelő és gazdag hamburgi családhoz és mindjárt beleszeretett a család egyetlen leányába. És ő is mindent elkövetett, hogy kedves legyen és többek között olvasni való könyveket is szállitott. Egy napon az apa leánykája asztalán egy könyvet talált. Semmi feltünő nem volt a könyvön, csak éppen szokásból lapozgatni kezdett benne. Egyszer csak feltünik neki, hogy egyes szavak alá vannak huzva. Egészen jelentéktelen szavak külön-külön, de együttvéve, egymáshoz illesztve mondatokat tettek. Az apa egymáshoz illesztette őket és egy levél lett belőlük, amely igy kezdődött: „Igen tisztelt kisasszony, reménylem nem bántom meg, ha azt mondom, hogy szeretem és . . .“ És igy végződött: „Választ kérek a következő fejezetben.“ A választ az apa adta meg. Ő is aláhuzogatott egyes szavakat és aztán elküldte a könyvet szolgájával a szerelmes ifjuhoz. A szerelmes ifju pedig azt olvashatta ki az általa kölcsönzött könyvből: „Hallja maga gézenguz, be ne tegye többé a lábát a házamba, mert a szolgáimmal dobatom ki!“

— **Hegycsuszamlás.** Grácból táviratozta tudósitónk, hogy *Mattanglie* közelében hegycsuszamlás történt. Nagy sziklatömegek betemették a vasutvonalat s ma a trieszt-gráci vonat nem is csatlakozhatott Szt.-Péternél a fiumei vonathoz.

— **Öngyilkos fiatal leány.** *Szunyogh* Margit, egy 23 éves fiatal leány akart ma öngyilkossá lenni a Vas-utca 15-ik számu házban. Tizenegy óra tájban lövés dördült el lakásának a hálószobájában s a lövésre a cseléd besietett. Urnőjét ott találta vérző mellel, mellette hevert a revolver, amelyből egy golyó hiányzott. A lövés nem sikerült, mert csak könnyebb fajta sebet ejtett vállán. Orvosi segitség után bevitték a Rókus-kórházba, s most a Navratil tanár osztályának 17. számu kórtermében fekszik. Hogy tulajdonképp mi adta kezébe a fegyvert, biztosan tudni nem lehet.

— **Sajtóhiba.** Tegnap lapunk egyik irodalmi közleményébe egy kis hiba tévedt. A jász-kun kerületek szabadságharci szerepléséről szóló kitünő munka szerzője nem *Hertelendi*, hanem *Herendi* József, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye levéltárosa.

(x) **Valóságos kincs** az emberiség részére a Zoltán-féle kenőcs, amelyről számosan, még a társadalom legelőkelőbb köreiből is legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Igy: gróf Auersperg, Hippoliti bárónő, Daun Kapy Karolin grófnő, gróf Győrffy báró Markotsch, gróf Keglevich, lovag Weilenhüller József, gróf Nyáry Kálmán, kik mind azt irják, hogy e páratlan szer régi köszvényes és csuzos bajukra pár napi használat után gyógyulást hozott. E kiváló kenőcs üvegje 2 korona, Zoltán Béla gyógytárában, Budapest V., Sétatér-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

A véreső.

Budapest, március 18.

Arról a különös természeti jelenségről, amelyet Sziciliában, Rómában és főként Nápolyban észleltek, még mindig sokat beszélnek Olaszországban. Különösen a szegényebb néposztályban nagy az izgatottság. Végitéletről, az ég bosszujáról hallani mindenfelé, de sokan jó jelet is látnak a véresőben. Annyi bizonyos azonban, hogy jó idő kell még, amig a nép visszanyeri nyugalmát. Nápolyból ujabb részletek számolnak be a csudálatos esetről.

Néhány hét előtt még szokatlan hideg és fagy uralkodott egész Itáliában, de vasárnap délelőtt hirtelen tizenkét fok Celziusról huszonnyolc fokra emelkedett a hőmérő, még pedig egy óra alatt. Ugyanekkor az azurkék égbolt narancs-szinüvé vált és lankasztóan meleg fuvalom bágyasztotta el a növényzetet és embereket. Eleinte mindenki azt hitte, hogy a Vezuv háborog és hamut önt, de csakhamar rájöttek, hogy az abnormitást ezuttal kivételesen nem a tüzhányó okozta. Déltájban fátyolszerü párázat takarta el az égboltozatot, de a burkon átviláglott a nap s a láthatár ólomszinben ragyogott. Ezután megeredtek az égnek csatornái. Kövér esőcseppek hullottak az égből és rozsdavörösre festették a fehérre meszelt házfalakat.

— La pioggia di sangue! (A véreső! A véreső!) — kiáltották az emberek és sokan csakhamar megfejtették a csodát.

Szent-Gennaro vére hull a mennyboltozatról, ez volt a vélekedés. Az ájtatos nép vedreket és kannákat cipelt az utcára és literszámra gyüjtötte a drága, csodatevő folyadékot. Szent-Gennaro tudvalevőleg a város védszentje, s a néphit szerint kétszer évenként ötven nagy csodát produkál a dómban. A véreső bizonyára ezeknek a csodáknak az előhirnöke.

A vérvörös csöppek azonban megszüntek hullani és közönséges zápor esett helyette. Az utcákat vörhenyes sár lepte be, s a járókelők ámulva-bámulva csudálták az uj tüneményt, mely ötödfél óra tájban mutatkozott az égboltozaton. Az ólomszinben csillogó láthatáron hatalmas emberalakok rajzolódtak, tündérvárosok, várak, bübájos kertek, tornyok, csodakastélyok s a délibáb ezernyi tündöklő csodája. A házak ormai a föld felé irányultak, mintha a fantasztikusan szép tájkép a levegőben függött volna és a hullámzó tengerárba zuhanna. Mindössze pár percig tartott ez a remek látvány s mihelyt eltünt, a rémült és bámuló embertömeg hazafelé tolongott s otthon a lottókönyveket forgatta nagy buzgón, a Fata morgana és a véreső kabaláit kutatva. Az olasz álmoskönyvek azonban véresőre és délibábra nem adnak feleletet s igy kitünő keresete volt egy agg remetének, aki Nápoly mellett lakik s erősen hirdette, hogy két liráért két kitünő nyerőszámot árusit. A hirdetés megjelenése óta állandóan ostromolják kunyhóját.

*

Lapunk egy olvasója, aki most tért haza Olaszországból, főkereste szerkesztőségünket és saját tapasztalásait mondotta el a sokat emlegetett véresőről. A tüneményt Capri-szigeten észlelte, ahová egy nappal előbb rándult ki Nápolyból.

Szombaton reggel — beszéli el — egy kis társsággal vonaton Cavába mentünk, amely körülbelül annyira van Nápolytól, mint Budapesttől Székesfehérvár. Borus időben indultunk, s eső is csepegett, de mire Cavaba értünk, derülni kezdett. Nagyon meleg, gyönyörü időben Amalfiból, ahová kocsin érkeztünk, ebéd után Sorrentóba mentünk. Hetedfél órára amikor elértük Sorrentot, a levegő erősen lehült. Szinte hideg volt, s az ég felhős, csillagtalan. Sorrentóban megháltunk s másnap reggel tizedfél órakor Capri szigetére hajóztunk át, ahol megtekintettük a nevezetes barlangot. A tenger erősen hullámzott, s csakkamar partra szállva a Hotel Bristolba mentünk dejeunerre. Ott déli tizenkét óra után olyan sötétség támadt, hogy meg kellett gyujtani a gázlámpásokat. De azért dejeuner után kocsiba szállottunk, hogy feljussunk Anna-Capriba, a hegytetőre.

Az uton egyre mélyebbé vált a borulás, a szél ereje is növekedett, utóbb már borzalmassá lett a vihar. Az eget majdnem egészen egy vöröses, vésztjósló felhő borította be. A Bella Vista terrasszáról, ahonnan máskor gyönyörü a kilátás, már semmit sem láthattunk. Valami ijesztő nagy vöröses sötétség burkolt be mindent. Mintha egy óriási hajószörnyeteg égett volna a tengeren, s ontott volna szakadatlanul vörhenyeges, gomolygó füstöt az egész tájékra. Fönnt a hegyen fölkerestem néhány percre Dieffenbachot, a hirhedt német festőt, akinek ott van a villája és müterme. Beküldtem a névjegyemet, mire rögtön bevezettek. Alig nézhettem meg a sok fantasztikus festményt, sietnem kellett. Beszélgetés közben megkérdeztem Dieffenbachot a különös időjárás felől. Amióta Capriban van, mondotta, nem látott ilyen, vagy hasonló borulást.

Szörnyü vihart sejtve kocsinkon visszasiettünk Capriba, ahol négy órakor koromsötétség volt, a házakban lámpások égtek. És ekkor eredt meg az a csudálatos eső. Csak látom egy kis idő mulva, hogy társaimon vörös nagy foltok támadnak. Megnézem magamat, s én is éppen igy vagyok. A foltok csakhamar összefolynak a ruhákon. Mintha vörös festékbe, vagy paradicsomlébe mártottak volna bennünket. S az eső is mintha szitán át csurgó paradicsomlé lett volna, de nem tulságosan cseppfolyós, hanem hamu, vagy homokszerü, amely alig csinált valami sarat, csak összegyült a földön. Ámulva csodáltuk ezt a tüneményt s néhány olaszt, aki elébünk került, megkérdeztünk a, dolog felől. Hogy tudják-e, mi ez, s volt-e már náluk ilyesféle.

— Az isten haragja! — mondták áhitatos aggodalommal és sietve odébb állottak.

Nem telt bele fél óra és az egész sziget asszonyai processzióban jártak a templomokban. Imádkozás, szent énekek hangjai hallatszottak mindenfelől. Magunk is erősen aggódtunk. Attól tartottunk, hogy talán térhetünk vissza hamarosan Nápolyba s az olaszok biztattak is bennünket, hogy legalább egy hétig kell vesztegelnünk Capri szigetén.

Hét óráig tartott a színes eső, akkor elállott, de az ég csak továbbra is borult maradt s a sötétség nem akart gyöngülni. Kilenc órakor olyan fullasztó volt a hőség, hogy nem lehetett künn maradni. Nemsokára szobáinkba tértünk tehát s lefeküdtünk.

Másnap okvetlenül Nápolyban kellett lennem, de hajók nem közlekedtek. Szerencsés véletlen segitett ki a bajból. Egy Capriban üdülő német magánzó, akivel megismerkedtünk, látva zavarunkat, befütetett jaktjába s azon tértünk vissza Nápolyba a még mindig viharos hullámokon.

Nápolyba érve, rögtön láttuk, hogy a nápolyiaknak is részük volt a különös tüneményben. A házakon, az aszfalton, a tengerparton, a korlátokon a vörhenyeges foltok még látszottak, ámbár nagy tisztogatás történt volt már a sok mocsok eltávolitására. De külső jelekre nem is volt szükség, hogy megtudjuk mi történt. Mindenütt mindenki az eseményekről beszélt.

Hogy kell hirdetni?

— *Jelenet.* —

„Sir a konkurrencia mérgében, hogy B . . . . áruháza . . . . a legjobb árukat olcsóbban adja, mint más a rossz árut.“

(*Hirdetés egy mai estilapban.*)

Főnök: Olvasta ezt a hirdetést?

Segéd: Olvastam.

Főnök: Nos? Ugy-e nagyszerü?

Segéd: Pompás.

Főnök: Belátja, ugy-e, hogy tudok beszélni a közönséggel? Belátja, ugy-e, hogy a régi iskola már elavult és hogy uj szellők fujdogálnak a hirdetés terén?

Segéd: Belátom.

Főnök: De ez még semmi. Ha a holnapi hirdetésünket látná, egyszerüen levenné a kalapját. Hallgasson ide. Igy kezdődik: „A konkurrencia mérgében megpukkad és szétreped, ha meghallja, hogy cégünk egy finom chevraux-bőr cipőt . . .“ stb. Nos?

Segéd: Gyönyörü. Különösen az a szó, hogy „szétreped.“ Ez ott fog reszketni a lelkemben még halálos ágyamon is.

Főnök: De én még itt se állok meg. Holnaputáni hirdetésünk még erélyesebb lesz. Ime: „Pukkadjon meg, forduljon fel és megrepedjen szét az egész konkurrencia azzal a nyavalyás . . . Mi? Ilyen még nem volt!

Segéd (lelkesen): Nem!

Főnök: Itt van a csütörtöki hirdetés: „Meg fogja ütni a guta és sirkövet kell rendelni minden konkurrensünknek, amikor megéli azt a percet, hogy meghallja áraink . . .“

Segéd: Csodás!

Főnök: Hát még a többi! A pénteki: „Akaszsza fel magát az egész asztalos-ipartestület . . .“ és a szombati „Száradjon el az a kar, amely magát cipészi karnak nevezi . . .“ És a vasárnapi, amely ünnepiesen hangzik: „Könnyektől nedves gyászbeszéd fog

elhangzani minden konkurrensünk minden családtagja felett, ha . . ." Nos?

Segéd (kitörő lelkesedéssel): Repedjenek szét! Repedjenek szét! . . .

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **A főváros kölcsöne.** A polgármester ma értesitette a bankokat a közgyülés határozatáról. A bankok tudvalevőleg már eleve kijelentették, hogy nem várják meg a nekik szerződésben biztositott öt napot, hanem a főváros megkeresésére azonnal megadják a választ. Valószinü tehát, hogy a bankok a 87-es árfolyamon átveszik a kötvényeket. Az aláirásokat szorgalmasan gyüjtik tovább. Ma a következők irtak alá:

Sátoralja-Ujhelyi Polgári Takarékpénztár 10.000, Kurfürst Miksa 2000, Thuróczy Adolf 5000, Müller Henrik 4000, Szeleczky János 400, Tárnok Károly 8000, Zalaegerszegi Takarékpénztár 20.000 Oxinger József 6000, Krigler Dávid 25.000 Probáld Ferenc 6000, Danczinger Lajos 2000, Trági József 5000, Weinberger Samu 8000, Héger Klára 20,000, Köles Gyula 1200, özv. Asztalos Józsefné 4000, Rotter Lajos 10.000, Kovácsi Károly 1000. Sacher Eleonora 400, Csáti Róbert 3000, Kemény János 2400, Szeged-Csongrádi Takarékpénztár 100.000, Bauer Ignác 4500, dr. Bittó Gyula 6000, Jansen Alfonz 50.000, Merkur Bank- és váltóüzlet 100.000. dr. Erdei Gyula 2400, Siller Ignác 1000. Wild Hermann 1000, Rónay Ede 10.000, Parolovszky Edéné 600. Goldberger testvérek 40.000, Misura Mihály 10.000. Eisler és Szold 20.000, Szentkuty Anna 1200, báró Lévay Henrikné (Győr-Táplány) 50.000, özv. Egger Dávidné 80.000, dr. Loschitz Lajos 5000. Weisz Rózsika 30.000, Weisz Sári 30 000, Berczely György 30.000, özv. Czóbel Józsefné 3000, Demeterffy György (Báziás) 1000, özv. Wiedner Fülöpné (Puszta-Tornya) 2000, Louis Hirsch (Frankfurt) 100.000. (Ezzel a mannheimi Louis Hirsch-cég, amelynek a fővárosban is van fiókja, összesen 500.000 koronát jegyzett), Stern Hermin 100.000, Lusztig Bernát 1000. Lusztig Flóra 1000 Haszmann György (Győr) 1000, Haszmann Ida (Győr) 1000 K.-t.

A szövetkezett bankok megnyugtatására, minden kommentár nélkül, közöljük ezt, a késő éjjel érkezett félhivatalos táviratot:

Prága, március 18. A városi képviselőtestület ma elhatározta, hogy az eddigi városi kölcsönök konvertálását összesen 6½ millió korona összegben *a cseh tartományi banknak adja át 92-es árfolyam és 4%-os kamat mellett.*

(*) **Az iparügyi bizottság** ma tárgyalta a sütő ipari munkások munkaviszonyainak rendezésére vonatkozó szabályrendeletet. A bizottság általánosságban elfogadta a tervezetet, de a részleteknél több módositás történt, igy *Gelléri* Mór inditványára egy, amely a munkaadóval szemben is a méltányosság álláspontjára helyezkedik. A hetibérre vonatkozó szakasznál *Gelléri* a munkaadóra való tekintettel a a tervezett munkabér leszállitását kivánta, de ezuttal kisebbségben maradt, mire *Gelléri* különvéleményt jelentett be. A bizottság azután kimutatta, hogy a budapesti vásárok alkalmával mind a két vasárnapon függesztessék föl a munkaszünet, és végül *Mezey* Péter inditványára szükségesnek találta, hogy a borbélymühelyek vasárnapi munkaszüneje egységesen állapittassék meg. Ehhez képest a rendőrségnek meg kell engedni, hogy a két óra előtt megkezdett munkát befejezhessék és a segédeknek két óra után is szabad a házhoz menniök.

(*) **Uj villamos vasut.** A fővárosi közgyülés elhatározta, hogy a Budapesti közuti vaspálya társaságot felhivja a budai Lánchidfőtől a Rudastürdőig vezetendő vonal kiépitésére, és e vonal céljaira szükséges közterületet átengedi. A főváros és a társaság azt a megoldást kivánja, hogy a vonal a lánchidlőóbudai vonalból kiágazólag a Lánchidlőt az alagutban megkerülve a Várkert-rakparton utszinben vezettessék az Ybl szoborig és onnan az Apród-utcán át haladva, a Szarvas-téren kapcsoltassék be a budai belső körüti vonalba. Ezzel szemben a közmunkatanács azt akarja, hogy a tervezett vonal egészen a Döbrentei-térig alagutban vezettessék. A kereskedelmi miniszter mindkét vonalra elrendelte a közigazgatási bejárást. A bejárást dr. *Papp* Árpád miniszteri oszt. tanácsos vezetése alatt délelőtt 9 órakor kezdték meg az uj városháza tanácstermében. Az elnök ismertette a bejárás célját és előterjesztette a közuti vasut, valamint a közmunkatanács által pártolt terveket. Az összes érdekelt hatóságok — a közmunkatanács kivételével — a vasuti társaság tervezete mellett fogialtak állást.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Népszinház.** Közel két hónapi távollét után ma este látta viszont a *Népszinház* szinpada *Blaha* Lujzát a magyar szinművészetnek ezt a csodaasszonyát, akiről el lehet mondani, hogy a hova lép, lába nyomán rózsák fakadnak. a művészet legvirulóbb rózsái, s ahol ajka felcsattan, ott kihangzik a magyar nóta olyan szépen, ahogy ő előtte soha senki nem dalolta s ahogy ő utána senki soha dalolni nem fogja többé . . . Ez a csodaasszony volt ő ma este is s kacagott bele a szivünk a nagy gyönyörüségben, amikor olyan nagy idő multán ujra láttuk, ujra hallottuk a maga egész nagy csodavoltában. *A falu rossza* Finum Rózsijában lépett ismét a szinpadra s az ünnepi estre, mert az volt valójában, megtelt a ház; de különösen megtelt rogyásig a *Népszinház* karzata, amely legjobban bálványozza, imádja *Blaha* Lujzát. Nem hiába a magyar népgéniusznak élő-eleven megtestesitője ez a csodaasszony, de a nép gyermekeinek a szivéhez férkőzik hozzá legközelebb beszélő és éneklő szavával. A nagy müvésznőt kilépésekor rajongó szeretettel tapsolták percekig. A szinpadra visszavezető utjára virágokat is szórtak. Az előadás jó volt s *Kiss* Mihály müvészi Göndör Sándor-a és *Szabó* pompás Gonosz Pistá-ja adott annak igazi, zamatos magyar ízt.

(*M—s.*)

** **Nemzeti Zenede.** A *Nemzeti Zenede* igazgatósága ma este a Vigadóban fényesen sikerült hangversenyt rendezett, amelyen az intézet növendékeinek tehetségét és haladását mutatták be. *Tomka* István tanár oktatási módszerének dicsőségére válik két tanitványa: *Vajdafy* Erzsébet, aki zenekari kiséret mellett meglepő technikával és stilérzékkel adta elő *Mozart* c-moll hangversenyét és *Steiner* Irén, aki otthonos Chopin poétikus világában. *Arányi* Frigyes, a jeles hegedü-virtuóz nem egy kiváló tulajdonságát fedeztük föl tanitványában: *Breuer* Éva kisasszonyban, aki Vieuxtemps IV. hegedüversenyét pompásan játszotta el. *Agghází* Károly kitünő zongoramüvészünknek tanitványa *Gyurián* Aranka zenekari kiséret mellett *Chopin* e-moll zongora-versenyét komoly müvészettel adta elő, amely sok reményt ébresztett bennünk jövendője iránt. *Kovács* Sándor *Bürger* Zsigmond nemes iskolájának nyomát mutatta cello-játékában, *Kneifel* Irma, *Balogh* Mária tanitványa szépen énekelt. — Az est főérdekessége *Händel* hegedü-versenye volt, amelynek négy-négy hegedüszólamát hat-hat hegedün játszották, tehát összesen huszonnégyen. A finoman árnyalt előadásért hosszasan ünnepelték *Gobbi* Alaost, a kiváló zenészt és pedagógust, aki a müvet betanitotta. A hangversenyt előkelő közönség hallgatta végig.

** **Hamburgi kritikák Diósynéről.** Mai lapunkban már megemlékeztünk arról a hatalmas sikerről, amelyet *Diósyné-Handel* Berta asszony, az *Operaház* kitünő drámai primadonnája *Hamburgban* aratott. Az elkényeztetett hamburgi közönség lelkesen ünnepelte jövendő primadonnáját, a különben lartózkodó német kritika pedig a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg *Diósyné* gyönyörü hangjáról és énekmüvészetének előkelőségéről.

A *Hamburger Nachrichten* ezeket irja:

Érdeklődésünket *Goldmark Sába királynője* mai előadása iránt fokozta, hogy a mü érdekes vendéget hozott szinpadunkra: *Diósyné* Berta asszonyt, a *Magyar kir. Operaház* drámai primadonnáját Budapestről. *Diósyné* asszony a zsufolásig megtelt háznak, mint Sába királynője mutatkozott be és a vendég müvészetéről hatásos képet nyertünk. *Diósyné* asszony szopránja nemes ércü és buja szépségü organum, amelyivel különösen tud bánni, azonfelül pedig játékának előkelősége szcenikai müvészetének világos plasztikája erős szimpatiákat szerzett."

A *Hamburger Fremdenblatt* zenekritikusa pedig igy ir:

Már magával a kertijelenettel is; akárcsak valami puha fába, ugy furakodott be a közönség rokonszenvébe a müvésznő és értjük meg méltányoljuk az állásfoglalást a müvésznő javára. Mert bátran mondhatjuk, hogy a sok organum között amelyivel az utóbbi években itt megismerkedtünk, alig hallottunk szebbet *Diósyné* hangjánál. Ifju erőtől duzzadó egy organum ez, nincs elhasználva, telve fénynyel és nemességgel minden szeplő és hiba nélkül, amelyben azonfelül izzó temperamentumnak tüzét hallju sisteregni. Hanganyagtól nem lehet többet követelni, mint ezt az egyesülését a szépségnek, erőnek és terjedelemnek. És csak elismeréssel lehet megemlékezni arról is, hogy mint bánik ezzel az anyaggal: *Diósyné* asszony izléssel, előkelően és zenei biztonsággal énekel. Tekintettel számtalan kiválóságára reméljük, *hogy a müvésznő nem váltott menettérti jegyet.*

Mi ellenben reméljük, hogy a müvésznő csakugyan menettérti jegyet váltott, mert Operaházunk az ő távozásával, mint már megirtuk, egyik elsőrangu és nélkülözhetetlen oszlopát veszitené el. Örvendünk, hogy *Diósyné* asszony a legelőkelőbb német szinpadok egyikén ilyen osztatlan sikert aratott, amely az *Operaházunk* vezetőségével bizonyára jobban érttette meg a müvésznő értékét.

** **Hangverseny.** *Stark* Ludovika, a Zenekedvelők Egyesületének jeles énektanárnője végre megtarthatta ma februárról elmaradt hangversenyét s bemutathatta az ő finom énekmüvészetét, amelynek zenei körökben annyi tisztelője van. Az énekesnő a torokbajtól amely miatt nem tarthatta meg a kellő időben hangversenyét, egészen megszabadult és hangja, mint örömmel hallottuk, ma este ismét tisztán érvényesült. Pariello, Massenet, Chaminade, Weber, Brahms, Jensen, Schumann, Nemes stb. dalai szerepeltek érdekes müsorán, amelyet *Dienzel* Oszkár zongorakisérete mellett, nagy tetszést keltve énekelt végig. — *Berényi* Aladár fiatal zongoramüvész, aki tudtunkkal másodszor lépett ezuttal a nyilvánosság elé, figyelmet keltett tehetsége iránt.

** **Egy levél.** Tisztelt laptársunk, a *Magyar Hirlap* ma annak a konfliktusnak az ötletéből, amely a *Cirkuszélet* egyik szerepe körül támadt, igen szeretetteljes és lovagias védelmet ád *Küry* Klára kisasszonynak és nagyon hevesen, haraggal majdnem támadja *Pálmay* Ilka asszonyt. A védelemről csak annyit, hogy semmiképpen se provokálhatta a mi idevágó közlésünk, mert egyek vagyunk Küry Klára fényes és nagy tehetségének tiszteletében és nekünk legalább soha világért se jutna eszünkbe mások müvészi meggyőződésének a tisztaságát kétségbevonni. Rosszul áll azonban a dolog a támadással. Kollegánk bántja *Pálmay* Ilka asszonyt egy levél miatt, amelyről felteszi, bizton tudja, hogy apokrif. Nos, ha az, hát mire való a támadás? Nekünk mindössze is annyi közünk van ehhez a levélhez, hogy egy mondata ezen a helyen jelent meg. És meg kell mondanunk, hogy e levél valódi, a legvalódibb. De éppen mert teljességgel nem akartunk ebben a kérdésben több vizet zavarni, elhallgattuk a levélnek minden olyan vonatkozását, amely megint csak felfodrozta volna a kicsi hullámgyürüt, amely — istenem az operett — egy operett körül támadt. És ugy látjuk most is, hogy bizony a levélirás mindenkinek szent joga. Maga a dolog, amelylyel most már a legtöbb ujság heves és tuláradó cikkekben foglalkozik, nekünk — akiknek eleven érzékünk van ezen a ponton — fontosnak és érdekesnek tetszett. Mert érdekes a figyelése egy nagy várakozással és szines reményekkel induló pályának és fontos, hogy a haladása elé ne gördüljenek ellenséges akadályok. Se foghatók, se ellenőrizhetetlenek. Megirtuk a dolgokat ugy, ahogy tudtuk. Lehet kicsinyleni egy szinésznőnek valamelyik szerepét, ámbár a szinész életének java a szerepe. Minden egyéb: ünnepeltetés, vigasság és a soknemü szent szabadság igen gyakran csak nehéz kiváltság. De fontos a levegő, amelyben ilyesmi eshetik. Küry Klára kisasszony nyilatkozatát csonkitatlan közöltük iránta való lojalitásból. És uem közöltük Pálmay Ilka asszony levelét szintén Küry kisasszony iránt való lojalitásból. Általában csodáljuk a zsenijét, ritka képességeit, nálánál nagyobbat az operettszinpadon nem is tudunk. Vele egyenrangut igen. De nagyon szeretnők az ő érdekében, ha átlátná, hogy az iránta érzett nagy rokonszenvnek se nem bizonyitéka, se nem feltétele a mások üldözése.

(—)

** **A Morituri kiállitása.** A *Nemzeti Szinház* szerdai ujdonsága diszlet és jelmez dolgában is fényesnek igérkezik. Az első szakasz *Teja* gót király sátrát ábrázolja, a háttérben a füstölgő Vezuvval. A gót vitézek és katonák korhü ruhája és fegyverzete szintén erre az alkalomra készült. A második szakasz porosz katonai milieuben játszik, porosz ulánus egyenruhákkal. Végül a harmadik szakasz: a *Férfi* XIV. Lajos korabeli barok stilü királyi udvar keretében alkalmat szolgáltat a XVII. század második felében divott jelmezek bemutatására. Különösen fényes a királynő, a marsal, az udvarhölgyek és a márkik öltözete. Az uj diszletek és jelmezek *Kéméndy* Jenő szcenikai főfelügyelő utasitásai szerint az Opera és a Nemzeti Szinház diszletmestereinek és jelmezszabóinak műhelyeiben készültek.

** **Filharmóniai hangverseny.** A IX. filharmóniai hangversenynek, melyet szerdán, március 20-án este fél 8-kor tartanak a Vigadó nagytermében *Kerner* István vezénylete alatt. *Behr* Teréz, berlini hangversenyénekesnő közreműködésével teljes müsora a következő: 1. *Szabados* Károly „Romeo" és „Julia" nyitány (kézirat, első előadás); 2. a) *Beethoven* „In questa tomba oscura", b) *Giordani* „Caro mio ben", zenekarral énekli Behr Teréz; 3. *Bach* III-ik Szvit (D-dur); 4. a) *Schubert* „Kreuzzug", b) *Brahms* „Immer leiser . .", c) *Csajkovszky* „Inmitten des Balles", d) *Cornelius* „Wiegenlied" zongorával énekli Behr Teréz; 5. *Svendsen* Szimfónia, 4. mü, d-dur (először).

** **Lukácsy Sándor jubileuma.** A napokban lesz ötven éve, hogy *Lukácsy* Sándor a magyar szinészet szolgálatában áll. Az évfordulón a Magyar Szinház jubiláris előadást rendez a tiszteletére. Lukácsy Sándor, aki hosszu pályafutása alatt mint szinészrendező, igazgató és szinmüiró fejtett ki nagy munkásságot, már a hajdani István-téri szinháznak müvezető-rendezője volt, majd a Népszinház kötelékébe lépett és 22 éven át volt ennek a szinháznak a főrendezője, most a Magyar Szinház vagyonkezelő gazdája. A jubiláris előadáson Lukácsy Sándor *A csárda virága* cimü uj népszinműve kerül szinre, amelyből a próbák már meg is kezdődtek.

** **Pálmay Ilka Miskolcon.** *Pálmay* Ilka a hét nehány napján Miskolcon vendégszerepel. A diva ma a pályaudvaron a szinügyi bizottság részéről *Tarnay* alispán és *Bulyovszky* Gusztáv, a sajtó képviselői, *Csóka* szinigazgató és nagyszámu közönség ovációval fogadta.

** **Liszt Ferenc zenemüvészkör.** A *Liszt Ferenc zenemüvészkör* választmánya *Szentirmay* Elemér elnökl ésével tegnap ülést tartott. *Szentirmay* elnöki megnyitójában jelentette, hogy a választmány megbizásából a nagy olasz zeneköltő: *Verdi* temetésére diszes koszorut küldtek. *Antalik* titkár számos uj tag jelentkezéséről értesitette a választmányt s a folyó ügyekről referált; a pénztáros pedig a mult hangverseny eredményéről s a pénztár állásáról számolt be. A lefolyt két hangverseny fényes sikerétől buzditva elhatározták, hogy április első napjaiban egy ujabb hangversenyt rendeznek, mely a müsor választékos összeállitásánál fogva igen élvezetesnek igérkezik. Ezt később nagyérdekü felolvasó esték fogják követni a kör helyiségében. Végül intézkedtek, hogy a kör sok becses munkát tartalmazó könyv- és zenemü-tárának rendezése a nyár folyamán át kiegészitessék, hogy az az őszi évad alatt már a tagoknak rendelkezésére állhasson.

** **A Népszinház főpróbája.** A *Népszinházban* holnap, kedden, délelőtt tartják meg *Caryll* és *Monckton: Cirkuszélet* cimü angol operettjének jelmezes főpróbáját a sajtó meghivott képviselői előtt, *Vidor* Pál főrendező és *Konti* József karmester vezetése alatt. A bemutató előadás szerdán, e hónap 20-ikán lesz. Az operettnek mind a három felvonásához uj diszleteket festett *Linhart* Vilmos, a *Népszinház* festője s a több mint kétszáz uj jelmez a szinház szabómühelyeiben készült.

** **Francia szinészek a Vigszinházban.** A *Vigszinházban* vendégszereplő francia szintársulat iránt, amely e hónap 22-ikén a *Cyrano de Bergerackal* kezdi meg vendégjátékait, mindenfelől nagy az érdeklődés. A *Vigszinház* igazgatósága gondoskodott arról, hogy az előadásra kerülő darabokról részletes és hü ismertetések jussanak annak a közönségnek a kezébe, amely a francia nyelvben nem eléggé járatos. Ezeket a szöveggel ellátott szinlapokat a *Magyar Szinpad* cimü szinházi ujság fogja közölni. Igy azután a franciául nem értők is akadálytalul élvezhetik az idegen müvészek játékát.

** **Népszinmü-premier a vidéken.** *Székesfehérvárott* szombaton este került szinre *Kerekes* Mihály *Elvesztett boldogság* cimü népszinműve, mely annak idején a *Népszinház* pályázatán dicséretet nyert. A darab nagy sikert aratott.

** **Sarah Bernhardt és Páris városa.** Sarah *Bernhardt* és *Páris* városa közt a közel jövőben, minden valószinüség szerint nagy háboruság fog kitörni. Ennek a háboruságnak következők az előzményei: Annak a szinháznak, amelyben a francia tragika játszik, ha nincs külföldi köruton, *Páris* város a tulajdonosa s abban a szerződésben, amelyet a város Sarah *Bernhardtal* a szinház bérletére nézve kötött, egyik feltételnek ki van kötve, hogy a müvésznő legfeljebb hat héten keresztül szünetelhet az előadásokkal. A francia tragika azonban most már közel négy hónap óta van távol *Páristól* s azóta az idő óta a szinház zárva van. Mindössze tiz-tizenkét előadást tartottak benne az ifju *Richepinnek Cavalière* cimü darabjából. Mindez azonban még nem lenne ok a háboruságra, ha a bérleti szerződésben nem állana az is, hogy Sarah *Brrnhardt* bérösszeg fejében a szinház jövedelmének egy tizedrészét tartozik fizetni *Páris* városnak. De hogy legyen a szinháznak jövedelme, ha — nem játszanak benne? kérdezi a *párisi* községtanács. És a községtanács mögött állanak azok az étterem-, kávéház- és üzlettulajdonosok, akik mind abban a reményben nyitották meg helyiségeiket a Sarah *Beruhardt* szinháza közelében, hogy a szinház előadásai oda nagy közönséget fognak vonzani. S most már négy hónap óta csukva a szinház . . . Az érdekelt üzletemberek most kórusban azt kérik *Páris* városától, hogy szoritsa Sarah *Bernhardtot* szerződése betartására. Ezt *Páris* városa meg is fogja tenni . . . de a francia tragika egyelőre még a távol Amerikában van s ha francia ujságoknak hitelt lehet adni, ott a többek közt — krokodilusokra vadászik.

** **Operett-siker Bécsben.** Az osztrák császárvárosban az utóbbi években az operett-siker ritkább lett még a példabeszédbeli ritka fehér hollónál is. Annál figyelemreméltóbb, hogy a *Carl-Theater* a napokban jelentősebb sikert csinált egy uj operettel, amelynek *Zierer* a szerzője s *A három kivánság* a cime. Az uj operettet estéről-estére zsufolt házak előtt adják.

** **A berlini Szecessziós-szinpad vége.** A nagy reménykedésekkel induult *berlini Szecesszió-szinpad*, a melynek társulata a mult nyáron nálunk is bemutatkozott, megszünik. A szinház valószinüleg felveszi előbbi nevét (Alexanderplatz-Theater) és régi igazgatója alatt fogja folytatni a — létért való küzdelmet.

** **Vidéki szinészet.** A *szepességi* kerületben 17-ikén döntöttek az ottani szinházak jövő évi sorsáról. A városok polgármesterei és szinügyi bizottságainak képviselői *Lőcsén* tartották az idén a szinpártoló egyesületi közgyülést, melyen dr. *Nzogrády* Lajos megyei főjegyző elnökölt. A kerületet a jövő időre ujból *Kunhegyi* Miklós szinigazgató nyerte el — egyhangulag. Elhatározta a közgyülés az államsegély felemelése iránti kérvény felterjesztését, az *igloi* diszes uj szinház ünnepies megnyitását s a *lőcsei* városi szinház javitási munkálatainak foganatba vételét. *Kunhegyi* társulata jelenleg *Alsó-Kubin*ban működik tetszés és pártfogás mellett, honnan e hó 23-ikán *Turóc-Szent-Mártonba* megy.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** Prevost Henrik, a francia hőstenor második felléptetül Radames-t Verdi Aida operájának a hálás szerepét választotta. Az *Aida* ez előadása ma este lesz az Operaházban, s a Telefon Hirmondó előfizetői abban a kellemes helyzetben lesznek, hogy odahaza is végighallgathatják ez előadást, mert a Hirmondó azt teljes egészében közvetiteni fogja. Az operaelőadás után az est folyamán érkezett ujdonsagait olvastatja fel a beszélő ujság, annak végezte után 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Emke és az Elite kávéházból közvetit a Telefon Hirmondó.

A vidéki szinészet közgyülése.

— *A megnyiló szinészkongresszushoz.* —

Budapest, március 18.

Az *Országos Szinész-Egyesület* palotájában holnap, kedden reggel nyilik meg az idei szinészkongresszus, amely a rá várakozó nagy munkahalmazra való tekintettel előre láthatólag három-négy napig fog eltartani.

Voltak idők, s még nem is olyan régen, amikor a magyar vidéki szinészet képviselőinek a fővárosba sereglését sokan a komikum tréfás szemüvegén keresztül szemlélték és ebből a hangnemből tárgyalták is a szinészet ügyes-bajos dolgait, melyek a szinészkongresszusokon szóba kerültek.

Lehetséges, hogy erre egy kicsikét a vidéki szinészet maga is okot adott azzal, hogy kongresszusain az idő legnagyobb része — személyes torzsalkodásokban fecséríődött el.

Ma a vidéki szinészet országos reformja előtt áll s az *Országos Szinész-Egyesületben*, amelynél fontosabb kulturális feladatot alig teljesit más egyesülete az országnak, a komoly reformmunkák sorozata indult meg. Az egyesület központi tanácsa több, a vidéki szinészetre fontos javaslatot dolgozott ki, amelyek ott szerepelnek az idei közgyülés tárgysorán. Már ez magában véve is komoly jelentőséget ad a vidéki szinészet ezidei kongresszusának.

De van még egy szempont, amelyre a szinészközgyülés előestéjén a közfigyelmet ráterelni kötelességünknek tartjuk.

Ez a szempont az, hogy a vidéki szinészet eddig *felülről* várta, tétlen kezekkel, müvészi és anyagi bajainak az orvoslását.

A megizmosodott és belső szervezetében kiépitett vidéki szinészet ma már teljesen megérett arra, hogy a reform munkájában, amelytől jövendő boldogulása függ, maga is tevékeny részt vegyen. És ennek a reformmunkának ez az áldásos korszaka tényleg bekövetkezett a vidéki szinészet egyetemében, amelynek képviselői holnap délelőtt ülnek össze, hogy komoly ambicióval és nagy tetterővel lássanak hozzá munkájukhoz, amelyről megmondtuk, hogy nem utolsó helyet foglal el a modern Magyarország nemzeti és kulturális fejlesztésének a nagy és szent munkájában.

Ezért üdvözöljük teljes komolysággal és egész rokonszenvünkkel a vidéki szinészetnek holnap megnyiló kongresszusára összesereglett derék müvészembereket. Kitartást és szerencsét kivánunk nekiek munkájukhoz, amelyet azzal a komolysággal fog tisztelni az egész ország közvéleménye, amelylyel nemes feladatukat ők maguk teljesitik.

(M—s.)

•

Az *Országos Szinész-Egyesület* fővárosba gyült képviselői ma este barátságos ismerkedési estére gyültek a *Metropol*-szálló külön éttermében. Az ismerkedési estén ott voltak: *Kada* Elek, Kecskemét városa polgármestere, *Kövesi* Albert, *Bokody* Antal, *Polgár* Béla, *Deák* Péter, *Feld* Zsigmond, *Kunhegyi* Miklós, *Kiss* Pál, *Mezey* Béla szinigazgatók, *Breznay* Géza, *Szathmáry* Árpád, *Tapolczay* Dezső, *Gyöngyi* Izsó, *Sziklai* Kornél, *Dalnoki* Viktor, *Márkus* József, dr. *Bányai* Sándor, *Thury* Elemér, *Hidvéghy* Ernő, *Makróczy* János, *Fenyéri* Mór, *Widder* József, *Szerdahelyi* Ferenc, *Lenkei* Lajos, *Hetényi* Elemér, *Borbély* Sándor, *Polgár* Károly, *Palotay* Gyula, *Krémer* Sándor. A barátságos lakomán az első felköszöntőt *Mészáros* Kálmán, az *Országos Szinész-Egyesület* irodaigazgatója mondta s miután meleg szavakban üdvözölte az egyesület harmincegyedik közgyülésére megválasztott képviselőket, különösen az ujonnan megválasztandó tanács fontosságára hivta fel a figyelmet. Szavait melegen megéljenezték. *Widder* József, a kassai társulat küldöttje azt a reményét fejezi ki, hogy a holnapi közgyülést a szinházi törvények tárgyalásánál a humanizmus szelleme fogja áthatni. *Márkus* József és *Kada* Elek tetszéssel fogadott felszólalásaikban komoly munkára buzditják a közgyülés képviselőit, hogy a fontos reformjavaslatokat letárgyalhassa. Felköszöntőt mondott még *Vidor* Dezső *Molnár* Lászlóra, az egyesület leköszönt elnökére.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Teleki pályázat.** A tudományos Akadémia a *Teleki-díj* száz aranyával ma ujabb levelet füzött ahhoz a pályadijkoszoruhoz, mely *Prém* Józsefet disziti. Az idei vigjáték-pályázaton nyertes müvének cime: *A helikoni ünnep* s azt a nagyszerü szellemi revolucióit tünteti föl, amely a század elején támadt a germanizáló törekvések ellen. A darab meséje ama dalnok-verseny keretében játszódik le, melyet *Festetich* György, a keszthelyi Georgicon megalapitója rendezett. Ebben a nemzeti ideálokkal telitett levegőben játszódik le Malvina és az ifju gróf Festetich László szerelmi története, mig a nemzet ügyéért folytatott küzdelemnek bajnokai a darab többi főszereplői: Berzsenyi Dániel, Kisfaludy Sándor, Szegedi Róza, Horváth Ádám és Horváth Endre.

A biráló-bizottságnak *Jókai* Mór volt az elnöke, tagjai voltak: *Berczik* Árpád, *Bayer* József, *Gyenes* László és *Vizváry* Gyula, kik *Prém* Józsefnek *egyhangulag* és meleg dicsérettel, őszinte elismeréssel juttatták a jutalmat. A bizottság jelentése, melyet *Bayer* József terjesztett elő, dicsérettel szól a jeles verselésről, a tökéletes szinszerüségről. Belső kvalitásai közül az erős komikai erőt, a meleg, poétikus fölfogást és az igazi magyar szellemet emeli ki a jelentés.

Prém József a mai diadalával az ötödik pályadij dicsőségének lett részese.

Huszonhárom vigjáték-iró küzdelmes tusájáról a jelentés szerint még a *Lantos szerelem* cimü négyfelvonásos darab érdemelte ki a birálók figyelmét. A darab főhibája azonban az, hogy nem vigjáték, hanem Balassa Bálintról szóló érzékeny játék s ezért a dij odaitélésénél, kitünő kvalitásai dacára szóba sem jöhetett. Ugyancsak dicsérettel szól a jelentés a *Lányok*, *A szellemidézők* s a *Kátó ur* cimüekről, melyek még a tavalyi pályázatról maradtak. Érdekes munkának tartja a jelentés *A katonák*, a *Házasság iskolája* és a *Pázmán lovag* cimü vigjátékokat.

Nagyjában véve az idei pályázat kedvezőbb volt a tavalyinál. Igaz ugyan, hogy huszonkét pályamunka közül *hét* teljesen hasznavehetetlen. *Tiz* darab sok tekintetben figyelmet, sőt dicséretet érdemlő munka. Ezek közül is kiválnak: *A lantos szerelem*, *A katonák*, *A házasság iskolája* és a *Szellemidézők*.

Értesülésünk szerint a Lantos szerelem cimü darabot *Martos* Ferenc, a Katonákat *Császár* Imre, a Házasság iskoláját legifjabb *Szász* Károly, a Szellemidézőket *Ferenczy* Ferenc irta.

○ **D'Annunzio — Garibaldiról.** Rómából irják: Egész Olaszországban nagy feltünést keltett Gabriele d'Annunzionak, a hires irónak egy verse, amelynek cime *Garibaldi*. A verset maga a költő olvasta fel Milanóban és Génuában, az ottani szinházakban, óriási sikerrel. Azt irják, hogy a költeményben sok olyan részlet van, amely az uralkodóházat kellemetlenül érinti.

EGYESÜLETEK.

(A magyar tisztviselők országos egyesülete) ma tartotta évi rendes közgyülését a tagok nagy részvétele mellett. Az évi jelentés szerint az egyesület anyagi helyzete kielégitő és a tagok száma 2476-ra rug. A közgyülés a felügyelő bizottság jelentése alapján ugy a választmány, mint a felügyelő-bizottság részére a felmentvényt megadta. Ezek után 20 választmányi rendes és 30 póttag, továbbá 7 felügyelő-bizottsági rendes és 5 póttag választatott meg. A közgyülést az egyesület étermében társas vacsora követte, mely a legjobb hangulatban és késő éjjeli órákban ért véget.

(A szamaritánus egylet) javára e hó 22-én, pénteken délután 5 órakor jelmezes zenei mükedvelő előadást rendeznek az *Uránia* szinházban. A jótékony célra való tekintettel a szereplők a fővárosi társadalom előkelő köreiből vannak felkérve. A mozgalom élén a most betegen fekvő egyesületi elnöknő gróf *Wenckheim* Krisztina helyett gróf *Hugonnay* Béláné áll, mig a müvészeti részt báró *Huszár* Ilona festőmüvésznő vállalta magára.

(A Lipótvárosi Kültelki Kör) tegnap délután rendkivüli közgyülést tartott, melyen a kör eddigi vezető igazgatósága helyett állandó tisztikarát választotta meg. Elnök lett *Sándor* Pál, társelnök *Czipauer* János, alelnökök *Révai* Izsó és *Krayer* Emil.

SPORT.

⁂ **Vivóakadémia Kecskeméten.** Fényes vivóakadémiát rendezett tegnap, vasárnap este, Kecskeméten a nőegyesület javára az ott állomásozó cs. és kir. 4-dik lovasdandár-iskola tisztikara. A fényes siker gróf *Cappi* cs. és kir. őrnagy, a lovas-iskola parancsnokának és szentiváni *Mészáros* Ervin dzsidás hadnagy, az iskola vivómesterének buzgólkodását

dicséri. Az akadémiát nagy és előkelő közönség nézte végig, mely magában foglalta Kecskemét és vidéke előkelőségét, csaknem teljes számban. Az akadémián résztvettek a lovasiskola tisztjei, *Mészáros* Ervin hadnagy vitőrbajnok, továbbá Budapestről a népszerű vivómester *Santelli* Italo lovag, *Porteleky* László kardbajnok, *Szántay* Jenő cs. és kir. huszártiszthelyettes, *Szőts* Aladár csendőrőhadnagy és *Bakos* Géza a M. A. C. tagjai, Szegedről *Armentani* vivómester, *Matuskovits* László a szegedi vitőrverseny győztese, honvédőhadnagy és *Hoffmann* Géza cs. és kir. utászőhadnagy. A változatos vitőr- és kardmérközések kivétel nélkül magas szinvonalon állottak és a nézők tetszését különösen megnyerte: Mészáros—Santelli vitőr-, Mészáros—Porteleky kard-, Santelli—Armentani kard- és Porteleky—Santelli kardmérközése. A vivó estélyt, amely a jótékonycélra is szépen jövedelmezett, hangulatos lakoma és táncmulatság fejezte be.

Nyilttér.

Külföldi tekintélyes életbiztosító

társaság évek óta fennálló

magyarországi vezérképviselősége

előkelő vagyonos budapesti lakosnak átadandó. Részletes adatok és referenciákat tartalmazó ajánlatok „**Életbiztosítás 8200.**" jelige alatt **Haasenstein és Vogler** czéghez, Budapest Dorottya-utca 9. I. emelet küldendők. Anonym ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Borsszem Jankó sajtópöre.** Timon Ákos egyetemi tanárt a mult évben, mikor nászutjáról visszaérkezett és az egyetemen előadásait megkezdeni akarta, néhány egyetemi hallgató gunyos megjegyzésekkel illette. Erről a botrányos esetről akkor megemlékeztek a lapok is s a *Borsszem Jankó* is élclapi humorral tárgyalta. *Timon* Ákosné az élclapi cikkecskében sértést látott és azért sajtópört inditott a nevezett lap ellen. A cikk szerzőségét s a törvény előtt való felelősséget dr. *Ágai* Adolf vállalta el, aki ugy a vizsgálat során, mint lapjában közzétett nyilatkozatában kijelentette, hogy eszeágában sem volt sérteni Timonnét, ő annak a nehány egyetemi ifjunak botrányos fellépését s magaviseletét akarta guny tárgyává tenni. Ma tárgyalta ezt az ügyet a törvényszék vádtanácsa *Czárán* táblai biró elnöklete alatt. A tárgyaláson dr. Ágai ismét kijelentette, hogy Timonnét sérteni nem akarta. A törvényszék vádtanácsa hosszas tanácskozás után vád alá helyezte dr. Ágai Adolfot Timon Ákosné sérelmére elkövetett becsületsértés vétségeért. Ez ügyben a főtárgyalást a jövő hó első felében tartják meg.

§§ **A munkás kese.** Mindennap olvasunk gondatlanságból okozott halálos balesetet, de nem mindennap olvassuk, vagy precizebben: nagyon elvétve olvassuk, hogy a gondatlan emberek meglakolnak vétkes gondatlanságokért. Mintha a törvénykönyv eme részének valami szervi hibája lenne. Gyárosok, igazgatók, munkavezetők, pallérok elég sürün kerülnek a vádlottak padjára, de a marasztaló itélet a szenzációs ritkaságok közé tartozik. Ha valaki egy bezárt ládából öt forintot lop ki, az a két évi fegyházat bizonyosra veheti, de ha valaki kényelmi, takarékossági vagy egyéb tekintetekből felebarátjának testi épségét vagy életét veszélyezteti, az kivágja magát, ahogy akarja. Csak másra vagy másokra kell háritania a felelősséget s a törvény egyszerre tehetetlen vele szemben. A judikatura e visszás gyakorlatát a mai eset is igazolja.

A magyar épület- és mülakatos-gyárban nagy szerencsétlenség történt 1898. év augusztus 18-án. A hullámlemez hajlitó gép fogaskerekei elkapták *Csapó* Mihály munkás karját s azt összemorzsolták. A szerencsétlenül járt ember ezen a baleset következtében teljes életére nyomorék lett. A vizsgálat kideritette, hogy a szesencsétlenséget az idézte elő, hogy Csapó a gép működése közben nyult a géphez, amely ingujját elkapta s a félkarját a kerekek közé sodorta. Ez a szerencsétlenség nem következett volna be, ha a fogaskerekek védőszerkezettel lettek volna ellátva. Hogy e védőszerkezet alkalmazásának elmulasztásáért kit terhelt a felelősség, nem volt vitás. A törvényszék a gyári vezetőség bemondása alapján *Ács* Béla lakatossegédet tette felelőssé, aki a gépnél mint müvezető volt alkalmazva, s gondatlanságból okozott sulyos testi sértés vétségért őt helyezte vád alá. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőtörvényszék *Bakonyi* biró elnöklete alatt. A tárgyaláson a vádlott tagadta bünösségét. Ő többször sürgette a mentőkészülék felállitását, de a gyárvezetőség nem teljesitette kivánságát. Hivatkozott az iparhatósági vizsgálatra is, amely ilyen szerkezet felállitását nem látta szükségesnek. Ez után a védekezés után dr. *Farkas* alügyész a vádat elejtette s a törvényszék a vádlott ellen a további eljárást beszüntette. A szerencsétlenül járt *Csapó* Mihály most meg van fosztva az utolsó reményétől is, hogy kiállott szenvedésért és nyomorékká tételeért kártérítési pört indithasson.

TÁVIRATOK.

Bécs, március 18. Az *osztrák nagyiparosok* központi szövetségének vezetősége szombaton ülést tartott, amelyen a képviselőházban benyujtott több törvényjavaslatról tanácskoztak és olyan határozati javaslstot fogadtak el, amelyben nagy örömmel üdvözlik a *parlament munkaképességét* és különösen a csatornaépitési programm végrehajtásának megkezdését. Az osztrák nagyiparosok remélik, hogy a viziutak épitését a második trieszti vasut épitésével együtt kezdik meg és pedig a gazdasági szempontból legfontosabb csatornának, a Duna-Odera-csatornának az épitésével.

Szófia, március 18. Ruszcsukból jelentik a lapoknak, hogy az ottani macedón lövészegyesület, amely a legnagyobb ezek között az egyesületek között, a fegyverek kiszolgáltatását megtagadta.

Indianopolis, már 18. *Harrisonnak*, az Egyesült-Államok egykori elnökének tegnapi temetésén körülbelől 15.000 embert vett részt. *Mac Kinley* elnök és Harrison kabinetjének egykori tagjai jelen voltak a Harrison lakásán tartott egyházi szertartáson.

Edvárd király látogatásai.

London, március 18. Az a külön küldöttség, amely Lord *Wolseley* vezetése alatt Bécsben notifikálni fogja *VII. Edvárd* király trónralépését, egyuttal azt is tudatja majd, hogy az angol királyi pár a gyász letelte után meg fogja látogatni az európai udvarokat.

Bécs, március 18. A Pol. Corr. jelentése szerint *Wolseley* tábornagy mint rendkivüli nagykövet e hó 25-ikén az angol király trónraléptének notifikálása végett Bécsbe érkezik. A király 26-ikán fogadja Wolseleyt.

A kihallgatott császár.

Berlin, március 18. A császári kastélyban ma megjelent a bünügyi vizsgálóbiró és *kihallgatta a császárt* a brémai merénylet ügyében.

Az olasz képviselőházból.

Róma, március 18. A képviselőház mai ülésén az igazságügyminiszter Sorani és Pavia képviselők interpellációjára adott válaszában bejelentette, hogy legközelebb törvényjavaslatot fog benyujtani a *válás szabályozásáról*. A miniszter nyilatkozatát helyeslésel fogadták.

A második Sternberg-pör.

Berlin, március 18. A törvényszék előtt ma kezdődött meg a szemérem elleni bünczselekménynyel vádolt Sternberg Ágost bankár második pörének tárgyalása. A tárgyalást az államügyész inditványára ujabb tanuk kihallgatása végett elhalasztották.

A dél-afrikai háboru.

Brüsszel, március 18. *Krüger* tegnap hosszu táviratot kapott *Botháló a béketárgyalásokról, amelyek lassan haladnak.*

Brüsszel, március 18. *Krüger* elnök környezetében *képtelenségnek* tartják Rochefortnak azt a kalandos tervét, hogy 25 milliomos sorsjátékot fog rendezni s azon európai önkéntes sereget toboroz a boerok támogatására.

Fokváros, március 18. De Wet serege több részre oszolva Senekalból tovább ment.

Belga fenyitő expedició.

Brüsszel, március 18. A lapok jelentik: *Wulf* őrnagy, akit azzal a megbizással küldtek ki, hogy bósszulja meg annak a belga ügynöknek a halálát, akit a Kongo-államban a denaluluák megöltek, a Lubidi-folyó mellett megütközött a lázadókkal, *megverte és meghódolásra kényszeritette őket.* A Kongo-állam katonái közül 4 elesett és 4 megsebesült.

Diákzavargás Pétervárott.

Pétervár, március 18. A Péter-Pál várban két éve elhalt *Vetrova* diákkisasszony emlékére tartott mai gyászünnepély alkalmából az itteni főiskola hallgatói a Kazán-székesegyház előtt nagy tüntetésre készültek. Minthogy a rendőrség erről már napok előtt értesült, megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az utcai zavargásokat megakadályozza. Midőn tehát a tüntetők, ezek között számos diákkisasszony, a székesegyház előtti téren megjelentek, megérkeztek a testőr-kozákok, lovas-csendőrök és a rendőrség és szétkergette a tüntetőket, miközben *számos elfogatás történt.* Ezek a dolgok meglehetősen nyugodtan folytak le. A városban elterjedt ama hirek, hogy számos embert sulyosan megsebesitettek és egyeseket megöltek, a beérkezett értesülések szerint nem bizonyultak valóknak.

A gothai tartománygyülés.

Berlin, március 18. Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a gothai tartománygyülés ülésszaka elébe. Ma nyilt meg a tartománygyülés, amely mindössze 19 tagból áll s ezek közül 9 szociáldemokrata, a többi tiz képviselő az agrárius, a szabadelvü és a nemzeti haladó pártokhoz tartozik. Ha a szociáldemokratáknak sikerül csak egy szavazatot szerezniök még, akkor az elnökválasztást is ők döntik el.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 18. A *Länderbank* tiszta nyeresége 8,015,539 korona. Az osztalék részvényenként 24 korona.

Fiume, március 18. A kereskedelmi részvénytársaság ma tartotta meg második rendes évi közgyülését, amelyen nagyszámmal jelentek meg a részvényesek. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentését, valamint a zárszámadásokat a közgyülés tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Az igazgatóságba beválasztattak: *Elek* Pál elnök, Vajda Izidor, Koret Dávid, dr. Sachs Henrik, Beregi Lajos Hódmezővásárhelyről, Haramia Stefano, Krisper József Laibachból, dr. Schmidt Miklós és Virág Henrik ügyvivő igazgató. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Báró Busch Alfonz, Fehér Miksa, Schwarcz Adolf és Szalay Béla.

Bécs, március 18. *(A Budapesti Napló telefonjelentése.)* Tekintettel az ismét jobb new-yorki jegyzésekre a forgalom kezdetén vásárlási kedv mutatkozott, az irányzat szilárdult; hasonló irányban befolyásolták a tőzsdét a budapesti kedvező jelentések is. Később az üzlet csöndes lett s az árfolyamok elvesztették előbbi emelkedésüket.

Köttettek: buza tavaszra 7.96, 7.93, május—juniusra 8.01, 7.98, őszre 8.02, 8.01, rozs tavaszra 7.93, 7.95, zab tavaszra 6.76, 6.75. tengeri május—juniusra 5.54, 5.53, rozs május—juniusra 7.86, 7.87, őszre 7.10, 7.11, tengeri julius—augusztusra 5.64 5.66, repce augusztus—szeptemberre 12.75, 12.85. K. Zárlatkor maradtak: buza tavaszra 7.92, 7.93, május—juniusra 7.96, 8.05, rozs tavaszra 7.94, 7.96, 7.95, zab tavaszra 7.76, 7.75 korona.

New York, március 18. *(Terménytőzsde.)* *(Zárlat.)* *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.5/8 (8.3/4). Aprilisra 8.19 (8.29). Juniusra 8.22 (8.33). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.5/8). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 8.05 (8.05). Stand white Philadelphiában 8.00 (8.00). Rafined in Cases 9.10 (9.10). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — *Zsir:* Western steam 8.12 (8.10). Rohe és Brothers 8.25 (8.25). — *Tengeri* irányzata állandó. — Márciusra 49—. (49.—). Májusra 46.7/8 (47.—). Juliusra 46.3/8 (46.1/2). — *Buza* irányzata igen tartott. Piros őszi helyben 81.3/8 (81.1/2). Márciusra 80.1/4 (80.3/4). Májusra 80.5/8 (81.1/8). Juliusra 80.5/8 (80.7/8). Szept.-re 79.3/4 (—.—). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/4 (1.1/4). — *Kávé:* Rio 7. sz. 7.1/8 (7.1/8). Márc.-ra 5.50 (5.60). Juliusra 5.65 (5.75). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75 (2.75). — *Cukor:* 3.1/2 (3.1/2). — *On:* 26.50 (25.65). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 18. *(Terménytőzsde.)* *(Zárlat.)* *Buza* irányzata tartott. Márciusra 75.1/4 (76.1/4). Májusra 76.3/8 (77.1/2). *Tengeri* irányzata állandó. — Márciusra 40.1/2 (40.3/8). — *Zsir:* Márciusra 7.77 (7.70). Májusra 7.77 (7.70). — *Szalonna* short clear 7.95 (7.95). — *Sertéshus:* Márciusra 15.75 (15.55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— **Kéziratokat nem adunk vissza.** —

M. J. *Budapest.* Helyes kritikája a fölületes itélkezésnek a levele. Amit azonban megir benne, azt mi már kifejtettük ennek a dolognak a tárgyalása alkalmával. Ismétlésbe bocsátkoztunk volna tehát a közlésével.

154.225. 1. Az a levél afféle mozaik, nem nagy baj, ha az egyes köveire rá lehet ismerni. 2. Dreyfus Genf mellett nyaralt, most talán már visszatért sógorának. Valabreguenek, Franciaország határán levő egyik birtokára.

R. J. *(A magyar nyelv tanulásáról).* Helyes, okos dolgok. Elmondták azonban már sokszor.

B. J. A tegeződés a barátság intenzivitásától függ. Ha az illetők bizalmas barátok, bátran tegeződhetnek.

L. I. *Érmihályfalva.* Dr. Ch. F. országgyülési képviselő, V., Sas-utca 14. szám alatt lakik; Sz. P. pénzügyőri felügyelő sem a magyarországi tiszti cim- és névtárban, sem a budapesti cim- és lakjegyzékben nem fordul elő.

K. L. *Zomba.* 1. Többek közt Steinberger Edéné, a pápai zsidó nőegylet elnöknője. 2. Citrom oldattal kiveheti. 3. Patyolat, VIII, Röck Szilárd-utca 4. sz.

K. Gy. *Kecskemét.* Érdemetlen és céltalan dolog foglalkozni ezzel a dologgal. Az ön itélete egyébként helyes aesthetikai érzékre vall.

W. J. *Cegléd.* 1850-ben született.

V. *Nagyvárad.* Németre lefordiitották, franciára nem.

F. J. *Baja.* Nem jelent meg.

W. B. *Budapest.* Valamennyire együtt adjuk meg a választ.

L. L. *Bécs.* Köszönjük, el vagyunk látva.

Kétszer negyvennyolc. Kezdetleges és grammatikai hibákkal telitett munka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Künn a...

Künn a hideg, sötét éjben
Búg a szélvész rémesen,
Jutok-e még az eszedbe
Édes, hűtlen kedvesem?
Kandallónak tüze mellett
Régi emlék feltámad...
Be' sok ilyen téli estét
Töltöttem én te nálad!

A te hires szerelmedből
Most már semmi se' maradt,
Én nem tudom elfeledni
Szemed, kezed, ajkadat.
Te már régen másé lettél,
Én imádott kedvesem...
Künn a hideg, sötét éjben
Búg a szélvész rémesen.

Dénes Tibor.

+ **Mozart ifjukori levele.** Mozart fiatal éveiben háromszor is volt Olaszországban. Már mint tizenhároméves gyerek járt ott és hogy már akkor termékeny szerző volt, bizonyitják ebből az időből Olaszországban fönnmaradt nagyszámu müvei. Rárézve legjelentőségteljesebb volt az első olaszországi utazás, melyet atyjával tett 1769-ben. Az eddig ismert levelek, melyeket ezen utazása közben nővérének *Nannerlnek* irt, 1770-től kezdődnek, Milanóból keltezve. A legtöbbjét olaszul irta, vagy — ha tulságos jó kedve volt — az ő tréfás olasz-német keverékén. Ujabban megint megtalálták egy levelét, a melyet egyik utazásának megkezdése előtt 1769-ben Tirolból Salzburgba irt. A levél nagyon rövid és annyival is jelentéktelenebb, mivel semmi vonatkozás nincs benne müvészi munkásságára vagy egyéb dolgaira. De mégis nagyon megragadó benne a szeretetreméltó gyermeki hang, melyen anyjának ir. Ez a gyermekes kedvesség mutatkozik a bevezetésnek mulatságos logikájában:

Legkedvesebb Mamám!

Szivem tele csupa megelégedéssel, mivel olyan vidám ez az utazás, mivel olyan meleg van a kocsiban, és mivel a kocsisunk olyan derék fickó, hogy mihelyt az ut kissé engedi, olyan gyorsan hajt.

Egyébiránt pedig csak ennyit tesz még hozzá: „— Apa szeretné, ha már az egész utazásról otthon mesélhetne mamának."

•

+ **A boer szökése.** A párisi Vendôme-negyed rendőrbiztosságánál a napokban megjelent egy lerongyolott matróz-ruhába öltözött boer s a délafrikai köztársaság konzulátusa után tudakozódott. Mielőtt válaszolhattak volna neki, összerogyott e szavakkal: Meghalok éhen.

Levest és kenyeret adtak neki, ettől magához jött s azután elbeszélte, hogy *Diplini* Ferencnek hivják, Pretóriában született, mezőgazda volt, s a háborut Cronjevel együtt harcolta végig Anglia ellen, a kivel később Szent Ilonára vitték fogolynak. Egy sötét éjszakán megszökött, a kikötőbe futott s ott egy hajóhoz uszott, melyre észrevétlenül fölfutott s azután elrejtőzött az alsó helyiségekben. Mikor a hajó már nyilt tengeren járt, a szakács észrevette. Az volt a szerencséje, hogy éppen német hajóra került. A kapitány nagyon jól bánt vele, száraz ruhát ádott neki s magával vitte Cherbourgba. Onnan gyalog ment Párisba azzal a kevés pénzzel, mit a kikötőben munkájával keresett. Utolsó pénze is elfogyván, két napig nem evett. A transvaali konzulátusnál akart segélyt kérni, amit most persze meg is kap. Ő az egyetlen boer fogoly, kinek Szent-Ilonáról sikerült megszöknie.

•

+ **A festett narancs.** Nem egészen uj az a hit, hogy az áruba bocsátott vörösbélü narancs nem mind valódi, azaz természettől szineződött, hanem hogy van közte festett narancs is. Németországban állitólag már több év óta ismerik a kereskedőknek ezt a fogását és a mult évben irták a lapok, hogy efféle csalás Grácban is honos.

A narancs belseje közönségesen sárgás szinü szokott lenni, de van vérvörös szineződésü is, mely utóbbi a kedveltebb. A festés Hoiter, a gráci mezőgazdasági kisérleti állomás vezetője szerint, akként történik, hogy a vörös festéket finom fecskendővel juttatják a narancs belébe; ha az ilyen narancs héját nagyon figyelmesen vizsgáljuk, Hoiter szerint észreveszszük a helyet, amelyen a fecskendő csucsa a héjat átszurta. Festő anyagnak szerinte többnyire anilinfestéket (fukszint vagy rubint) használnak, amely nem mérgező. A gráci piacról származó mesterséges vörös narancsot Hoiter szerint nem anilin festékekkel szinezték, hanem valami növényi eredetü festőanyaggal, valószinüleg a vörös áfonya levével.

Bouillé A. közli, hogy Párisban olyan narancs is került forgalomba, amelynek héjába kátrányfestéket fecskendeztek, hogy a vevő azután vörös narancsnak nézze; ily narancs bele azonban festetlen marad. E felfogással ellentétben dr. Pum és dr. Micko, a gráci állami élelmiszer-vizsgáló állomás tisztviselői, amint a *Kert* irja, kimeritő vizsgálat és kisérletezés alapján kimutatják, hogy sem a gráci, sem más piacon festett narancs nincsen, minthogy befecskendezés utján való egyenletes festése, a narancs belének gerezdes alkotása és más anatómiai körülmények miatt lehetetlen. A két kutató kideritette, hogy a szines folyadék befecskendezésének csak helyi hatása van, melytől az egész narancsbél meg nem festődik. Számos kisérletekben megpróbálták a festést s az eredményeket két sikerült szines mümellékletben közlik is. A kisérleteket három sorozatban végezték: 1. a héj alá való fecskendezéssel; 2. a narancs tengelyébe való befecskendezéssel; 3. a gyümölcsbélbe való fecskendezéssel. A három sorozatnak megfelelő elváltozások olyan szembeötlően egyenetlen eredményeket adnak, hogy nincs ember, aki ez eltérő foltokat könnyen észre ne venné.

Még talán legkönnyebben sikerülhet a narancshéj festése befecskendezéssel, hogy a külső szinbeli látszat vörösbélü narancsot gyanittasson, melynek héja a legtöbb esetben vöröses árnyalatu. Ilyen esetekben azonban a befecskendezés helye körül kisebb vagy nagyobb, élesen határolt vörös folt vehető észre, mely a vevőben könnyen gyanut kelthet.

Mindezekből kitünik, hogy a vörösbélü narancs festésének gyakorlati alapja nincs s a festés a foltok keletkezése miatt egyenesen lehetetlen.

•

+ **Amerikai módszer.** A new-yorki állami egyetem tagjai, kik a közoktatásügyi bizottságot alkotják, elhatározták, hogy kiválogatják a festészet, szobrászat és épitészet legszebb száz remekét, amelyeknek a hivatásuk lesz az iskolákban közszemlére kifüggesztve, fejleszteni a yankee-cseneték müizlését. A hetvenöt tagból álló jury, amelyben a legkülönbözőbb osztályok és nézetek képviselve voltak, hozzáfogott az első válogatáshoz. Az összeállitott próbajegyzék azonban ugyancsak megváltozott alakban került ki a szakértő bizottság kezeiből. A bizottság az egyes eseteknél kitette a visszautasitás okát is. A milói Vénuszt *meztelensége miatt* vetették vissza. Rafael Sixtini Madonnáját, Madonna della Sediáját, Murillo Szeplőtelen fogantatását, Corregio Imádását és Tizian Mennybemenetelét azért törölték, mert ezeken *a zsidók esetleg megütköznének. Meissonier* 1807-jét meg azért nem fogadták el, mert könnyen *felköltheti a háboru gondolatát.* Burne-Jones Arany lépcsőjét affektáltnak és fennhéjázónak találták. Joshua Reynold Angyalfőjét hasonló sors érte, mivel szép, de nem elég erőteljes és végül Leonardo da Vinci Utolsó vacsoráját nem találták méltónak arra, hogy a tanulók megnézzék. A jeles bizottság külömben három év alatt végezte el ezt a kedves kritikát.

•

+ **Kedves statisztika.** Oranienburgban egy *Seiler* Ede nevü vegetarianus a következő összeállitást bocsátotta világgá a vegetariánusok fogyasztásáról:

Én magam egész éven át mintegy 50 kiló szamócát, 40 kiló egrest, 50 kiló szilvát, 30 kiló cseresznyét, 60 kiló körtét, 10 kiló szőlőt, 150 kiló almát és 20 kiló diót fogyasztok. Ha már most Németország 56¼ millió lakósa, mind ugy élne, mint én, akkor Németországban kerek 230 millió métermázsa gyümölcs fogyna, átlag csak 20 márkával számitva, ez 4⅔ milliárd márka jövedelem volna a gyümölcstermelőknek.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irta: **DÓZSA ENDRE.**

(3)

— Aztán mit csinál ott?

— Vigasztalja, ápolgatja a jövőnek rejtegetett nemzeti életerőt.

— Arcomba kergeted a vért... Lehetnének olyan hitvány gyáva magyarok, kik rejtőzködnek, mikor a hazának minden csepp vérre szüksége van? És az én házamban rejtegetitek? És Rozáli, éppen Rozáli ápolgatja? Kiverem onnan, mint Krisztus a kufárokat!... Hej, huszárok talpra!

Eliás magyarázni akart, de Galambodi Miklós már nem hallgatott reá. Felkötötte kardját és az öt huszártól követve, indulatosan rohant fel a dombon az ősi házhoz. Eliás kőszvényes öreg lábaival alig birta követni.

Szinte sarkostól belökte a nagy ebédlő ajtaját.

— Miféle gyáva nép bujkál itt? — kiáltotta be a félhomályba. De amint egy pár lépést tett előre, a terem közepén felfüggesztett lámpa gyér fényivében egy halvány női alak könytől nedves esdeklő szemeit pillantotta meg. Az a pár csillogó köny azokban rég nem látott kék szemeken elöltotta minden haragját.

— Oh milyen szép lett maga Miklós urfi! — sóhajtott a lány.

— De szép lány cseperedett belőled Rozáli! — mondta ugyanazon pillanatban Miklós.

— Milyen hatalmas, mikor haragszik!

— Milyen bájos vagy, mikor igy könyörögsz!...

— Nem magamért, ezekért könyörögtem, hogy legyen csendesebben. Erős hangja felveri a lázasan alvót, sértő szava felkorbácsolja, meggyulasztja és elsorvasztja az ujjáteremtéshez annyira szükséges életerőt.

Galambodi Miklós körülnézett. Valami tiz hevenyészett ágy volt a szobában. Mindeniken egy-egy nehezen sebesült magyar katona feküdt, székeiken, melyek ágyaikhoz voltak téve, látható volt ruhájuk és e ruhákról megitélhető volt a csapattest, melyhez tartoztak. Csonka volt valamennyi, kinek a karja, kinek a lába, kinek a keze volt levágva, vagy lelőve. Némelyik már gyógyuló félben az élet belopódzott szikrájának reményével, másik csüggedten, a halál elöre vetett árnyékának érzetével.

A sarkantyu-pengésre egyik-másik feleszmélt.

— Hozott Isten, pajtás! Győzi-e e még a magyar vérrel? Magasan lobog-e a nemzeti szin zászló? szólott az egyik.

— Magasan lobog, de kell a vér, siessetek felgyógyulni. Gyere, Rozáli, mutass be sorba vendégeimnek. Ezek hát a jövőnek rejtegetett nemzeti életerő? szólt Miklós, gyöngéden átkarolva Rozálit.

A lány kipirult, aztán remegni, majd köhécselni kezdett, de mintegy feledve mindent, mégis odasimult a hetyke huszárdolmányhoz, még szemét is lehunyta egy percre, nehogy valaki belásson viharzó lelkébe.

Mégis beláttak. Egy öreg székely huszár feküdt a nappali felé nyiló ajtó mellett s mikor a szemle rendén, mint utolsóhoz hozzá kerültek, megfogta Rozáli kezét, amint párnáját igazitani akarta.

— Csókold meg kapitány ur ezt a kicsiny kezecskét, csókold meg helyettünk. A magyarok Istenének áldása van rajta! Lehet, hogy nagy, nemes ur vagy s talán visszatetszik neked a szegény zsidóleány, de nagy és nemes érzésnek verejtéke van nap-nap után égő homlokán s a mindenek felett legnagyobb urnak, a szeretet Istenének hü szolgálója ő!...

Galambodi Miklós meghatottan a látottak és hallottaktól emelte ajakához Száli kezét.

A kis törékeny penészvirág egészen lángban égett, megszédült, megtántorodott, köhögése elővette, a felforralt vér a szétrombolt tüdőből kirohant a keskeny, halvány rózsaszin ajakon és az ájult fiatal lányt a könyező öreg Eliás fogta fel.

— Adja át öreg és hozzon vizet — szólt Miklós — karjaiba véve át a lányt. A megroncsolt szivecske ott pihegett lassan a meghatott Kossuth-huszártiszt szive felett. Valakihez hasonlit ez a lány, vagy a szivem mélyén az ifjukor zománcaival bevont ezen alakhoz hasonlit valaki Évának a magas társaságbeli lányai közül? — tünődött Galambodi.

Talán a hozott hidegvizes borogatástól, talán a mind lázasabban lüktető férfisziv dobogásától, de hamar felocsudott a lány.

— Engedjen meg Miklós urfi, nagyon, de nagyon boldog voltam. Láttam egész gyermekkorunk édes verőfényét és a szivem fénysugárral volt a maga szivével összekötve. Milyen kár volt felébredni!

— A te kezeden a magyarok Istenének áldása van, még összeszedheti a sugarakat, melyek szivedből szivemhez vezetnek. De légy bizalmasabb s ne cimezz urfinak.

— Szolgálód a földön igaz szivem szerint! hajtotta meg fejét beleegyezésül Rozáli.

A fiatal huszár a fiatalság könnyelmüségével karolta át ujra a lányt, most már erősebben szoritva magához, Hisz holnap ugyis a Gedeon ágyuja elé kell menni, ma még élvezni kell, ma még remélni kell.

Kinyitották a nappali ajtaját, itt is vagy tiz ágy lehetett. A székekre elhelyezett ruhákból kivehetőleg ezek szász nemzetőrök és román felkelők voltak. Ezek is hasonló gondossággal és szeretettel látszottak ápolva lenni.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1901. évi március 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.289.127.000 korona. (—18.335.000 K.) — Érckészlet: 1,248.736.000 korona (+2.537.000 kor.) — Váltótárca 224.907.000 korona (—35.332.000 kor.) — Lombard-üzlet: 53.662.000 korona (—1.548.000 kor.) — — Adómentes bankjegytartalék: 292.439.000 kor. (+20.835.000 korona.)

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács *Kornfeld* Zsigmond elnöklésével ma teljes ülést tartott, amely kimondotta, hogy az idei rendes közgyűlést március 27-én délután 4 órakor a tőzsde nagytermében tartják meg. A közgyűlés elé terjesztendő évi jelentés szövegét a tanács egyhangulag elfogadta s *Kornfeld* Zsigmond elnöknek a jelentés szövegezéseért köszönetét fejezte ki. Az elnökség ezután bejelentette, hogy *Schweiger* Márton tőzdetanácsos, aki 30 év óta állott az intézmény szolgálatában, tanácsosi tisztjéről lekészönt. A tanács a lekészönést tudomásul vette és Schweiger Mártonnak odaadó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A folyó ügyek tárgyalása során kimondotta a tanács, hogy a hajózás megnyitását e hó 19-ére tűzi ki.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank szombaton délben tartotta rendes évi közgyülését madarasi *Beck* Miksa elnöklete alatt. A közgyülés határozatképességének konstatálása után *Györffy* Gyula jogtanácsos előterjesztette az igazgatóság jelentését, melyből kiemeljük a következőket:

A lefolyt évben a hazánkban már évek óta tartó üzleti pangás nem javult, sőt a kedvezőtlen gazdasági helyzet bizonyos tekintetben kiélesedett. Hozzájárult ehhez azon körülmény is, hogy az ipari konjunktúráknak általános, de főleg Németországban beállott határozott hanyatlása, továbbá az egész éven át tartó háboruskodások folytán a nemzetközi értékpapir-piacon is kedvezőtlenek voltak a viszonyok és hogy különösen a befektetési értékek ugy nálunk, mint szomszédainknál tetemes árhanyatlást mutattak, mely csak az év vége felé enyhült némileg.

Ami a pénzviszonyokat illeti, általában azt mondhatjuk, hogy a lefolyt üzletévben nálunk — különösen az előző 1899-iki évhez képest — alacsony kamatlábak uralkodtak, mely körülmény kevésbé a pénz bőségének, mint inkább a vállalkozási kedv teljes hiányának tulajdonitható.

A kamatüzlet kevésbé kedvező alakulása, a szindikátusokban elhelyezett tőkéink kisebb jövedelmezősége, értékpapirjaink árfolyam-hanyatlása és végül fővárosi közraktáraink kisebb keresménye okozzák együttvéve azt, hogy a lefolyt 1900-iki üzletévi nyereség az előző 1899-ikivel szemben csökkenést mutat és hogy a nyereségfelosztásnál ennek folytán az előző évinél 1 százalékkal kisebb osztalékot kellett javaslatba hoznunk.

A mérleg szerint az 1900-iki év folyamán a 277.446·78 K. elővitel hozzáadásával 2,162.483·49 K. tiszta nyereséget ért el a bank. A részvénytőke 5 százalékos kamatainak 1,500.000 K. levonása után marad 662.483·49 K., melyre vonatkozólag az igazgatóság javasolja, hogy a tartaléktőkéhez a minimális 5 százalékos (19.251·80) K. helyett 100.000 K. csatoltassék, miáltal a tartalékalap az 1,257.197·75 K. külön tartalék hozzáadásával 5 766.988·61 koronát ért el, továbbá az igazgatóság 10 százalékos jutaléka fejében 38.503·67 K. és a bank alkalmazottainak nyugdijalapja javára levonassék 20.000 K., együtt 503.979·82 K. 1 százalék fölülosztalékul (4 korona részvényenkint) 300.000 K., osztassék ki és a fönti levonások utan fönnmaradó nyereségmaradvány 203.979·82 K. a folyó 1901. év számlájára vitessék elő. A közgyülés a javaslatot elfogadván, a fönti javaslat alapján az 1901. április 1-én esedékes 8. sz. részvényszelvény 24 koronával (6 százalék) lenne folyó hó 19-étől kezdve beváltandó.

A felügyelő-bizottság jelentéseinek fölolvasása után a közgyülés a fölmentvényeket megadta. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság mandátuma lejárván, megejtették a választásokat és közfelkiáltással megválasztották öt évre: madarasi *Beck* Miksát, *Holl* Frigyest, gárdonyi *Neumann* Frigyest, *Neumann* Miksát, rozsnyói *Pekár* Imrét, *Tschögl* Henriket, *Walkó* Lajost és hatvani *Deutsch* Károlyt (uj). A felügyelőbizottságba pedig három évre: gróf *Ráday* Gedeont, *Aebly* Frigyest, *Bedő* Albertet és dr. *Mandelló* Károlyt. Végül *Bisicz* Lajos inditványára a közgyülés ugy az elnöknek, mint az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak buzgó és odaadó tevékenységéért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok március 24-ikén, délután fél négy órakor az egyesület helyiségeben tartja rendes évi közgyülését.

A Magyar Közgazdasági Társaság 21-ikén, (csütörtökön) este fél hét órakor a társaság saját helyiségében (Ferenciek-bazára I. emelet) felolvasóülést tart, melynek tárgya: *Barabás* Endre előadása. „A székely kivándorlás és a Romániában élő magyarok helyzete".

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 42.—, áruban 42.50 korona, Bécsben 40.80, illetve 41.20 korona.

Petroleum. (*Hesz* Izidor és Társa cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A hajózás megnyitásával az üzlet menete ismét élénkebb lett. Az árak utolsó jelentésünk óta nem változtak. Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 48.— kor. Orosz 3 csillagos petroleum 42.50 kor. Biztonsági 2 csillagos petroleum 41.— korona. Ipari 3 keresztes petroleum —.— korona. I. Standard petroleum 40.— korona. Amerikai császárolaj, ottani finomitás 60.— korona. Amerikai császárolaj belföldi finomitás 52.— korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20% göngysuly, az itteni vasuthoz szállitva értendők. Kékgálic I. vasmentes 64.— korona. Zöldgálic 58.— korona, carbolineum I. 17.— korona, carbolineum II. 15.— korona, Bacu gépolaj (orosz) 44.— korona. Oliva gépolaj I. 86.— korona, Oliva gépolaj II. 72.— korona, Tovothe gépkenőcs 60.— korona.

Gazdasági marhavásár. Budapest, március 17. és 18-án. (Saját tudósitónktól.) Felhajtatott: 291 drb jármas ökör, 28 drb fejős tehén, 14 drb igás bivaly, összesen 333 drb tenyészmarha. Fizettek: elsőrendü jármas ökrökért 740—800 koronát, másodrendü jármas ökrökért 660—720 koronát, gyengébb minőségü jármas ökrökért 600—640 koronát, hizlalási célokra 520—580 koronát (megfelel 52—54 fillér kgrként.) Igás bivalyokért 440—550 koronát (megfelel 41—48 fillér kgrként) páronként. Fejős tehenekért 170—214 koronát darabonként. Néhány nagyobb uraság jelent meg a vásáron, s ez a vásár kezdetének élénk hangulatot adott, de mikor ezek szükségletöket fedezték, az irányzat ellanyhult, s mintegy 100 darab eladatlanul maradt. Fejős tehenek, melyek a csütörtöki hetivásárról visszamaradtak, csak nyomott árakon voltak eladhatók.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás 199 darab juh, —— kecske. Jegyzett árak: Elsőrendü ürü 42 f.-tól 46 f.-ig, kivételesen — f. 1 kg.-ként, (vagy 36.— k.-tól 40.— k.-ig páronként), középminőségü ürü 44 f.-től — f.-ig, kivételesen — f., kg.-ként, vagy —.— k.-tól 40 k.-ig páronként, anyajuhok — f.-tól 42 f.-ig, kivételesen —— f.-től —— f.-ig, vagy — k.-tól — k.-ig, középminőségü gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy — k.-tól — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség ——— fillér, páronként — korona, kivételesen ——— korona, rackajuhok ——— fillér, páronként ——— korona. szerbiai juhok pákronként ——— korona, romániai juhok páronént ——— korona, kiselejtezett juhokért 36 fillér kgrként (25 korona, páronként) kecskék —.— korona páronként. Az üzlet valamivel élénkebb irányzat mellett folyt le, mint a mult héten; némi áremelkedés észlelhető.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi március 18. Készlet 503 darab. Erkezett 1110 darab. Osszesen 1613 darab. Eladatott 1100 darab. Maradt 513 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 90—92 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 88—94 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 86—92 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 80—94 koronáig. Malac 64—84 kgrig ——— korona. A vásár lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. Március 18. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtatott: 3286 darab magyar fajtáju, 776 darab galiciai fajtáju, — darab bukovinai fajtáju, 802 darab német fajtáju, összesen 4864 darab szarvasmarha.

800 darab felhajtás következtében az irányzat gyenge, azonban az árak nem változtak.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint élő sulyban: magyar hizóökör I. minőségü 64—68—70 fillér, kivételesen ——— fillér, II. minőségü 54—63 fillér, III. minőségü 46—53 fillér, galiciai hizóökör I. minőségü 64—72— fillér, kivételesen — fillér, II. minőségü 56—63 fillér, III. minőségü 48—55 fillér, német hizóökör I. minőségü 62——76 fillér, kivételesen 86 fillér, II. minőségü 64—71 fillér, III. minőségü 54—63 fillér. Legelő ökör 44—50 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonkint 40—63 korona. Kivételesen 64 kor.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, március 18.

A buzaüzlet ma szilárd irányzatban indult meg és a malmok élénken vettek részt a keresletben. A forgalom 50.000 métermázsát tett, 2½—5 fillérrel magasabb árakkal. Tengeri és árpa szilárd, rozs 5 fillérrel magasabb.

Eladatott:

Buza. Tiszaviděki: 1000 mm. 79·4 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 79·5 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 900 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. — f. 100 mm. 78·5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 76·8 k. 7 K. 90 f., 1360 mm. 78 k. 8 K. — f., 200 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 400 mm. 77·7 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 92½ f. 100 mm. 77·5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 70 f. 1200 mm. 77 k. 8 K. — f., 100 mm. 77 k. 7 K. 90 f. 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76·8 k. 7 K. 92½ f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 92½ f., 100 mm. 78·5 k. 7. K. 92½ f., 100 mm. 76·8 k. 7 K. 79 f., 2000 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 1770 mm. 74·7 k. 7 K. 75 f., 400 mm. 76·5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 87½ f., 1500 mm. 75·4 k. 7 K. 77½ f., 3140 mm. 74·6 k. 7 K. 70 f.

Pestvidéki: 580 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 400 mm. 78·5 k. 7 K. 85 f., 700 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 150 mm. 76 k. 7 K. 85 f. 50 mm. 78·5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 400 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 73 k. 7 K. 55 f.

Fehérmegyei: 500 mm. 78·5 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 90 f., 1000 mm. 76·5 k. 7 K. 87½ f.

Szentesi: 3000 mm. 77·7 k. 7 K. 97½ f.

Makói: 4000 mm, 78 k. 8 K. 02½ f.

Bánsági: 2500 mm. 75.2 k. 7 K. 52½ f.

Becskereki: 4000 mm. 76·2 k. 7 K. 77½ f.

Mezőhegyesi: 1800 mm. 77·5 k. 8 K. 15 f., 1700 mm. 77·5 k. 8 K. 15 f.

Felsőmaggarországi: 300 mm. 77 k. 7 K. 77½ f.

T.-Földvári: 2000 mm. 75·4 k. 7 K. 77½ f., 890 mm. 77 k. 7 K. 82½ f.

Budai: 400 mm. 78 k. 8 K. 05 f.

Raktári: 1700 mm. 76 k. 7 K. 72½ f., 650 mm. 76 k. 7 K. 72½ f., 650 mm. 76 k. 7 K. 72½ f., 2500 mm. 77 k. 7 K. 95 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 K. 45 f., 300 mm. 7 K. 40 f., 200 mm. 7 K. 50 f.

Árpa: 300 mm. 6 K. 67½ f.

Tengeri: 700 mm. 5 K. 52 f., 30 mm. 5 K. 52 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Tiszavidéki	ó	75	7.55	7.65	79	7.95	8.10
"	"	76	7.65	7.80	80	8.05	8.15
"	"	77	7.80	7.90	81	—.—	—.—
"	"	78	7.85	7.95	82	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	75	7.45	7.65	79	7.95	8.05
"	"	76	7.65	7.80	80	8.05	8.10
"	"	77	7.80	7.90	81	—.—	—.—
"	"	78	7.85	7.95	82	—.—	—.—
Pestvidéki	"	75	7.45	7.60	79	7.85	7.95
"	"	76	7.55	7.65	80	7.95	8.05
"	"	77	7.70	7.80	81	—.—	—.—
"	"	78	7.80	7.90	82	—.—	—.—
Bánsági	"	74	7.40	7.45	78	7.75	7.95
"	"	75	7.45	7.55	79	—.—	—.—
"	"	76	7.55	7.70	80	—.—	—.—
"	"	77	7.70	7.80	81	—.—	—.—
Bácskai	"	73	7.55	7.65	78	—.—	—.—
"	"	74	7.60	7.75	79	—.—	—.—
"	"	75	7.75	7.85	80	—.—	—.—
"	"	76	7.90	8.—	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.35	7.50
"	"	másodrendü	—	7.25	7.35
Árpa	"	takarmány	60—62	6.35	6.65
"	"	égetni való	62—64	6.—	6.20
"	"	sörfőzésre való	64—66	—.—	—.—
Zab	"		59—41	6.35	6.65
Tengeri	ó	bánsági	—	5.15	5.35
"	"	másmemü	—	5.35	5.45
Repce	uj	káposztás	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	5.10	5.20

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra . . . 7.70—7.73—7.71—7.69
Buza októberre . . . 7.73—7.74—7.70.
Rozs áprilisra . . . 7.58—7.59—7.60
Rozs októberre . . . 7.70—7.69
Zab áprilisra . . . 6.37
Tengeri májusra . . 5.26—5.25—5.26
Tengeri juliusra . . 5.36
Repce augusztusra . —.———.—

Déli egy órakor a következő **záróárakat** állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.72	pénz	7.73 áru
Buza októberre	7.68	"	7.69 "
Rozs áprilisra	7.59	"	7.60 "
Rozs októberre	6.71	"	6.72 "
Zab áprilisra	6.36	"	6.37 "
Tengeri májusra	5.25	"	5.26 "
Tengeri juliusra	5.36	"	5.37 "
Repce augusztusra	12.50	"	12.60 "

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra	7.70— 7.71
Buza 1901. októberre	7.74— 7.75
Rozs áprilisra	7.60— 7.61
Rozs októberre	7.06— 7.01
Zab 1901. áprilisra	6.36— 6.37
Tengeri májusra	5.25— 5.26
Tengeri juliusra	5.36— 5.37
Repce augusztusra	12.50—12 60

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde kezdetben szilárd magatartást tanusitott s az érdek előterében Osztrák hitelek s Rimamurányi vasmürészvények állottak, az üzlet folyamán azonban bécsi arbitrage eladások s helybeli nyereség-realizációk valamivel olcsóbb árfolyamokat juttattak felszinre. A zárlat nyugodt volt.

A helyi piac csaknem teljesen el volt hanyagolva. Némi üzlet Jelzálog- és Közutiban volt, előbbi 1—2 koronával alacsonyabban zárult.

A déli tőzsde, többszöri váltakozás után, egy árnyalattal gyengébben zárult.

Helyi piac gyengébb, mérsékelt forgalom mellett.

Járadékok némileg jobbak.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde szilárd.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 724.50—729.—. Osztrák hitelrészvény 714.50—719.—. Államvasut részvény 691.50—695.50. Koronajáradék 92.95—93.—. Jelzálogbank 465.——467.—. Rimamurányi vasmü 525.——531.—. Vámos villamos 299.——300.—. Déli vasut 102.50—103.—. Közuti vasut 617.——620 korona.

A déli tőzsde:

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 723.50—725.25. Államvasutak 690.——692.—. Osztrák hitelrészvény 713.75—715.25. Jelzálogbank 463.75—464.25. Leszámitoló bank 450.——450.50. Rimamurányi vasmü 524.50—527.50. Közuti vasut 614.——617.50 korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni 624.—625.—. Adria 470.—. Villamos 297.——299.— korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 714.25. Magyar hitelrész-

vény 723.50. Leszámitoló bank részvény 458.—. Rimamurányi vasmüřészvény 525.—. Osztrák-Magyar államvasut 690.50. Közuti vasut részvény 615.—. Városi villamos vasut részvény 298.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.—48.— korona, vörös aprószemü 43.—48.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 52.——55.— korona, nagyszemü 56.—63.— korona. Disznózsir: budapesti: 55.50—56.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 45.50—46.—. korona, 3 darabos 48.——48.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: bosznia, szokás szerinti minőség 15.——15.25 korona 120 darabos —.———. korona, 100 darabos 16.——16.25 korona, 85 darabos 17.——17.25 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona, 100 darabos 15.25—15.50 korona, 85 darabos 16.——16.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.25—19.50 korona, szerbiai 18.——18.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* ismét élénkebb az irányzat.

Déli tőzsdén is tartott.

Zárlat megcsappant.

Bécs, március 18. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 117.60. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 145.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.35. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.60. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 449.—. Rimamurányi vasmüřészvény 523.50. Magyar koronajáradék 92.90. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 92.25. Magyar hitelbank részvény 725.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 172.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 358.— Magyar kereskedelmi bank 2530. Magyar cukoripar 1930.

Bécs, március 18. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 98.25. 4%-os osztr. aranyjáradék 117.60. 1860-os sorsjegy 141.25. Osztrák hitelsorsjegy 399.—. Angol-osztrák bank 285.50. Bécsi bankegyesület 506.—. Osztrák-magyar bank 1673. Déli vasut 101.50. Dunagőzhajózási részvény 837.—. Dohányrészvény 296.50 Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.50. 4·2%-os ezüst járadék 98.15. Osztrák koronajáradék 97.60. 1864-iki sorsjegy 206.—. Osztrák hitelintézeti részvény 713.50. Unionbank 572.—. Osztrák Länderbank 433.—. Osztrák-magyar államvasut 690.—. Elbavölgyi vasut 497.—. Alpesi bányarészvény 473.—. 20 frank. arany 19.08. Londoni váltóár 240.35. Bécsi Tramway Litt B. 282.—. Bécsi Tramway Litt A. 277.—. Lipót kohó 443.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, március 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalom*ban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 713.75. Magyar hitelrészvény 726.—. Angol-Osztrák bank 286.—. Bécsi bankegyesület 506.50. Union bank 572.—. Länderbank 434.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 689.75. Lombard 101.50. Elbavölgyi vasut 498.—. Északnyugati vasut részvény 480.—. Dohányrészvény 297.50. Rimamurányi vasmü 525.—. Alpesi bányarészvény 472.50. Májusi járadék 98.25. Magyar koronajáradék 92.90. Török sorsjegyek 110.50. Német birodalmi márka 117.56. Napoleon d'or 19.08.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, március 18. *(Tőzsdei tudósitás.)* Az orosz sajtónak a kereskedelmi szerződések ügyére vonatkozó közleményei nyomán támadt kedvetlenség, Bülow mult heti beszéde, a lapoknak a vasipar kedvezőtlen helyzetéről szóló tudósitások és a felső-sziléziai vasáruk árának küszöbön álló leszállitásáról szóló hirek gyönge irányzatot okoztak a mai tőzsdén. Kohórészvények nyomottak, a mi a kőszénrészvényekre is kihatott. Bankok gyöngébbek. Vasutak közül svájciak szilárdak. Magánleszámitolási kamatláb 4%.

Berlin, március 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 93.60. Osztrák-magyar államvasut 147.60. Kassa-oderbergi vasut 89.50. Bécsi váltóár 85.—. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.25. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 186.75. Általános villamossági Edison 204.10. Gelsenkircheni 175.25. Laura-kohó 205.—. 4·2%-os ezüstjáradék 98.50. 4%-os magyar aranyjáradék 99.10. Osztrák hitelrészvény 224.30. Déli vasut 24.60. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.10. 4%-os uj orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 95.80. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 161.60. Harpeni 170.40. Az irányzat gyenge.

Berlin, március 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 99.10. Magyar koronajáradék 93.60. Osztrák hitelrészvény 224.60. Osztrák-magyar államvasut 147.60. Déli vasut 24.50. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.10. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, március 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 98.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.20. Magyar koronajáradék 93.70. Osztrák-magyar bank 120.30. Déli vasut 24.40. Elbavölgyi vasut 127.20. Londoni váltóár 204.27. Bécsi bankegyesület 128.—. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%-os ezüstjáradék 98.10. 4%-os magyar aranyjáradék 99.10. Osztrák hitelrészvény 224.40. Osztrák-magyar államvasut 147.60. Északnyugati vasut 118.90. Bécsi váltóár 85.— Párisi váltóár 810.75. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 237.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, március 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 224.40. Osztrák-magyar államvasut 147.60. Déli vasut 24.75. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék —.—. Laura-kohó 209.30. Harpeni 170.25. Discont 186.30. Alpesi 154.—. Bécsi bankegyesület 170.25.

Hamburg, március 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 98.—. 1860. sorsjegy 142.—. Déli vasut 24.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.—. Osztrák hitelrészvény 224.60. Osztrák-magyar államvasut 147.85. Olasz járadék 95.70. 4%-os Magyar aranyjáradék 99.40. Az irányzat csendes.

Páris, március 18. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák Länderbank 482.—. 3%-os francia járadék 101.37. Ottomanbank 548.—. 3½%-os francia járadék 102.77. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 138.—. 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Párisi bankrészvény 1062.—. Olasz járadék 95.55. Francia törleszth. járadék 100.55. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Török dohányrészvény 322.—. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 18. A sertésüzlet irányzata csöndes.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 88—90 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 96—98— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 88—90— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkiut 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) —90—92 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 88——90 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 86——88 fillérig.

Sertésletszám 1901. március 16. napján volt készlet 37.578 darab. — 1901. március 17. napján felhajtatott 820 darab. 1901. március 17. napján elszállittatott 276 darab. 1901. március 18. napjára maradt készletben 38.122 darab.

Napirend.

Naptár: Kedd, március 19. — Római katolikus: József. — Protestáns: József. — Görög-orosz: (március 6.) Am. 42 vt. — Zsidó: Adár 28. — Nap kél: 5 óra 50 perckor. — Nyugszik: 5 óra 54 perckor. — Hold kél: délelőtt 4 óra 59 perckor.— Nyugszik: délután 4 óra 51 perckor.

A földmivelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor.

Nemzeti Muzeum. Régiségtára nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár zárva.

*Nemzetközi kiállitás a Nemzeti Szalon*ban délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépődij 1 korona.

Brodszky-kiállitás a Müesarnokban d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Belépődij 60 fillér.

Iparmüvészeti Muzeum kiállitása nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Teknológiai Iparmuzeum nyitva van délelőtt 9 órától 12 óráig és d. u. 2—5-ig.

Mezőgazdasági muzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Földtani Intézet muzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1-ig. Belépő dij 1 korona.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8-ig.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépődij 1 korona.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás, melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 18. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Rolkó Lajos és Sándor Béla pénzügyőri biztosokat Alsó-Kubinba, illetve Ipolyságra pénzügyőri főbiztosokká, Biernatek Ede pénzügyőri biztost Nyiregyházára m. kir. pénzügyőri főbiztossá, Kapitány Gyula pénzügyőri biztost Nyitrára pénzügyőri főbiztossá, a gyöngyösi kir. adóhivatalhoz Völgyi János zombori adóhivatali segédet adóhivatali ellenőrré, ifj. Gáspár Károly pancsovai adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségü adótisztté a dicső szent-mártoni kir. adóhivatalhoz, a besztercei kir. adóhivatalhoz Miklós János naszódi adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztté ideiglenes minőségben, Fenyvesy József zalaegerszegi és Struner József Károly balassagyarmati segélydijas pénzügyi számgyakornokokat a zalaegerszegi, illetve a lugosi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségü pénzügyi számtisztekké, s Szendy Gábor zalaegerszegi és Okolicsányi Rezső alsó-kubini dijtalan pénzügyi számgyakornokokat a balassagyarmati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségü segélydijas pénzügyi számgyakornokká, az igazságügyminiszter Byély Jenő besztercebányai kir. törvényszéki irodatisztet a nagykaposi és Veress Lajos verebélyi kir. járásbirósági segédtelekkönyvvezetőt a szikszói kir. járásbirósághoz telekkönyvvezetőkké; a budapesti kir. itélőtábla elnöke Szabó János végzett joghallgatót a budapesti kir. itélőtábla kerületére ideiglenes minőségü dijas joggyakornokokká, a szegedi pénzügyigazgatóság ifj. Timpaur Géza szegedi lakos végzett kereskedelmi iskolai tanulót a szegedi kir. adóhivatalhoz dijtalan gyakornokká nevezte ki; az igazságügyminiszter Kiss Gyula szikszói kir. járásbirósági telekkönyvvezetőt a mezőkászonyi kir. járásbirósághoz helyezte át.

Pályázat. III. oszt. hivatalszolgai állásra a győri törvényszéknél, — esetleg a hozzá tartozó járásbiróságok valamelyikénél április 16-ig.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, március 18.

A nyugati depresszió kiszélesedett és a kontinens belsejébe igyekszik, visszaszoritva az északi és keleti maximumokat. Az idő nyugoti és délnyugoti Európában borus és esős, mig keleti és délkeleti Európában száraz és jobbára derült.

A hőmérséklet nem változott.

Nálunk az idő enyhe, száraz és jobbára felhőtlen volt.

Kilátás: Enyhe idő várható, nyugatról terjeszkedő borulással és esővel.

Vizállás.

		Márc. 16. méter	Márc. 18. méter			Márc. 16. méter	Márc. 18. méter
Inn	Schärding	0.58	0.60	Tisza	M.-Sziget	1.10	1.10
Duna	Passau	2.18	2.19	„	Tekeháza	0.—	0.—
„	Linz	0.50	0.54	„	V.-Namény	7.33	6.54
„	Bécs	0.16	0.35	„	Tokaj	6.36	6.77
„	Pozsony	2.00	2.35	„	Tisza-Füred	0.—	6.05
„	Komárom	3.92	3.14	„	Szolnok	5.88	5.57
„	Budapest	4.20	4.42	„	Csongrád	5.32	5.64
„	Paks	3.70	3.—	„	Szeged	5.38	3.10
„	Mohács	4.60	4.95	„	Török-Becse	4.11	4.35
„	Gombos	4.60	4.84	„	Titel	0.—	0.75
„	Ujvidék	4.—	4.18	Ondova	Bártfa	0.90	0.99
„	Pancsova	4.53	4.82	Topolya	Hoór	0.45	5.10
„	Orsova	4.40	4.54	Bodrog	Zemplén	5.72	8.18
Morva	Magyarfalva	0.—	3.60	Sajó	Zsolca	3.82	1.62
Vág	Zsolna	2.08	2.12	Hernád	H.-Németi	1.34	1.28
„	Trencsén	1.71	1.74	Berettyó	Margitta	1.28	1.62
„	Szered	2.36	2.70	„	B.-Ujfalu	1.59	0.06
Rába	Sz.-Gotthárd	0.66	0.30	Körös	Csucsa	0.—	1.—
„	Sárvár	2.12	1.44	„	N.-Várad	0.88	1.68
„	Győr	3.53	3.60	„	Belényes	1.10	0.94
Dráva	Pettau	0.—	1.10	„	Tenke	1.06	0.74
„	Zákány	0.—	0.—	„	Gurahonc	1.—	0.70
„	Barcs	1.88	1.15	„	Borosjenő	2.28	1.04
„	Eszék	2.60	2.73	„	Békés	5.64	4.62
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.—	„	Gyoma	6.04	5.80
Száva	Zágráb	2.02	1.88	Maros	Gy.-Fehérvár	1.96	1.66
„	Sziszek	6.45	5.78	„	Branyicska	2.48	2.17
„	Mitrovica	6.63	6.63	„	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Dées	2.16	1.27	„	Arad	1.40	1.12
„	Szatmár	4.77	3.06	„	Makó	2.84	0.—
Kraszna	N.-Majtény	0.88	0.—	Temes	K.-Kostély	0.—	1.88
Latorca	Munkács	0.99	0.78	Béga	Kiszető	0.—	1.18
Laborca	Homonna	1.06	0.86	„	Temesvár	0.—	0.—
Ung	Ungvár	1.38	1.10	„	Becskerek	1.21	1.22

(Férfiak ingyen kapnak)

olyan uj találmányu orvosságot, mely az elveszitett erőt ujra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszitett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a háziorvossággal a baj otthon gyógyitható s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyithatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménynyel gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett cimre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyithatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet igy kell cimezni:

State Medical Institute,
9 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

Nógrádi László
Történetek
cimü munkája megjelent
a Franklin-Társulat
kiadásában.
Kapható
a
„Budapesti Napló"
kiadóhivatalában.
Ára 3 korona.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

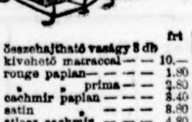

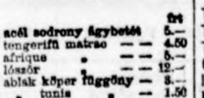

	frt
1 összehajtható vaságy 8 db kivehető matraccal	10.—
1 rouge paplan	1.80
1 „ „ prima	2.80
1 cachmir paplan	3.40
1 satin „	8.80
1 atlasz cachmir	4.80
1 selyem atlasz paplan	8.50
1 fodros selyem atl. papl.	18.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—
1 „ „ ágy „	1.80
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50
1 gyapju „ „	5.50
1 jó lópokróc	1.60
1 téli pokróc	4.60
1 szép fali szőnyeg	7.50

	frt
1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 tengerifü matrac	4.50
1 afrique „	5.—
1 lószőr „	12.—
1 ablak köper függöny	3.—
1 „ tunis „	1.50
1 „ gyapju „	4.50
2 ágy, 1 asztalteritő bouret	5.50
2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 „ „ I.	5.30
1 ágyelőke I.	0.85
1 tapestry ágyelőke	1.50
1 mtr. jó futószőnyeg	—.40
1 „ „ mintázott	—.75

GICHNER JÁNOS
paplan, matrac, és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Butor-Expoze.

Teljes hálószobák: 100, 125, 150, 220, 300 frt és feljebb.
Teljes ebédlőszobák: 120, 150, 200, 280, 400 frt és feljebb.
Teljes szalonok: 130, 140, 220, 350, 450 frt és feljebb.
Gyártmányainknak ismert kitünő minősége dacára elhatároztuk, hogy az eladást a fenti olcsó áron megkezdjük, miáltal lehetővé tétetik minden vevőnek, hogy szükségletét egy reelle, szolid üzletben beszerezhesse. Dus raktár legkülönfélébb szalonberendezésekben és finom selyemszövetekben, ugyszintén müasztalosbutorokban. Vidéki megrendelések biztosittatnak és vászonba csomagolva küldetnek el.

Szabó Ferenc és Társa
butor-nagyiparosok
Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1901. március hó 19-én.
Prevost Henrik vendégfelléptével.

A i d a.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét irta Verdi. Szövegét szerzette Ghislanzoni.

Személyek:

A király	Kornai	Radames	Prevost
Amneris	Bartolucci	Ramphis	Szendrői
Aida	Vasquezné	Amonasro	Beck

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1901. március hó 19-én.

A peleskei nótárius.

Énekes bohózat 3 szakaszban. Irta Gaál József. Zenéjét szerz. Thern Károly.

Személyek:

Zajtai István	Ujházi	Hermann	Zilahi
Klára	Lányiné	Othello	Beregi
Baczur Gazsi	Rózsahegyi	Desdemona	Hegyesi
Tóti Dorka	Rákosi	Vasas német	Náday F.
Sugár Laci	Gyenes	„ „	Vizvári
Hopfen	Gabányi	„ „	Latabár
Fanny	Ligeti J.	„ „	Náday B.
Nina	Nagy Ib.	„ „	Császár

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Kedd, 1901. március hó 19-én.
Sennorita Juannita Frezzia vendégfelléptével.

Négy menyasszony.

Operett 3 felvonásban. Irták A. Liorat és A. Fonteny. Forditotta Rajna Ferenc. Zenéjét szerz. P. Lacome.

Személyek:

Pinsonnet	Palásthy	Izidor	Kalocsay
Cyclamen	Margó	Justin	Somogyi
Chavassus	Boross	Anatole	Iványi
Micheline	Ledofsky	De Porto-Rico	Szilágyi
Nini	Soltész	De Douzy	Füredi
Phrasie	Fenyvessy	Mitouflet	Giréth
Lisa	Aranyossy	Briquemolle	Mátray

Kezdete 7½ órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Szinházelőadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zenemükereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZINHÁZ.

Kedd, 1901. március hó 19-én.

Ocskay brigadéros.

Szinmü prológussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi	Dili	Delli
Tisza Ilona	Csillag T.	A palóc	Szerémy
Tisza Jutka	Nógrádi	Szörényi	Gyöngyi
Fyner	Hegedüs	Taries	Bihari
Ozoróczy	Kazaliczky	Ocskay Sándor	Tapolczai
Jávorka	Góth	Königsegg	Balassa

Kezdete 7½ órakor.

NEPSZINHAZ.

Kedd, 1901. március hó 19-én.

A modell.

Operette 3 felvonásban. Irták Leon Viktor és Held Lajos. Forditották Ruttkai György és Makai Emil Zenéjét szerzette Suppé Ferenc.

Személyek:

Coletta	Bárdy G.	Nicolo	Kovács
Silvia	Krecsányi	Clava	Ujvári
Stella	Harmat	Madrini	Delli
Stirio	Németh	Martinezza	Erdélyi
Tantini	Kenedich		

Kezdete 7 órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Kedd, 1901. március hó 19-én.

Wilmann E. tanár telepatikus előadása.

Kezdete 7½ órakor.

KISFALUDY-SZINHÁZ.

Kedd, 1901. március hó 19-én.
Először:

Kun menyecske.

Irta és zenéjét szerzette Dankó Pista.

Kezdete 7½ órakor.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Kezdete 8-kor.
Uj felléptek! Szenzációs!

Miss CHARMION

az ő átváltozó jelenetében a trapézen.

Felülmulhatatlan! A legjobb idomitás!

Mr. JUDGE ALASKA

az ő kitünően idomitott tengeri fókáival.

Hansen Dagmar *The Arley's*
a dán szépség kómikus bicyklisták.

Tipp-Topp hármas

eredeti angol énekesnők és táncosnők.

Eredeti! **Hamis orvosok.** Eredeti!

Bohózat 1 felvonásban. Ármin Józseftől.

Csütörtök, március hó 21-én: Antropp Károly karmester jutalomjátéka, az estélyen csakis egyszeri vendégjátéka Glöckner Jozefinának, a bécsi Józsefvárosi népszinházból és az uj március! müsor.

Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagytőzsdéjében, Károly-körut 26., tőzsde Andrássy-ut 26. és 38. sz. alatt ugymint a Somossy Mulató-pénztáránál.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

„Gebrüder Zifferblatt"

Ezt megelőzi:

„Der Aushilfsgargon"

és

„Végrehajtás akadályokkal."

Jászay Mimi

a kitünő énekesnő fellépte.

Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás télikertben.

Petánovits

„Metropole-szálloda"

VII. kerület, Kerepesi-ut 58. szám.

Ma nagy hangverseny

Pongrácz Lajos

kolozsvári zenekara által.

Fogorvosi műterem. Fogtechnikai laboratorium.

Prospektus ingyen. E hird. megjel. minden kedden.

Arany-vulkanit-fogsorok.

A legideálisabb foghelyettesitő. Saját legtökéletesebb módszer szerint egyetl. hygien. összetörhetetlen fogsor, mlért kezesség vállaltatik. Egy fog 5 frt (fogorvosoknak 4 frt.) Kaucsuk fogsorban 2 frt egy fog (fogorvosoknak 1·20 frt.) Foghuzás (cocain) 1·50 frt. Aranyfogtömés 4 frtől kezdve. Aranykorona 12 frt. Hidfogak (inylemez nélkül) aranyban 5 forint.

PITZYLE fogorvos

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 10. félemelet. (Bel- és külföldi oklevél. Hirneves fogorvosok, mint dr. Chejfetz, Fedotoff stb. volt első assistense. Rendel: fél 9—6-ig.

2-ik műterem Temesvárott. Vezetője: Dr. Schwenk.

Megnyitási jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására adni, hogy

Andrássy-ut 42. sz. alatt a „Walesi herceghez" cimzett angol uri divat

üzletemet f. hó 18-án hétfőn megnyitottam.

Kiváló tisztelettel

Vértes Adolf.

Olcsó operák

zongorára 2 kézre.

	koronaérték
Auber. Portici néma	1.80
„ Kőmives és lakatos	1.80
Beethoven, Fidelio	1.80
„ Egmont	1.80
Bellini, Norma	1.80
„ Alvajáró	1.80
„ Puritana	1.80
Boieldiu, Fehér nő	1.80
Donizetti, Lucia	1.80
„ Lucrezia	1.80
„ Ezred leánya	1.80
Flotov, Martha	3.60
„ Stradella	3.60
Halévy, Zsidónő	3.60
Händel, Messiás	2.40
Haydn, Teremtés	1.80
„ A négy évszak	1.80
Herold, Zampa	2.40
Kreutzer, Granadai éji szállás	1.80
Loitriz, Császár és ácsa	2.40
„ Fegyverkovács	2.40
„ Vadorzó	2.30
Mendelsohn, Szentiványéji álom	1.80
Meyerbeer, Ördög Róbert	3.60
„ Hugenották	4.80
„ Próféta	4.80
„ Afrikai nő	3.60
Mozart, Don Juan	1.80
„ Figaró lakodalma	1.80
„ Titus	1.80
„ Varázsfuvola	1.80
Nicolai, Windsori vig nők	1.80
Rossini, Sevillai borbély	1.80
Schumann, Faust	3.60
Verdi, Rigoletto	4.80
„ Tévedt nő	4.80
„ Trovatore	3.60
Weber, Bűvös vadász	1.80
„ Oberon	1.80
„ Preciosa	1.80

Két koronán felüli megrendelések utánvétlel is eszközöltetnek. Kisebb rendeléseknél az összeg és 20 fill. portóköltség előre küldendő be.

Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyv- és zenemü-kereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

Képes levelező-lapok

a legkedveltebb budapesti

színésznők

brom-ezüst kivitelü arcképével diszitve.

Páratlan szép gyüjtemény.

Eddig megjelent 4 sorozat. Egy sorozat 12 drbot tartalmaz, ára bérmentes ajánlott küldéssel 1 frt 80 kr. (3 K. 60 fil.).

Az összeg bekuldése után küldi a

„Budapesti Napló"

kiadóhivatala

József-körut 18. sz.

Aki mind a négy sorozatot egyszerre hozatja, az 48 helyett 52 képet kap.

B.

Alszeghy Irma
Amon Margit
Bárdy Gabi
Delli Emma
Dóry Margit
Keczery Irén
Komáromi Mariska
Küry Klára
Meszlényi Adrienne
Prielle Kornélia
Szilágyiné B. Ilona
Vider Pálné.

! Most jelent meg !!

III-ik olcsó kiadásban

Dr. Kiss Arnold

veszprémi főrabbi

„MIRJAM"

cimü imádságos könyve, zsidó nők számára.

Ára csinos vászonkötésben 2 korona 40 fillér.

Kapható:

KÖVES BÉLA könyvkiadónál Veszprémben

és minden hazai könyvkereskedőnél.

Havelok gallérral 9 frt, Felöltő 9 frt, Loden-öltöny 15 frt (mindez tiszta gyapjuból). Rothberger Jakab csász. és kir. udvari ruhaszállitó, Budapest, IV. Váci-utca 6. szám.

Dr. DREISZKER JÓZSEF

VIZGYÓGYINTÉZETE

KŐSZEGEN, (Vasmegye) vasuti állomás.

Rendszer Priessnitz és Kneipp.

Gondos orvosi felügyelet.

Teljes ellátás vizkurával hetenként 50 korona.

Prospektus bérmentve.

RADEIN savanyuvizforrás és gyógyintézet

HÖHN ES TÁRSAI

Posta-, távirda- és vasutállomás: Radein-fürdő.

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy a nagyérdemü közönség kényelmére

Kulyák Ernő ásványvizkereskedő cégnél

Telefon 53-66. Bpesten, József-körut 9. sz. alatt Telefon 53-66.

ásványvizeink elárusitása céljából raktárt létesitettünk, hol vizeink mindenkor a legfrissebb töltésben kaphatók. Az

eredeti radeini savanyukut

utolérhetetlen lithion-natron tartalmu gyógyforrás, hólyag-, vese-, gyomor-, csuz- és hurutos bántalmak, de kiváltképpen hólyagbántalmak ellen. Nagy szénsavtartalmu és természetes pezsgése folytán fiatal borral vagy gyümölcsszörppel vegyitve kedvelt üditő ital. A

radeini Gizella-forrás

legtisztább égvényes, szénsavdús savanyuviz, mely különösen ó-borral vegyitve igen kedvelt, a mennyiben még kosszabb állás után sem festi meg azt. A

regedei Király-forrás

elismert legjobb minőségü, gazdag natrontartalmu szénsavdus savanyuviz. Erősen pezsgő asztali üditőital, mely olcsósága és kitünősége folytán általános kedveltségnek örvend.

A fönti természetes forrásvizeinket minden használatban levő nagyságu üvegekben szállitja főraktárosunk Kulyák Ernő ur (József-körut 9.), a ki figyelmes és jó kiszolgáláséról előre is biztositja megrendelőinket:

Számos megrendelést kér kiváló tisztelettel

a forrásigazgatóság.

Ápolja, szépiti az arcbőrt, eltávolitja a májfoltot, szeplőt, pattanásokat, bőrtatkákat és az arcnak bájt és üdeséget ad.

Próbatégely 50 fillér, nagy tégely 1.20.

BUDAPEST,

Városi gyógyszertár Váci-utca.

A hét szinházi műsora.

	Nemzeti szinház	M. Kir. Operaház	Vigszinház	Népszinház	Magyar Szinház
Szerda	Morituri (először)	Nincs előadás	Ocskay brigadéros	Cirkusz-élet (először)	Négy menyasszony
Csütörtök	Morituri (másodszor)	Tell Vilmos	Ocskay brigadéros	Cirkusz-élet (másodszor)	Négy menyasszony
Péntek	Morituri (harmadszor)	Nincs előadás	Cyrano de Bergerac	Cirkusz-élet (harmadszor)	Négy menyasszony
Szombat	Hófehérke	Don Juan	La dame de chez Maxime	Cirkusz-élet	Négy menyasszony
d. u. Vasárnap	Bánk bán	Troubaduur	Ocskay brigadéros	Piros bugyeláris	A postás fiu
este	Morituri		Hotel des Libres Échanges	Cirkusz-élet	Négy menyasszony

„Guzi"-kenőcs.

Ezennel nyilvánosan 1 évi írásbeli jótállást vállalok el minden nálam vásárolt cipőért, melyet „Guzi"-kenőcscsel naponta egyszer bekennek, miáltal a bőr elrepedése az idő előtt ki van zárva. 1 tégely ára 40 kr. — Mindenki, ki cipőit nálam szerzi be, 1 tégely Guzi-kenőcsöt kap ingyen. — Vidéki megrendelés esupán 80 kr. postaköltséggel jár, nem megfelelőket visszaveszek és ezennel kötelezem magam a pénzt visszaadni.

Férfi vix sima cipő erős kivit. kenőcsel ... 3.—
Férfi vix betétes cipő, erős talp, elegáns 3.30
Férfi vix fűzős cipő, gavallér forma ... 3.50
Divatos barna v. sárga bagaria fűzős cipő 4.—
Salon lak fűzős v. cugos cipő, elegáns ... 4.—
Legfinomabb „box kalf" bőr, fűzős v. gombos cipő, legelegánsabb francia szabás 4.—
Női legfinomabb zergebőr cugos v. fűzős 3.—
Női legfinomabb zergebőr gombos cipő ... 3.50
Selonlak fűzős v. cugos cipő elegáns ... 3.50
Divatos sárga v. barna bagaria fűzős cipő 3.30
Párizsi divat „box kalf" bőr, fűzős v. gombos cipő, elegáns gavallér forma ... 4.—

Mértéknek elegendő, ha a lábtalp harisnyában egy papirlapra rajzoltatik. Kérje több szár ábrával ellátott árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök. — Tisztelettel

AGULÁR DÁVID FIA BUDAPEST, Deák-tér és Király-u. sarok

Van szerencsém a t. c. közönség becses tudomására hozni, **hogy fővárosi raktárom**

tavaszi kész férfi-, fiu- és gyermekruhákban

teljes.

Jó hirnevem minden további reklám alól felment.

A szerzett bizalmat továbbra is igazolni fogom.

NEUMANN M. **Budapest,** **IV. ker., Muzeum-körut I. sz.**

Dr. MÜLLER fötörzsorvos-féle

injekció és labdacsok

a legjobb és leghatásosabb szerek uj és régi hugycsőbántalmaknál — hugycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóbajok nélkül. — Pontos használati utasitás minden megrendeléshez mellékeltetik. Egy adag ára, friss bajoknál *1 frt 60 kr.*, idült régi bajoknál *2 frt 50 kr.*, postán küldve csomagolásért 25 krral több, portó nélkül.

A valódi készitmények egyedüli megrendelési helye:

Szt.-György gyógyszertár, Wien, V., Wimmergasse 33.

Raktár:

Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.

Sziveskedjék ezen hirdetést kivágni és megőrizni.

A 11200. számu

„Ujitások multiplex telegráfokon"

cimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágositás nyerhető:

Kalmár J. mérnök

hites szabadalmi ügyvivő irodájában

Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.

Titkos betegségek ellen

25 évi, **részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható**

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, **syphilist, az önfertőztetés** utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage

vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Uj gyógymód **Kataphorese** Uj gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK.

radikalis gyógyitására legjobban ajánljuk

Dr. Mitzger

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Bndapest, VI., Terez-körut 44. I. em.

A csoda górcső

amelyből a csikágói világkiállitáson több, mint két és fél millió darabot adtak el, jelenleg nálam kapható

csak 1 frt 20 krért

(előzetesen beküldött 1 frt 30 krért bérmentve, utánvéttel 20 krral több.) Ezen csodagórcső előnye, hogy körülbelül **1000-szer nagyit** és porszemek, továbbá szemmel eszrevehetetlen állatocskák e górcsövön nézve mintegy **cserebogár** nagyságuak. Nélkülözhetetlen a növény- és álattan tanitásánál és **régóhajtott háztartási eszköz** az élelmiszerek megvizsgálására, vajjon hamisitottak-e és a husneműek megvizsgálására, hogy trichinamentesek-e. A vizben élő infuzóriákat, a melyek puszta szemmel nem láthatók, a górcsövön át vigan uszkálni látjuk. A górcsőhöz egy **nagyitó lencse rövidlátók számára** van mellékelve, a melynek segélyével a legkisebb irást is elolvashatják. Utasitást csatolunk.

Schüller J. Bécs., II., Kurzbauergasse 4.

MAGOL

kitünő óvszer **emésztési zavarok, gyomorégesek, hányingerek**, ugyszintén **diarrhoea, köszvény, reuma stb ellen.**

Ára 1 doboznak 20 porral 2 kor. Szétküldése utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése ellenében történik. (20 fillér többlet beküldésével bérmentve.)

RAKTARAK BUDAPESTEN:

„URSITS"-gyógyszertár, VIII., Rákócy-tér 2.

„NÁDOR"-gyógyszertár, VI., Váci-körut 17. sz.

Petrovits Miklós droguista, IV., Bécsi-utca 2. sz.

Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, ó-német stil	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22 „	1 iróasztal, 3 fiókos	16 „
1 éjjeli szekrény, fényezett	8 „	1 hálószoba, matt diófa	100 „
1 mosdó, 2 ajtós, fényezett	14 „	1 hálószoba, faragott	130 „
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt	30 „	1 garnitura crépe- vagy bourette-behuzat	55 „
2 ágy, magas, diófa, matt	26 „	1 garnitura selyem-behuzat	80 „
1 éjjeli szekrény, diófa, márványnyal	8 „	1 garnitura plüss-behuzat	80 „
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, márv.	46 „	1 szalonasztal	10 „
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 „	1 consol márványnyal és tükör	26 „
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	12 „		

Nagy válazték egyszerü, valamint a legdiszesebb kivitelü butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe

Budapest, Erzsébettér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

M. kir. állami elmegyógyintézet Nagy-Kállóban.

574—1901. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Az igazgatásom alatt álló nagy-kállói m. kir. állami elmegyógyintézet 1901. esetleg 1902. és 1903. évi

petróleum szükségletének

szerződés kötése mellett való biztositása céljából az emlitett intézet hivatali helyiségében **folyó évi április hó 15-én, délelőtt 10 órakor** versenytárgyalást fogok tartani.

A versenyben résztvenni kivánók ajánlataikat sajátkezüleg aláirva, pecséttel ellátott boritékban, a boritékon „Ajánlat petróleum szállitásra" jelzéssel ellátva s 300 (háromszáz) korona bánatpénzzel felszerelve ugyanazon nap **délelőtt 9 órájáig** az intézet igazgatója, esetleg helyettesénél nyujtsák be. Később érkező, vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelmen kivül hagyatnak.

Az intézet egy évi petroleum szükséglete körülbelül 5500 kilogrammra rug.

A szállitási és szerződési feltételek az intézeti irodában bármikor megtekinthetők.

Nagy-Kálló, 1901. március 14-én.

Dr. Borosnyói L. Béla

igazgató.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szegedi felvételi épület átalakitásához és bővitéséhez szükséges épitési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött föltételek Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (VI. Teréz-körut 56. szám III. em. 14.) és Szegeden az üzletvezetőség pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. március hó 27-én, déli 12 óráig benyujtandók alólirt igazgatóság épitési főosztályában (Teréz-körut 56. II. em. 10.)

Az ajánlatok egy kor., az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat a szegedi felvételi épület átalakitási s bővitési munkáira."

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1901. évi március 26-án, déli 12 óráig 9.800, azaz kilencezernyolcszáz kor. bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrássy-ut 75. fszt.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértivevénynyel adandók fel.

Budapest, 1901. februárhóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomást nem dijazt.)

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Számtalan hála- és elismerő-nyilatkozat!

Pserhofer J.

VÉRTISZTITÓ LABDACSAI

évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házigyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pld. zavar az epekeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér stb.

Vértisztitó hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység eseteiben s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkor stb. E vértisztitó labdacsok nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s igy a leggyöngébb szervezettel biró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

Használati utasitás mellékelve.

1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr.
1 tekercs, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.

A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tekercs	1 frt	25 kr.
2 tekercs	2 frt	30 kr.
3 tekercs	3 frt	35 kr.
10 tekercs	9 frt	20 kr.

Használati utasitás mellékelve.

Ezen labdacsok hatása gyors és biztos!

A legelőkelőbb orvosok által ajánlva!

Egyedüli készitő és szétküldési főraktár:

Pserhofer J. gyógyszerész

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknél fogva e labdacsok a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztitó labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozainak fedelén piros szinben „PSERHOFER" kezirása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje, Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór gyorssajtónyomda, IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése, IV., Gróf Cziráky-féle palota. (Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits dohánytőzsdéje, Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát hirdetési iroda, V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetési iroda, IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetési iroda, IV., ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula hirdetési irodája, VII., Erzsébet-körut 34.

Mosse Rudolf hirdetési iroda, VII. ker., Károly-körut 9. sz.

Mezei Antal hirdetési irodája V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József hirdetési iroda, V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula hirdetési iroda, IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu hirdetési irodája Budapest, Váci-körut 58.

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje, VIII. ker., Muzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő, Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J. ujság-árudája, Petőfi-tér 3. szám.

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje, Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje, IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sopronyi V. dohánynagyárus, VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése, II. ker., Fő-utca 2. szám alatt

Zipser és König zeneműkereskedése, Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Blockner J. hirdetési iroda, IV. ker., Sütő-utca 6. szám.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Goldgruber Mór könyvkereskedő Buda II., Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Hála istennek
Álmod, csak álom volt, tiszta és igaz vagyok, Isten reá tanum! Fáj, hogy szenvedsz, kivánj! Mindenre kész vagyok, inkább a halál, mint tőled válni. Gondolatban sem csaltalak meg. Tiéd ez életen át. „Sándor."

21 éves.
Kedden levél várja. 6722

Soproni szemek.
Rövidke levelet megkaptam, forró köszönet érte. Fájt, hogy nem volt több ideje számomra és csak olyan keveset irt, holott én sokat, nagyon sokat szerettem volna olvasni édes mindenemtől. Nagyon sajnálom, hogy kérésének most nem tehettem eleget, de ha olaszországból visszatérek bizton meglátogatom.

Marie 8.
Hat napig nem mehetek. Kétszer jártam felétek, levélkét vittem magammal, de nem láthattalak. Csókollak. 8459

„22."
Kivánt helyre levél ment. Méltóztassék azonnal átvenni. 8483

„Öreg ember nem vén ember"-rek 7-én feladott levelemben kért cimet sziveskedjen tudatni. Végh Rózával.

Sybilla.
Szerdán délután, csütörtök délután. Értesitést szokott cimre kér „A". 8485

Keleti szépség.
A találka megjelölése a kegyed előjoga. Tudassa velem levélben részletesen és az ismertető jelek pontos feljegyzésével **két nappal** előbb! 6826

Találkoznék
oly uriember, ki szivesen ajándékozna meg szép, huszonkétéves özvegyet igaz, barátságával, azon biztositás mellett, hogy nem pazarolná barátságát érdemetlenre. Cim a kiadóban megtudható. 8484

KERESLET.

Tisztességes
szülőktől való fiu tanulóul felvétetik. Kertész Pál divatáruüzletébe, Kerepesi-ut 44. sz.

Gyakornok
nagyobb nyomdai müintézetnél felvétetik. 3550

Építészeti
téli tanfolyamot végzett fiatalember irodában, rajzoló, esetleg mint másodpallér állást keres, vidékre is, szerény feltételek mellett. Cim: VIII. ker. Vig-utca 9, földszint 1. B. P.

Füszerkereskedő-
segéd azonnal vagy egy hónap mulva alkalmazást talál Beim Simon eperjesi kereskedésében, ha kellő okmánynyal és arcképével alkalmazhatóságát bizonyitja.

Veszek
használt rövid- és divatáru üzleti berendezést. Erzsébet-körut 5., ajtó 11.

Keresek
1 szoba, fürdőszoba, előszoba s closetből stb. álló évi garçonlakást. Szives ajánlatokat Damjanich-utca 33. földszint 1. ajtó cimre kérek.

Játszótársat
12—15 éveset keresek vidékre 8 éves leányom mellé. Német polgári jó családból valók előnyben részesülnek. Fizetés megegyezés szerint. Cim: „Erzsébet" pósta Kápolna, Hevesm. poste restante. 8466

Lakást aug. 1-re keresek a VII. vagy VIII. kerületnek azon részén, mely a József-köruttól nem esik messze. Kivántatik: 2 utcai, 2 udvari szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek. Ajánlatokat a házbér megjelölésével „N. J." jelige alatt e laphoz.

Corpoltörök
egy 10 krajcáros levélbélyeg ellenében teljesen ingyen kapnak példányokat egy uj és könnyen elárusitható könyvből. Löbl Mór könyvnyomda Király-utca 27. Budapest.

Lakást keresek
augusztus 1-ére, 2 utcai, 2 udvari szoba és minden hozzátartozó mellékhelyiségekkel. Csakis az ár megjelölésével ellátott **„VII—VIII. József-körut közelében"** jeligés leveleket továbbit a kiadóhivatal.

Bonne
kerestetik egy pusztára gyermekek mellé. Cim a kiadóhivatalban. 3573

Jószágkezelő,
ispán vagy gazda állást keres egy görögkeleti 30 éves kiszolgált altiszt, ki a magyar nyelven kivül beszél és ir románul és németül is, kisebb gazdaság önálló kezelését elvállalja, jó bizonyitványokkal rendelkezik. Szives megkereséseket „F. I." jeligével e laphoz kérek. 8417

Ügyes
mosó- és vasalónő munkát keres Telepy-utca 2/c. III. em. 32. 5000

Ócska vas
és fémgépeket, gummi és kötél féle árukat vesz és elad Abelesz Emil Budapest, IV. Uj-utca 44. Telefon 2113. 8428

Francia
játszótársak, fiuk és leányok, 13—15 évesek, 60 frt évi fizetés; egyszerü **francia bonnok,** kik a házban is segitenek, 150 forint évi fizetés; **francia bonnes-superieures,** gépvarrás és kézimunkákban jártasak, 180 forint évi fizetés; **francia okleveles nevelőnő,** jól zongorázik, 360 frt évi fizetés, **mind 2 évi szerződéssel és utiköltségek megtéritése Franciaországból,** állást keresnek Pfeiffer Ferenc ügynöksége által, Budapest, József-körut 24., I. emelet. 8476

KINÁLAT.

4—10 éves
diszfák és nemesitett gyümölcsfák igen jutányos árban eladók Gondán Ferenc kertésznél, Zárda-utca 53. 8480

Ajtó, ablak,
verandák, üvegfalak, minden nagyságban legolcsóbban kaphatók (Lipót-körutnál) Visegrádi-u. 27. 3578

Hunyadmegyében,
Szászvárostól 1 órányira, egy 220 holdas csinos birtok, hozzátartozó lakház, gazdasági épületek és egy kétkövü lisztelő malom azonnal örök áron eladó. Bővebbet Herszeg Samunál, Déván. 8464

Ujonnan épült
4 emeletes bérházban igen **élénk** helyen kiadó május 1-re, **olcsó házbér** mellett, **1 füszerkereskedésnek** alkalmas és ugyanott **1 kávés üzletnek** is alkalmas helyiség. Bővebbet 1/22—1/23 óra közt délután **Király-kávéház** a főpincérnél, Király-utca és Erzsébet-körut sarkán.

Két kitünő
vadászkutya eladó. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 3576

Üzlethelyiség,
csinos portál, olcsó házbérrel, kiadó. Andrássy-ut 50. 8474

Privát kutató
Budapest, Váci-körut 39. II. 15. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal. Található 9-től 2-ig. Levelek a fenti cimre kéretnek.

Zongoramester,
flatal, magyarul és németül játszik, vendéglőkbe v. hasonló helyekre ajánlkozik. Kerepesi-ut 60. I. 16.

Kitünő képzettségü
tanerő ajánlkozik tanitásra vagy bármely titkári, irodai, forditói, szövegezési munkálatok elvégzésére. Beszél és ir magyar, francia és német nyelven. Elméleti képzettségében gyakorlati tapasztalatai támogatják. A cime L. J. VIII. Német-utca 11. szám ajtó 3. 8389

Alkalmi vétel.
Egy vidéki városban, melynek 5000 lakosa és nagy vidéke van, egy leégett gőzmalom jutányos árban eladó. Megjegyzendő, hogy 100 méter távolságban kőszénbánya nyilik; a nevezett malom az országut mentén 2 hold területen fekszik. Bővebb felvilágositást a tulajdonos ad. Zeisler Éliás Abauj-Szikszón.

200.000 drb. szőlőkaró, tölgyfa eladók, prima minőségü. 7 suk hosszu 1000 drb Ternovai állomáson vagonba berakva 66 korona; 6 suk hosszu 1000 drb Ternovai állomáson vagonba berakva 48 korona; 5 suk hosszu 1000 drb Ternovai állomáson vagonba berakva 36 korona. Bővebb felvilágositásokkal szolgál Braun Ede Dúd, u. p. Draue, Aradm. 3574

Csere.
Kir. közjegyző megye székhelyen, tiszta magyar vidéken, két járással egészségi szempontból cserélni óhajt. Cim a kiadóhivatalban. 8462

Szerelő
házmesternek ajánlkozik, ki már ily állásba volt. Cim a kiadóhivatalban. 3562

Magányos,
42 éves ur, beszél angolul, franciául, olaszul, németül és magyarul, nagyobb szállodákban vagy fürdőhelyeken mint portás, idegenvezető, kisérő, társalgó vagy ehez bármilyféle hasonló állást óhajt. **„Bon esperence"** jel. alatt a kiadóba kéretnek.

300 korona
tiszteletdijat szánok azon közbenjárónak, ki nekem egy budapesti pénzintézetnél vagy hasonló vállalatnál hivatalnoki biztos állást szerez; 12 évig voltam egy bankárnál alkalmazva. Szives megkereséseket „P. B." alatt a kiadóba kérek. 3563

8 darab
Nagykunmadarasi takarékpénztári részvény minden elfogadható áron **eladó** Strasser Samunál, Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

Sétakocsi
jókarban, alig használt, eladó. Üllői-ut 61. II. em. 20. II. lépcső.

Angol-francia
nyelvmester, ki évek óta a legszebb eredménynyel tanit a jobb körökben, még 2 órai szabad idővel rendelkezik. Jelige „Gyors és alapos".

Szépen
és kényelmesen butorozott szoba — tiszta és féregmentes — különbejárattal mérsékel árban, márc. 15-re egy vagy két urnak kiadó. Főherceg Sándor utca 30/B. I. 13.

Jó forgalmu
tisztitó-intézet minden elfogadható árban eladó. VII. Hársfa-utca 19.

Két elegánsan
butorozott utcai szoba, külön bejárattal és mellékhelyiségekkel március 1-re kiadó. Csokonai-utca 10. I. em. 16. 3541

Kitünő házikoszt
kapható mérsékelt árban egy Budapestre most felköltözött intell. családnál. Muzeum-körut 41., második lépcső 1. sz. 3435

Egy érettségizett
fiatal ember bárminemü irodai foglalkozást, esetleg korrepetitorságot elvállal. Halász Ármin Almássy-tér 11. I. em. 11.

Csinosan
butorozott különbejáratu hónapos szoba gyermektelen családnál, azonnal kiadó, Teréz-körut 35. II. em. 32. 3483

Két csinosan
butorozott, különbejáratu utcai szoba, azonnal jutányosan kiadó, Kerepesi-ut 55. III. em. 36. 3509

Vászon-
mintákat csakis magánvevőknek küld Epstein-féle vászongyári raktár Sümegh. 3557

Rövid zongora
jókarban, igen olcsón eladó. József-u. 58. III. 23. Megtekinthető reggeltől délután 2-ig.

Almatlanságnak
orvosszer nélküli gyógyitásáról irt füzet ára 2 korona. Csak Szalay Miklósnál kapható. Eger, (Hevesm.) 8384

Budán,
30 perenyi távolságban a déli vasuttól, 2050 □-öl területü kertben fekvő villán, II-ik helyen bekebelezett követelésemet engedménynyel eladni szándékozom, Cim a kiadóban. 3553

Mázolómunkákat
elvállal, ugymint villaberendezések, ajtók, ablakok, fürdőszoba falak, konyhabutorok, padlólakkozások stb. Tamasits András mázolómester, Budapest, József-körut 18. sz.

Intelligens izr.
családnál egy elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba fürdőszoba használattal kiadó, esetleg teljes ellátással. Ugyanott egy csinosan butorozott, külön bejáratu udvari szoba szintén kiadó. Erzsébet-körut 21 III. 20. 3514

Szappanfőzde
Gyöngyösön, jó forgalmu, minden berendezéssel, előnyös feltételek mellett kiadó. Bővebbet Lazar utódai, Gyöngyös. 3536

Olcsó lakások
május 1-ére 1 utcai szoba, 2 ablakos, konyha, fürdőszoba, kamra, 140. 1 utcai szoba 2 ablakos, éléskamra, 1 udvari szoba, konyha, fürdőszoba, 170. 1 nagy lakás, áll: 3 utcai szoba, konyha, előszoba, kamra, fürdőszoba, 350 frt. Nagy kirakattal biró üzlethelyiség, most kávémérés, konyhával, 210 frt. 1 magtárnak való pince, utcai, 50 mtr hosszu, 50 mtr széles, faburkolattal, március 15-re. Bővebbet VIII. Magdolna-utca 20. 3 em. nagy sarok ház.

Kiadó szoba.
A Népszinház szomszédságában egy csinosan butorozott, tiszta, világos és teljesen féregmentes szoba, külön bejárattal a lépcsőházból, azonnal kiadó. Kerepesi-ut 34. III. 20.

500 korona jutalom.
Nyugdijas magasabb állásu hivatalnoknak, megfelelő állást szerez, azt elfoglalja. Bővebbet A. B. C. Poste-r stante budapesti főpostán. 3570

Kőnyomatosok
és „távirati irodák" részére gyors, megbizható hirszolgálatot óhajt teljesiteni egy több fővárosi napilappal számos évig összeköttetésben álló vidéki hirlaptudósitó. Ajánlatok instruktióval e lap t. kiadóhivatalába **„Hirlaptudositó"** cim alatt küldendők. 3695

Kitünő ebédet
nyerhet két ur Andrásy-körutak közelében Uj-utca 20. I. 5. 3556

Zongora,
rövid, keresztthuros, kevéssé használt, sürgősen eladó. VII. Kerepesi-ut 64. I. emelet, ajtó 11. Megtekinthető délelőtt 11—12 óráig, délután 2—5 óráig,

Zongora
fekete, keresztthuros, kevéssé használt, diszes kiállitásu 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8—9-ig. 2

A ki hegedüt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 26. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen dijtalanul.

Copying ✻ ✻ ✻ Office
elvállal mindennemü irásmunkát, sokszorositásokat és forditásokat mindenféle nyelvre.
Bővebb értesitést ad a
Yost-irógép részvénytársaság
VII., Erzsébet-körut 9—11.
New-York palota.

Müfogak
és teljes fogsorok olcsóért szegény sorsuaknak a gyökér eltávolitása nélkül beillesztetnek **Kovács J.** fogmütermében, Károly-körut 9. II. 8. Található reggel 9-től d. u. 5-ig. 10 évi irásbeli jótállás. 8412

Mignon-zongora,
fekete, keresztthuros, alig használt, olcsón eladó. Vas-utca 15/B., I., 12 (a lépcsőnél.) 3

Megjelentek
Zöldi Marcinak a honvéd főhadnagyból lett primásnak **két eredeti, gyönyörü nótája** Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyár kiadásában. Ára 1 korona; 1 korona 15 fillér beküldése ellenében bérmentve küldik a kiadók. 1

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak céljaira az 1901. és 1902. évekre évenként szükséges mintegy 8,700 métermázsa neutralis olaj szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállitásra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „ajánlati felhivás" valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségeinél megtekinthető és a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési (AIII.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 44) az ajánlattételre szolgáló úrlappal együtt kapható.

A pályázati feltételek kiegészitő részét képező általános szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint egykoronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a boritékon ezen felirással:

„Ajánlat 5372/901. számhoz" ellátva legkésőbben folyó évi április hó 17-én, déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta utján ugyanoda beküldendők.

Ugyanezen időpontig átadandók, ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyujtására kitüzott határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulirott igazgatóság budapesti főpénztáránál letetendő.

Mielőbb benyujtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett tétetnek, valamint az olyanok is, a melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1901. március hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijazt.)

Veszek
a legmagasabb áron mindennemü
ékszereket, drágaköveket, gyöngyöket,
régiségeket, pénzgyüjteményeket, arany, ezüst, bronze és porcellán disztárgyakat úgyszintén egész hagyatékokat. Elvállalom nagyobb hagyatékok becslését. Vidéki vételeknél hajlandó vagyok oda is utazni, s egyes darabok beküldése után a szállitás költségeket oda és vissza megtéritem.
Nagy raktár magyar diszékszerek és diszkardokban.
Wisinger Mór
müötvös és régiségkeresk.
Budapest, IV. Kristóf-tér 2.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

CSIZ
a kontinensen a legerősebb
jód-brom-forrásfürdő.
Éghajlata száraz, meleg; gyógyeredmények meglepők. Fürdőévad május 1-től szeptember végéig. 240 kényelmesen felszerelt lakszoba; szanatórium, gyógytár; zongora-, olvasó-billiárd-terem; lawn-tennis; térzene. Katonatisztek, államhivatalnokok május 1-től junius 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és fürdődij tekintetében 50% kedvezményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Tausz Béla. Kimeritő prospektusokkal szolgál kivánatra a fürdőigazgatóság, Csiz per Rima-Szécs. Az évad alatt posta és távirda helyben. — Kényelmes vasuti összeköttetés. Négy órányira Budapesttől.

Jöjjön a boltomba,
vagy kérje 200 ábrás árjegyzékemet és meggyőződik, hogy szebb, jobb és
olcsóbb cipőt
sehol nem kap s. p.

1 pár férfi borjubőr füzős	3.20
1 „ „ sárga „	3.40
1 „ női cugos vagy füzős	3.—
Gyermek cipő füzős v. gombos	1 frt.

DÓCI cipész, Budapest,
Kerepesi-ut 10a.

CRÊME DE FANCHON
a 3 sziv védjegygyel.
Rögtön finomitó és szépitő arckrém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan!
Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K.
Főraktár: „URSITS" gyógyszertár, Budapest, Rákóczy-tér 5.
Vidékre 20 fillér többlet beküldése után franko.

Aki
lakást keres
vagy kiadó
lakása
van.

Aki
személyzetet
keres vagy
hely nélkül
van.

Aki
valamit venni
vagy eladni
akar
stb. stb.

a legjobb eredményt érheti el a
„Budapesti Napló"
apróhirdetései
utján.

Főhirdetés-felvétel
a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában
VIII. József-körut 18.

Legolcsóbb árak!
Legjobb eredmény!

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.